GÖZE TAKILANLAR 2

Bakıp Göremediklerimiz

Abdullah Aymaz

BAKIP GÖREMEDİKLERİMİZ
Abdullah AYMAZ

Bakıp Göremediklerimiz

Abdullah Aymaz

BAKIP GÖREMEDİKLERİMİZ
(Göze Takılanlar-2)

Editör
Ömer ÇETİNKAYA

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
İhsan DEMİRHAN

Sayfa Düzeni
Mehmet SÜM

ISBN
975-278-204-3

Yayın Numarası
452

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası / İZMİR Tel: (0232) 252 20 96
Ocak 2007

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31
Tek-Er İş Merkezi Mahmutbey/İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 00 Faks: (0212) 444 85 96

Işık Yayınları
Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5
34676 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 522 09 99 Faks: (0216) 328 35 89
www.isikyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Birinci Bölüm

DİN VE SOSYOLOJİ

İkinci Bölüm

DEĞİŞEN HAYATLAR

Üçüncü Bölüm

BİLİM - HİKMET - SAĞLIK

Dördüncü Bölüm

SONSUZ MUCİZEDEN İLHAMLA

Beşinci Bölüm

DÜNDEN BUGÜNE

Birinci Bölüm

DİN VE SOSYOLOJİ

ÇOCUK HAKLARI

Strasbourg Diyalog Eğitim Merkezi, UNICEF'in 2000 yılını Çocuk Hakları Yılı ilan etmesine binaen "Dinlere Göre Çocuk Hakları" konulu bir sempozyum düzenledi. Mart başındaki bu sempozyuma ben de davetli idim. Alsace Hahambaşısı Rene Gutman, Katoliklerin genel sekreteri Joseph Gaschy, Protestanların temsilcisi Gerard Janus da davet edilmişlerdi. Ayrıca eğitimci Monsieur Rolet, UNICEF görevlisi Valene Beguet de katıldılar.

Konuşmalar, dinlerin çocuk haklarına verdiği önemi vurguluyordu. Fakat bu hakların tam yerine getirilmediği konusunda birleşiliyordu. Mesele Alexis Carrel'in "Bir dünya kurduk; ama insanlar için değil." sözünde düğümleniyordu. Çünkü çoğu anne-baba, çocukları bir aktiviteye, bir kulübe gitmek istediği zaman "Kusura bakma götüremeyiz; biliyorsun çalışmak zorundayız." diyorlardı. Çoğunun da televizyon seyretmekten çocuklarıyla ilgilenecek vakitleri yoktu...

Çocuklar, sırf dikkatleri üzerlerine çekmek için yaramazlık yapıyorlardı. Ama bu gayretleri anne ve babalarını kızdırmaktan başka bir şeye yaramıyordu. Konuşmamı 17 madde haline getirdim. Özetle şunları ifade ettim:

İslamiyet her şeyden önce anne-baba namzetlerinin alkol ve uyuşturucudan, AİDS ve benzeri bulaşıcı hastalık ortamlarından uzak durmalarını ister. Bu, İslamiyet'e göre çocuğun en büyük hakkıdır.

Çocuk, anne karnında teşekküle başlayınca her türlü hakka sahiptir. Bilhassa 120 gün sonra ruh üflendikten sonra tam bir insandır. Hiçbir şekilde yok edilemez. Ancak annenin ölüm tehlikesi hali müstesna.

Çocuklar tam iki sene emzirilecektir. *(Bakara, 233)* İlmî gerçekler de ispatlamıştır ki, anne sütünün üstünlüğü tartışılamayacak bir konumdadır.

Çocuğa güzel bir isim konulacaktır.

Çocuk terbiyesi (eğitimi) ebeveyn üzerine borçtur.

Erkek çocuklar sünnet ettirilecektir.

Çocuklara büyükler gibi değer verilmeli; selam verilmeli, hastalanınca ziyaret edilmelidir. Sevildikleri kendilerine söylenmelidir.

Çocuklar dövülmeyecek, problemleri çözülecektir.

Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*, çocuklar için bazen ibadeti kısa keserdi. Bir seferinde hutbe okuyordu. Baktı ki bir torunu tek başına mescide giriyor. Hemen hutbesini kesip onun yanına koştu, onunla ilgilendi. "Bazen namaz kıldırırken uzun uzun âyetler okumak istiyorum. Birden bir çocuk ağlaması duyuyorum, annesi sıkıntıya düşmesin diye kısa kesiyorum." diyordu.

Hz. Muhammed Aleyhisselam, oyun oynayan çocuklara yaklaşır, onlara selam vererek oyunlarını tasvip ederdi. Anne-babalara da "Çocuklarınızla çocuklaşın. Onlarla oyun oynayın." buyururdu.

Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*, "Allah'tan korkun ve çocuklarınıza eşit muamele edin." buyururdu.

İslam hukukuna göre, boşanmalarda, hâkimlerin mutlaka kararlarını çocuğun faydasına ve lehine olacak şekilde vermeleri gerekir.

Sempozyum bittikten sonra verilen yemek sırasında çok güzel görüşmeler de oldu. Bilhassa Protestanların temsilcisi,

kendi camiaları ile bir araya gelmemizi istedi. Zaten konuşmalar boyunca not alıyordu.

Bir eğitimci, "Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in hutbeyi bile kesip çocukla ilgilenmesi bana çok orijinal geldi. Benim iki çocuğum vardı, onları hatırladım. Çünkü birisiyle çok ilgilenmiştim; şimdi beni hep arayıp sorar. Öbürüyle işim icabı o kadar ilgilenememiştim, onun için o da şimdi benimle ilgilenmiyor." dedi.

Diğer Fransız dinleyiciler de "İslamiyet ve Hz. Muhammed'in çocuk hakları konusundaki tespit ve tavırları bize ilginç geldi. İslamiyet'in pek çok meselesini bilmiyoruz." dediler.

İnşallah Türkiye'de ve dış ülkelerde UNlCEF'in Çocuk Hakları Yılı ilan ettiği 2000'de bu çeşit aktiviteler geniş ve kapsamlı şekilde ele alınır. Tabii her şeyden önce biz Müslümanların, dinimizdeki çocuk haklarının önemini öğrenip gereğini yapması gerekmektedir. Çünkü bu güzelliklerin dinimizde olması yetmiyor, bizim onları hassasiyetle yaşamamız gerekiyor.

AVUKATINI EZEN SARHOŞ, HERKESE DERS OLSUN

Tiryakilere günde 30 dakika daha fazla mesai yapma şartı getirildi. İngiltere'nin Essex Belediyesi'nde çalışan tiryakilerin, sigara içmeyenlere göre haftada iki buçuk saat daha fazla çalışmaları kararı alındı. Essex Belediyesi Personel Müdürü Manny Lewis tarafından açıklanan karara göre, normalde haftada 37 olan çalışma saatleri, sigara tiryakileri için düzenlenen yeni iş sözleşmesinde haftada 39,5 saate çıkartılıyor. Lewis, kararın sebebini açıklarken, sigara tiryakilerinin, diğer çalışanların sağlığına tesir etmemek için öğle tatili dışında günde iki defa 15'er dakika ofis dışına çıktıklarına işaret etti. Lewis, bunun günde yarım saat, haftada da 2,5 saat çalışma kaybı manasına geldiğine dikkat çekti.

Peki bu zamana kadar, gerek devlet dairelerinde gerekse özel işlerde çalışan tiryakilerin bu vakit israfının zararı nasıl telafi edilecek?

New York'ta da çocuklara içki, sigara ve tütün satanlara karşı yeni kanunlar yürürlüğe girdi. 21 yaşından küçüklere satış yapanlara 250 dolardan başlayan para cezaları ve iş yeri ruhsatının iptal edilmesi cezaları uygulanmaya başladı. Yıl başından bu yana yapılan uygulamaların müspet netice verdiği bildiriliyor. New York eyaletinde gençlerin hepsini içki ve uyuşturucudan uzak tutmak için yapılan kanunî düzenlemelerin yanı sıra, yeni yıl ile birlikte bu ülkede yaşayan herkesi ilgilendiren vergi kanununda da düzenlemelere gidildi.

Biz ne yaptık? Yeşilay Cemiyeti Genel Başkanı Selahaddin Kaptanağası, sigarada insan sağlığına zararlı dört bin çeşit zehir maddesi bulunduğunu, aynca sigaranın canlı cansız her şeye zararlı olduğunu ifade ediyor. Senede 200 bin kişi sigaradan ölüyor. Sigaraya yılda 3 katrilyon T.L. harcıyoruz.

Evet bütün bunlara karşı, bütün dünya kendine göre tedbirler alırken, biz hangi tedbirleri alıyoruz?

Sigaranın, kanser sebebi olduğu Minnesota Üniversitesi'nde Prof. Stepnen Hecht başkanlığında yapılan araştırmalarla ortaya konduğu gibi, içkinin de kansere davetiye çıkardığı tespit edildi. ABD Kimyacılar Birliği'nin yayın organı Journal Biochemistry'nin ocak sayısında yer alan araştırma raporunda, gece yarılarına kadar alınan ağır içkinin, vücutta kimyevî reaksiyonlara yol açtığı ve genetik yapıya zarar verdiği bildirildi.

Son bir haber de, kendisini kurtaran avukatını ezen sarhoş kadınla ilgili... Portekiz'de sarhoş olarak araba kullanırken yakalanan Sophia Lagoa (27), kendisini mahkemede başarılı şekilde savunarak ceza almasını önleyen avukatını, yine sarhoş vaziyette araba kullanırken ezerek öldürdü. Sophia, beraatini, rom içkisi içerek kutladıktan sonra sarhoş oldu ve arabasına atlayıp gaza bastı, tam o sırada mahkemeden çıkan avukatı Eduardo Borja'ya çarptı. 20 metre araba altında sürüklenen avukat, hastaneye kaldırılırken öldü. Sophia yeniden tutuklandı. Acaba biz bunun hâlâ neyini müdafaa ediyoruz?

HÜKÜMET, HEKİM GİBİ...

Bundan tam 90 sene önce Güneydoğu meselesini, aşiretler arasındaki seyahatleri sırasında ele alıp halkın sorularına cevap veren ve bu görüşmelerini daha sonra da Münazarat isimli eserinde neşreden Bediüzzaman Hazretleri meâlen şöyle diyor:

"Hükümet hekim gibidir; millet hastadır. Farz ediniz, ben şu çadırda oturmuş bir hekimim. Şu etraftaki her bir köyde, Allah etmesin, birer ayrı hastalık var. Ben o hastalıkları teşhis etmemişim, hem de taciz olmamı istemeyen yağcılardan, yalancılardan başka kimseyi görmemişim. Şu halde, şu köylere, tanımadığım bir hastalığa, görmediğim bir hastaya gönderdiğim reçetesiz, mizansız bir ilacı kullanan bir hasta acaba şifa mı bulur; yoksa ölür mü? Evet 'Ölmeden önce ölünüz.' sırrına, şunun sayesinde mazhar olursunuz. İşte her köye böyle ilaç göndermek, hatta açlık hastalığı ile karın ağrısına mübtela olan emsalinize hazım ilacı hükmünde olan iane toplamak; yahut eşkıyalık ve husumet derdiyle iltihaplı bulunan o vücuda, iltihabı azdıran hamidilik icra etmek ve benzeri şeyler, acaba tedavi mi, yoksa zehirleme midir, melekü'l-mevte (ölüm meleği Azrail'e) yardım etmek midir? (...) Ama biz-zarure hükümetin hedef ve maksadının timsalini isterseniz, farz ediniz ki ben bir hekimim. Umum köylerde veyahut evlerde, çeşit çeşit hastalıkları teşhis etmiş, reçetesini yazmış, seçilmiş bir adam yanıma geliyor, reçetesini ibraz ediyor. Meselâ: 'Cehalet hastalığı ile baş ağrısı var.' yazılıdır. Ben dahi, fen ilacını önce onların lisanlarının zarfında sonra da resmî lisana çevirerek veriyorum. Bir başkasının reçetesini gösteriyor ki: 'Kalb hastalığı olan diyanet zafiyeti var.' Ben de fenleri İslamî bilgilerle mezcederek bir macun yapıyorum,

müderrislerin ellerine veriyorum, gönderiyorum. Diğerinde husumet hastalığı ile ihtilal sıtması var. Ben de İslamî milliyet fikrini uyandırarak, ışıklandırarak tiryak gibi adalet ve muhabbeti o nur ile mezc ederek, sulfato-misâl bir ilaç veriyorum. İşte böyle bir hekimdir ki, vatan hastanesinde, biçare evlatları helak olmaktan halas eder."

O tarihlerde Ulema Reçetesi ismini verdiği Muhakemat isimli eserine karşılık Avam (halk) Reçetesi diye adlandırdığı Münazarat isimli eserinde de pek çok meseleyi ele almış ve çözüme bağlamıştır. İşte eserin girişine aldığı yukarıda geçen ifadelerinde dikkatleri şu hususlara çekmiştir: "Madem vatan hastanesinde vatan evlatları hastadır. O zaman hükümetimiz, hekim gibi davranmalıdır. Bunun için her bölgenin seçip göndereceği milletvekilleri kendi yaşadığı yerlerdeki insanların hastalık ve problemlerini teker teker teşhis ve tespit edip Meclis'e getirsin. Düşünülüp taşınılarak çareler ortaya konsun, işin devası bir reçete gibi hazırlanıp hükümete takdim edilsin. Hükümet de üretilen çarelere göre bir an evvel ilaçları göndersin. Yoksa hep yanlış yapılır. Yapılmış da. Öyle ya, adam aç ve açlıktan karnı ağrıyor, sen hazım ilacı gönderiyorsun. Böyle tedavi olur mu? Hâlbuki, reçeteye bakıyorsun, cehalet hastalığı var ve bu yüzden başı ağrıyor, diye bir tespit var. Hemen o bölgenin özelliğini de düşünüp, fennî mektepler açıyorsun. Doktoru, mühendisi yetişiyor, bölgeyi kalkındırmak için hazır hale geliyor. Başka bir reçetede husumet hastalığı teşhisi var. İhtilal sıtması başlamak üzere, İslamî kardeşlik duygularını uyandırıyor ve bölünmez bütünlüğümüzün potasında yepyeni bir şekil veriyorsun.

Din ve diyanette bir zafiyeti belirten reçete, kalp hastalığı teşhisiyle önünüze gelmiş, hemen dinî ilimleri modern ilmin gerçekleriyle yoğurup, çağa uygun ufuk açıcı mesajlarla kalpleri ve kafaları aydınlatacak tarzda hazırlayıp takdim ediyorsun..."

Evet bu teklifler 90 sene önce hayata geçirilmeye başlansaydı, şimdi acaba böyle bir hastalık kalır mıydı?

ÇOK DUYARLI BİR VİCDAN MİMARI

Bitlis vilayetinin Nurs köyünde 1873 tarihinde doğan Bediüzzaman Said Nursi, tahsilini, mahalli medreselerde üç ayda, onu da Ahmet Feyzi Kul'un tabiriyle, 'zevahiri kurtarmak nevinden' yapmıştır. Bu yönüyle, üç ay eğitim gören; fakat bütün hayatı boyunca olayları ve kâinatı bir kitap gibi okuyarak ömrünün sonuna kadar tahsile devam eden Amerika'nın birinci Başkanı George Washington'a benzemektedir. Ömrü boyunca kâinat kitabını okuyan Bediüzzaman'ın üstadlarından ders alma şekli şöyle idi: Her kitaptan bir veya iki ders, nihayet on ders alıp gerisini bırakıyordu. Hocası Şeyh Mehmed Celali Hazretleri niçin böyle yaptığını sorunca, Bediüzzaman: "Efendim, bu kadar kitabı okuyup anlamaya muktedir değilim. Ancak, bu kitaplar bir mücevherat kutusudur, anahtarı sizdedir. Yalnız sizden şu kutuların içinde ne bulunduğunu göstermenizi istirham ediyorum. Yani bu kitapların neden bahsettiklerini anlayayım da, daha sonra tabiatıma (fıtratıma) uygun olanlara çalışırım." demiştir. Maksadı ise, esasen kendisinde fıtraten mevcut bulunan icad ve teceddüt fikrini medrese usulleriyle göstermek ve bir teceddüt vücuda getirmek ve bir sürü haşiye ve şerhlerle vakit zayi etmemekti. Böylece 20 sene tahsili gereken ilim ve ferilerin öz ve esasını üç ayda tahsil ve ikmal etmiştir. Gerçekten de en az 15 senede elde edilen Kelam ilminin, on beş haftadan daha az bir süre içinde, hem de günümüzün bu mevzudaki problemlerini çözecek ve sorulara cevap verebilecek derecede öğrenilmesinin

mümkün olduğunu ortaya koymuştur. Yazdığı Risale-i Nur Külliyatı meydandadır. Yetiştirdiği öğrenciler de...

Tabiata, çevreye karşı çok duyarlı olmuş, bütün canlılara şefkat göstermiştir. Hatta bir seferinde yöredeki batıl inanç sebebiyle sevap zannederek bir kertenkele öldüren halktan bir talebesine hiddetlenir ve aralarında şöyle bir konuşma geçer: "O kertenkele sana hücum etti mi?" "Yok" "Elinden bir şey aldı mı?" "Yok." "Seni ısırdı mı?" "Yok." "Senin mülkünde, senin topraklarında mı geziyordu?" "Yok." "Sen mi yaratmıştın?" "Yok." "Niçin, ne hikmet için yaratıldığını biliyor musun?" "Yok." "Peki, bu kadar yok, yok. Bunu yaratan Allah, senin öldürmen için mi yarattı bu canlıyı? Sen nasıl öldürürsün!.." Bu yönüyle, yine ABD başkanlarından Abraham Lincoln'e benzemektedir. Çünkü o da bir kaplumbağayı öldürmeye çalışanları kovalamış ve arkalarından: "Tanrı, bu canlıyı siz öldüresiniz diye mi yaratmış?" diye bağırmıştır.

Siirt vilayetinin Tillo kasabasında Kamus-u Okyanus üzerinde çalışıyor ve şöyle diyordu: "Sözlük, her kelimenin kaç manaya geldiğini yazıyor; ben de bunun aksine olarak, her manaya kaç kelime kullanıldığını gösterir bir sözlük yazmak merakına düştüm." İşte orada bu çalışmayı yaparken, küçük kardeşi Mehmed, yemeğini getiriyordu. Yemek içindeki taneleri, kubbenin etrafında bulunan karıncalara vererek, kendisi ekmeğini yemeğin suyuna batırarak kanaat ediyordu. İaneleri karıncalara niçin verdiğini soranlara, "Karıncalarda sosyal hayat, fevkalâde vazifeşinaslık ve çalışma bulunduğunu gördüğüm için cumhuriyetperverliklerine mükâfat olarak kendilerine yardım etmek istiyorum." diye cevap veriyordu.

Bediüzzaman, talebelerini devamlı dini din için seven Hıristiyan ruhanilerle diyaloğa teşvik etmiştir. Kendisi de, 1951'de Papa'ya mektup yazmış; 19. Mektup isimli eserini göndermiş ve cevabını da almıştır. 1953 senesinde de o zamanki Ecumanical Patrik Athenagoras'ı bizzat ziyaret ederek dinsizliğe karşı Müslüman-Hıristiyan diyaloğunu teklif etmiştir.

Bediüzzaman'ın en büyük hayali, Güneydoğu'da dinî ilimlerle fennî ilimleri bağdaştırarak eğitim verecek üniversitelerin açılması idi. "Çünkü" diyordu, "aklın nuru, funun-u medeniyedir. Vicdanın ziyası ulum-u diniyedir." Eğer onun 1903'lerde yaptığı bu teklif kabul edilmiş olsaydı, bugün oralarda yaşanan bu problemler çözülmüş olacaktı.

İNGİLTERE'DE MÜSLÜMANLAR

İngiltere'de ilk cami 1889'da Weking'te açıldı. 1880 yılında İslamiyet'i İngilizlere anlatmaya başlayan ilk İngiliz Müslüman William Henri Quilliam'dır. Kendisi Fas'ı ziyareti sırasında Müslüman olmuş ve Abdullah ismini almıştır. Bu zatın o yıllarda yazdığı ve daha sonra Din-i İslam ismiyle Türkçe'ye çevrilen kitabını, seneler önce latin harflerine aktarmıştım. Sultan Abdülhamit, 1890 yılında Abdullah Quilliam'ı İstanbul'a davet etmişti. Görüşmelerinden sonra II. Abdülhamit kendisine İngiliz Adalarının Şeyhülislamı unvanını verdi. Liverpool'a dönen Quilliam, cami ve kültür merkezi kurarak İslamî hizmetlerini artırdı.

Aynı şekilde Marmadüke, Picktall'de Müslüman olup İngiltere'de İslamî faaliyetlerde bulundu. Bir İngiliz muhafazakâr parlamenteri olan Picktall, Kur'ân-ı Kerim'in İngilizce mealini yazdı. İslam'ın Kültürel Yönü isimli kitabı da yayınlandı. İslamî Görüş isimli bir dergi çıkardı. Londra'da İslamî Bilgiler Bürosu'nu kurdu. Şimdi Prens Charles hakkında çıkarılan ihtida söylentileri gibi İngiliz idareciler hakkında Müslüman olduklarına dair zaman zaman söylentiler çıkarıldı. Bunlardan birisi de Kraliçe Victoria (1819-1901)'dır. Meselenin aslı şöyledir: Bir yaz günü iki adam, bir kadın ve bir de ağlayan çocuk Buckingam Sarayı'nın parmaklıklarına yaklaşırlar. Bunları gören Kraliçe Victoria, yanına çağırtır. Bu yabancıların, Malezyalı olduklarını, Cape Town'da oturduklarını ve hacca gitmek için yola çıktıklarını öğrenir. Kraliçe, elini kadının omuzuna doğru uzatır, çocuğu

alıp öper ve annesine geri verir. Sonra da nazik ve titrek bir sesle "Mukaddes yerlerde lütfen, kraliçenize dua edin." der. Bu duruma şahit olan Malezyalı Müslümanlar, Kraliçe'nin gizli bir Müslüman olduğu kanaatine varırlar. Zaten o hac mevsiminden sonra da Kraliçe Victoria'nın Müslüman olduğuna dair söylentiler, bütün âlem-i İslam'a yayılmaya başlar.

Aslında Müslümanların İngiltere'ye ilgisi çok eskiye dayanır. Çünkü Derbyshire'da bir bahçede yapılan kazıda Arapça harflerle yazılı Müslümanlara ait mezar taşları bulunmuştur. Ama bunlar büyük bir Müslüman topluluğun yerleştiğine dair bir belge sayılmaz. Geniş Müslüman yerleşim bölgelerinin kurulması ancak İngiltere'nin ticarî üstünlüğe sahip olduğu döneme rastlar. Yemenli ve Güney Asyalı gemiciler Liverpool, Cardiff ve Güney Shield halkı tarafından tanınmaya başlayınca, Müslümanlar da buralara yerleşmeye başladılar. Daha sonra, bunlar İngiltere'nin bir parçası olarak kaldılar. 1869 yılında Süveyş Kanalı'nın açılmasıyla bilhassa Aden ve çevresinden pek çok Müslüman gelip İngiltere'ye yerleşti.

Birinci Dünya Savaşı sırasında İngiltere, Osmanlı Devleti'nden çok Müslüman tebaaya sahip idi. İngiltere bu yüzden 1919'da "Dünya'da İslamiyet'i biz temsil ediyoruz, öyleyse halifelik Londra'da olmalıdır." diyerek hilafeti ve bütün mukaddes emanetleri İstanbul'dan Londra'ya götürmek istedi; ama bu gerçekleşmedi. İngiltere 1950'li ve 196O'lı yıllarda dışarıdan işçi talep edince Müslüman ülkelerden kitleler halinde İngiltere'ye göç başladı. Bu durum 1980'e kadar devam etti. Ekonomideki iniş yüzünden bu göç frenlendi. Bugün İngiltere'de büyük bir İslamî nüfus yaşamakta...

Recai Akyel'in "İngiltere Müslümanları" isimli kitabında bu konuda teferruatlı malûmat mevcut.

Her gün artan ve gittikçe varlıklarını hissettiren Müslümanlar üzerinde İngiliz Devleti de pek çok araştırmalar yaptırıyor, ileride çıkabilecek problemlere karşı tedbirlerini almaya çalışıyor.

HER ŞEYDEN SORUMLUYUZ

En geniş manasıyla, Allah'ın emirlerini yapmaktan ve yasaklarından sakınmaktan ibaret olan ibadetin pek çok hikmetleri vardır, sosyal yönden hikmetlerinin birisi de şudur: "Emirleri yerine getirme ve yasaklardan kaçınma sayesinde, bir fert, toplum içinde çok mertebelerle münasebet peyda eder ve pek çok meseleyle alâkadar olur. Bilhassa dinî hükümlerin hayata geçirilmesi ve umumî faydaların temini hususunda, bir fert, bir nevi (bir tek insan, bütün insanlar) hükmüne geçer. Yani pek çok hukuklar, haysiyetler, irşadlar, talimler, ıslâhlar gibi vazifeler, bir şahsa yüklenir. Eğer emirleri yapmak ve nehiylerden kaçmak suretiyle gerçek vazifesini yerine getiren o insan olmasa, o vazifeler tamamen ayaklar alanda kalır." *(bkz. İşaratü'l-İcaz, 94. sayfa)*

İslamiyet, sosyal esaslara sahip bir dindir. Onun için her Müslüman'ın pek çok sorumlulukları var. O'na Allah, kendi varlığını, ailesini, vatanını, milletini, dünyayı, dini, Kitab'ı emanet etmiştir.

Bu öyle bir vazifedir ki, gökler ve yer ve dağlar onu üzerine almaktan korkmuş, dehşete düşmüştür: "Biz emaneti göklere, yere ve dağlara sunduk, onu yüklenmekten kaçındılar ve o (nun sorumluluğu)ndan korktular; o emaneti insan yüklendi." *(Ahzab, 72)* "Biz bu Kur'ân'ı bir dağa indirseydik, Allah'ın korkusundan onu baş eğmiş, param parça olmuş görürdün." *(Haşir, 21)*

Bu yüzden insanın, kendisi ve çevresi hakkında son derece duyarlı olması gerekmektedir.

Her şeyden önce temel kaynaklarımız Kitap ve sünnetle ne kadar münasebetimiz var? Yapacağımız işleri iyi öğrendik mi? Onların tefsiri mahiyetindeki İslamî eserleri de iyice tetkik ettik mi? Bize Kur'ân'ı taze nazil olmuş gibi anlatan, zevkini ruhlarımıza duyuran, zaman zaman bizleri alıp Asr-ı Saadet'e, Nebi-i Zişan'ın rahle-i tedrisinin yanına götüren ve Kevser mürekkeplerden dökülmüşçesine parlak Kur'ân nurlarını arz eden Külliyat gibi eserleri doya doya mütalâa ediyor muyuz? Bu manevî besinlerle canlılığımızı koruyabiliyor muyuz? İşte; bu yönümüzü de bir masaya yatırıp tahlil etmeliyiz.

İkinci olarak, ailemizle, çocuklarımızla ilgili vazifelerimizi ne kadar yerine getiriyoruz, bir gözden geçirmemiz gerekiyor.

Üçüncü bir daire, mahallemiz ve muhitimizle ilgili. En azından kollektif şuurun uyanması açısından yakın çevremizle ilgilenmemiz gerekiyor. Bilhassa bu son zelzele, birbirine yabancı olan kapı komşularını, bir araya getirdi. Mecburi bir kader birliği sağladı. Dışarıda kaldıkları ve geceledikleri zaman içinde insanlar birbirleriyle sohbet ettiler, kaynaştılar ve yer yer imkânlarını paylaştılar. Bu durum, güzel bir atmosferin oluşmasını sağladı. Zaten bizim insanımız güzel hasletler sahibi... Bin yıllık İslamî dönemin getirdiği ve âdeta genlere işleyen iyilik duyguları hâlâ sapasağlam. Bugün aile yapısının sağlamlığı vs. ulvi yönleri itibariyle birçok eksik taraflarına rağmen dünyada Müslüman toplumlardan daha avantajlı bir toplum gösterilemez. İşte bu güzel insanlara bilhassa bugünlerde teselli vermek, küllenmiş bazı güzel duyguların da parlamasına ve inkişafına hizmet etmek kadar hoş ve Allah'ın rızasını kazandıracak bir şey olamaz. Evet biz, zenginiyle, fakiriyle, ev sahibiyle, kiracısıyla, kadınıyla, erkeğiyle bu sokaklardan sorumluyuz. Kısa dönem içinde bile biz insanlarımızın cevherini yeniden keşfettik. STV ekranlarında evlerini bağışlayan, azıcık bile olsa elindeki imkânını bağışlamaya çalışan insanlarımızın heyecanlarına şahit olduk. Evet, bu sokaklar bizim ve buralarda yaşayan yetimlerden, borçlulardan, mağdurlardan hatta asi ve günahkârlardan da sorumluyuz.

Biz bu sorumluluğun adına ister sivil duyarlılık, ister insiyaki iç duyarlılık, ister kollektif ruh, ister kollektif ferdî mesuliyet, isterse sahip çıkma duygusu diyelim; bunu mutlaka uyandırmak ve geliştirmek zorundayız.

ALLAH, O'NU HEP KORUDU

Cenab-ı Hak "Allah, seni insanlardan koruyacaktır." *(Maide, 67)* buyurarak Peygamber Efendimiz'i koruma altına aldığını Kur'ân-ı Kerim'de beyan etmiştir. Cenâb-ı Hak; Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'i hayatta iken pek çok suikastten korumuştur. Vefatından sonra da, onu muhafaza etmiştir. Tarihî bir olay bunun şahididir:

"İki tane gayrimüslim, Endülüs'ten Medine'ye gelerek Peygamberimiz'in *(sallallahu aleyhi ve sellem)* vücudunu kaçırmak istedi. Bunlar Müslüman kılık ve kıyafetine girerek hacca gelmiş gibi Medine'ye girmişlerdi. Mescid-i Nebevi'nin kıble tarafından kabr-i şerife çok yakın bir eve yerleşmişlerdi. Bunlar, namazları mescitte kılıp Peygamberimiz'in *(sallallahu aleyhi ve sellem)* kabrini ziyaret ediyorlar, her sabah Baki' Kabristanı'na, cumartesi günleri de Küba Mescidi'ne gidiyorlardı. Kılık kıyafetleri ve fakirlere yaptıkları yardımlarla halkın güvenini kazanmayı başaran bu kişiler, Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in mübarek vücudunu kaçırmak için geceleri bulundukları evden Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in kabrine doğru gizlice tünel kazmaya başladılar. Buradan çıkan topraklan torbalara doldurarak kabirlerini ziyaret bahanesiyle Cennetü'l-Baki' Kabristanı'na döküyorlardı. Kazdıkları tünel, Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in kabrine iyice yaklaşmıştı. Ama halkın bundan haberi yoktu.

İşte tam bu sırada adaletli bir hükümdar olan Selçuklu Atabeyi Nureddin Mahmud Zengi Aksungur (1146-1174) teheccüd namazını kılıp yatmıştı. Rüyasında Peygamberimiz'i *(sallallahu aleyhi ve*

sellem) gördü. Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem),* iki yabancıyı göstererek, "Ey Nureddin, beni bunlardan kurtar!" dedi. Hükümdar, bu rüyanın tesiriyle bağırarak uyandı. Abdest alıp namaz kıldıktan sonra yattı. Yine aynı rüyayı gördü. Yine feryat ederek uyandı. O gece aynı rüyayı üç defa görünce kalktı ve iyi bir insan olan veziri Cemaleddin Mavsili'yi yanına çağırdı ve gördüğü rüyayı anlattı. İstişare ederek Medine'ye gitmeye karar verdiler. Kimseye duyurmadan hükümdar, veziri ile beraber yirmi süvari ve pek çok eşya ile Şam'dan yola çıktı. Gece-gündüz devam ederek 16 günde Medine'ye vardılar. Hükümdar, abdest alıp, Mescid-i Nebevi'ye girerek iki rekât namaz kıldı ve Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'i ziyaret etti. Medine halkı hükümdarın yanına toplanmıştı. Vezir: "Hükümdar, Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'i ziyaret maksadı ile gelmiş, yanında da sizlere hediye getirmiştir. Medinelilerin isimlerini yazın." dedi. Onlar da bütün Medinelilerin isimlerini yazdılar. Bu isimlere göre herkes gelip hükümdardan hediyesini almaya başladı. Bundan maksat, Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in rüyada "Beni bunlardan kurtar" dediği o iki kişiyi tanıyıp tespit etmekti. Bunun için halk hediyeleri hükümdarın huzuruna gelerek alıyor, bu esnada hükümdar gelenlere dikkatle bakıyordu. Herkes hediyelerini aldı. İsim listeleri bitti. Fakat hükümdar bu gelenler arasında Peygamberimiz tarafından rüyada kendisine gösterilen iki kişiyi göremedi. Bunun üzerine "Hediye almayan kimse kaldı mı?" diye sordu. Orada bulunanlar dediler ki, "Kimse kalmadı. Ancak Endülüs'ten gelen iki kişi var. Onlar kimseden bir şey almazlar. İhtiyaç sahiplerine sadaka vermektedirler." Hükümdar onların da yanına getirilmesini istedi. Onlar huzura getirildiler. Hükümdar onların rüyada kendisine gösterilen kişiler olduğunu anladı ve kendilerine, nereli olduklarını sordu. Onlar da: "Biz Endülüs'ten hac maksadıyla geldik ve bu sene Peygamberimizin *(sallallahu aleyhi ve sellem)* yakınında bulunmayı arzu ettik." dediler. Hükümdar nerede kaldıklarını sordu. Mescidin yakınında olduklarını söylediler. Hükümdar onlarla beraber evlerine gitti. Evde

süslü kitaplar ve değerli eşyalar gördü. Bu arada halk, onların her gün oruç tuttuklarını, namazları mescitte kıldıklarını ve hiçbir dilenciyi boş çevirmediklerini söyleyerek bunları övüyordu. Nureddin Zengi, odayı dolaştı ve burada serilen hasırı kaldırdı. Baktı ki, altında kazılmış bir tünel var. Tünel, Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in kabrinin yanına kadar uzanıyordu. Bunu gören halk mahcup olup başlarını önlerine eğdiler ve artık söyleyecek bir şey bulamadı. Bunun üzerine hükümdar bu iki kişiyi sorguya çekti. Onlar da gerçekten Müslüman olmadıklarını ve Peygamber'in vücudunu buradan alıp ülkelerine kaçırmak için görevlendirildiklerini itiraf ettiler. Bunu yapabilmek için derviş kıyafetine bürünerek halkı kandırdıktan sonra geceleri tünel kazmaya devam ettiklerini ifade ettiler ve "Peygamber'in kabrine iyice yaklaştığımız gece, gök gürültüsü ve şimşekler öyle bir sarsma meydana getirdi ki, sanki dağlar yerinden oynayacaktı. Bundan fena halde korktuk ve sabahleyin de sizin geldiğinizi haber aldık." dediler. Hükümdar, suçlarını itiraf eden bu kişilere hak ettikleri cezayı verdi. Bundan sonra da Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in kabrinin çevresinde derin bir hendek kazdırdı ve bu hendeği kurşun eriterek doldurdu. Böylece Kabr-i Saadet, çepeçevre kurşunla muhafaza altına alınmış oldu. Bu olay H. 557, Miladi 1162 yılında vuku bulmuştur. *(Eyüp Sabri, Mir'at-i Medine 2/684)*

Evet Cenab-ı Hak, o şanlı Nebi'yi hep korudu, bundan sonra da onu ve onun gerçek takipçilerini koruyacak, düşmanlarını da hezimete uğratacaktır.

İLK FELSEFECİ

"Sizi yarattık, sonra size şekil verdik, sonra da meleklere: 'Adem'e secde edin!' dedik: Hepsi secde ettiler, yalnız İblis etmedi, o secde edenlerden olmadı. (Allah) buyurdu: 'Sana emrettiğim zaman seni secde etmekten alıkoyan nedir?' (İblis): 'Ben, ondan hayırlıyım. Beni ateşten yarattın, onu çamurdan yarattın.' dedi." *(Araf, 11-12)*

Şeytan, Hz. Âdem'e secde etmeyişinin sebebi olarak kendi üstünlüğünü gösterdi. "Çünkü beni ateşten yarattın, Âdem'i topraktan." diyordu. Böylece ilk felsefeci olarak, hem de kendi yaratanına karşı isyankâr bir tavırla tartışma ortamı hazırlamaya çalışıyordu. Hâlbuki "Yaratan bilmez mi?" *(Mülk, 14)*

Şeytan "Ben ondan hayırlıyım, yani daha faziletliyim, daha yükseğim. Böyle olanın, kendisinden aşağı derecede olana secde etmesi ise uygun değildir. Şu hâlde bu emir akla uygun değil ve hoş da değildir. Çünkü ateş, çamurdan hayırlıdır. Hayırlı olan ateşten yaratılan ben de çamurdan yaratılan ondan elbette hayırlıyım." diyerek, güya parlak bir fikir ortaya koyuyordu. Hâlbuki bütün bunlar temelsiz bir felsefeden ibaretti.

Aslında "Ben ondan hayırlıyım. Beni ateşten, onu çamurdan yarattın." şeklindeki şu iki cümlede "Araştırma adabı ilmi, psikoloji, ahlâk, istikraî (tümevarımla ilgili), istintacî (sonuç çıkarmak ile ilgili) mantık, yaratma hikmeti ve kanun koyma gibi nice ilme temas eden açık ve gizli birçok suç, hile ve oyun, yanıltıcı söz görülecektir ki, bununla şeytan ve şeytanlığın iç

yüzünü anlamak mümkün olacaktır. Bu cümleden olarak, hayırdan geri durmayı uygun görmek için bilgisizlikle bilgiyi, yalan ile doğruyu, kötülük ile hayrı, kibir ile yüze gülmeyi, aldanmakla aldatmayı katıp karıştırarak, hayırlı olmayı hayra engel yapmak çelişkisini ilmî bir gerçek ve mantikî bir netice şeklinde tasvir etmek, şeytanın birinci sıfatı olduğu anlaşılıyor ki, şahsi gururu ile fikir ve zekâ şeklinde görünmek isteyen bu ahmaklık ve cehaletin Hak hususunda ne kadar aşağılık bir durum olduğunu bir düşünmeli. (...) Hiç düşünmemiştir ki, çamur ile ateşin özündeki fark sadece Yaratıcı'nın tahsisine borçlu olan bir yaradılış farkından başka bir şey değildir. Bundan anlaşılır ki âlim (filozof) geçinenlerin birçoğunda görülegelen sadece maddeye yöneliş (maddecilik) İblis'in mesleklerinden bir meslektir." *(Hak Dini Kur'ân Dili, 5/17-19)*

Her şeyden önce maddenin değeri ayrı, sanatın değeri ayrıdır. Maddesi altın gibi kıymetli olsa bile üzerinde güzel bir sanat yoksa, demirin üzerindeki harika bir sanat onu altından değerli yapabilir. Şeytan hem Allah'ın yarattığını itiraf ediyor, hem de Allah'ın tercihine rağmen aksine fikirler söylüyor. İnsan çamurdan; ama nurdan yaratılan meleklerden de üstün olabiliyor. Bu bakımdan şeytanın felsefesi yanlış ve saptırıcı...

İkinci olarak eğer ateş ile toprağı karşılaştıracak olursak, acaba toprak ateşten aşağı mıdır? Cevap: Hayır!

"Kur'ân-ı Mucizu'l-Beyan, büyük bir ölçüde tekrar tekrar arzın ihyasından ve toprak unsurundan bahsettiği için nazar-ı dikkatimi çektiğinden kalbime şöyle bir feyiz damlamıştır ki: Arz, âlemin kalbi olduğu gibi, toprak unsuru da arzın kalbidir. Tevazu, mahviyet gibi hedefe ulaştıracak yolların en yakını da topraktır. Belki toprak, en yüksek semavattan Halık-ı Semavata daha yakın bir yoldur. Zira kâinatta Rububiyet tecellisine, kudretin faaliyetine ve Cenab-ı Hakk'ın Hayy ve Kayyum isimlerinin cilvelerine en uygun, topraktır. (...) Toprak aynası, çiçeklerinin renkleriyle, güneşin ziyasındaki yedi rengi de gösterir.

"Kulun Allah'a en yakın olduğu durum onun secde halidir." "hadisi, bu sırra işaret eder." *(bkz. Mesnevi-i Nuriye, Şule)*

Demek ki, bu yönden de şeytanın iddiasının bir temeli yoktur. Velhasıl onun işleri zaten baştan bozuktur.

ŞEYTANIN KISSASI

"Ve o zaman meleklere: 'Adem'e secde edin!' dedik, hemen secde ettiler. Yalnız İblis dayattı, kibrine yediremedi, inkârcılardan oldu. Dedik ki, 'Ey Adem, sen ve eşin cennette oturun, ikiniz de ondan dilediğiniz yerde bol bol yiyin, fakat şu ağaca yaklaşmayın; yoksa zalimlerden olursunuz.' Bunun üzerine şeytan onların ayağını oradan kaydırdı, içinde bulundukları cennet yurdundan çıkardı. Biz de 'Birbirinize düşman olarak inin, orada belirli bir vakte kadar sizin için bir karar yeri ve bir nasib vardır.' dedik." *(Bakara, 34,36)*

Burada "İnkârcılardan oldu." ifadesi yerine şöyle bir görüş de vardır: Şeytan (İblis), aslında kafirlerden idi. Fakat o emre isyanına kadar bunu dışarı vurmadı. Bu isyanla "Rabb'inin emrinden dışarı çıktı." *(Kehf, 50)* Bu bir fısk, bir günahtı. Her günah küfür değildir. Ama onu, içinde gizli bulunan inkârın şevkiyle yapmışsa zaten kafirdir. Yok, o anlık bir günahsa ve kalbinde küfür yoksa, bundan tevbe edip dönmesi mümkündür. Çünkü işlenen her günah ile kalbe siyah bir nokta konulur. Tevbe ederse, silinip temizlenir. Tevbe ve istiğfar "pas çözücü" gibidir. Yoksa her günah işledikçe siyah bir nokta, bir nokta daha derken tamamen paslanır ve sonunda Allah mühür basar ve işi biter. *(Bakara, 7)* Onun için "Her bir günahta küfre giden bir yol vardır."

"İnkârcılardan oldu." ifadesini destekleyen bir görüş de şöyledir: İblis bir gün, Allah'ın emrine isyan edecek birisinden bahsedilince: "Allah Allah, ne ahmak yaratıklar var! Hiç Allah'a isyan edilir mi?" demiş... Bir âyette de "Büyüklük mü tasladın; yoksa sen âlînden mi oldun?" *(Sad, 75)* ifadesi hakkında "Sen kibirlendin mi; yoksa yücelik

taslayanlardan mı oldun?" şeklinde zahir bir mana anlaşılmakta dır. Doğru gelen de budur. Fakat şöyle diyenler de vardır: "Âlîn" diye bir melekler grubu vardır ki, bunlar, "Adem'e secde edin" emrine hiç muhatap olmamışlardır. Böyle bir olaydan haberdar bile olmamışlardır. Bu bakımdan "Yoksa sen de bu âlîn grubundan mısın?" denilmiş olur ki, yine de şeytana dehşetli bir azar ve iğneleme yapılmıştır. Aynı şekilde Firavun hakkında da aynı kelime ile böyle bir ifade kullanılmıştır. "Firavun'a ve ileri gelen adamlarına (Musa ve Harun'u) göndermiştik. Onlar büyüklük tasladılar ve âlîn (böbürlenen) bir kavim oldular." *(Müminun, 45-46)*

Şeytanlar çok... Çünkü "şeyatinel insi vel cinn" *(En'am, 112)* ifadesinden "insan ve cin şeytanları" diye çoğul kullanılmış. İblis ise, işte bu olayda ismi geçen şeytandır. İblis, iblas kökünden gelip ümit kesmek, pişman olmak demektir. İblis de, Cenab-ı Hakk'a isyanına karşılık, bütün hayırlardan ümidini kesmiş, taşlanmış bir şeytan olmuştur. Bunun üzerine insana karşı şeytanın açık düşmanlığı başlamıştır.

İşte; açıktan Cenab-ı Hakk'ın huzurunda şeytan yapacaklarını şöyle sıralamıştır: "Senin izzet ve şerefine yemin olsun ki, onların hepsini azdıracağım. Onlardan yalnız ihlâslı olanlar müstesna (onlara dokunamayacağım)." *(Sad, 82-83)* "And içerim ki, ben de onları saptırmak için Senin doğru yolunun üstüne oturacağım. Sonra (onların) önlerinden, arkalarından, sağlarından, sollarından onlara sokulacağım ve çoklarını şükredenlerden bulmayacaksın." *(Araf, 16-17)*

İşte o gün bugündür şeytan düşmanlığını sürdürmektedir. İnsanın bazen sağından bazen solundan gelmektedir. Meselâ eğer şeytan bize, din adına, iyi bir şey yapıyormuşuz gibi bir atmosfere sokup yanlışlık yaptırıyorsa bu sefer hiç şüphe yok ki, sağ taraftan gelmiştir. Bizler çoğu zaman heves ve arzularımızı fikir gibi takdim eder ve savunuruz. Hâlbuki onlar fikir suretine girmiş şeytanî telkinlerden ibaret olabilir. Onun için çok dikkatli olmamız gerekiyor.

HER ZAMAN, HER YERDE BARIŞ

Mehmet Güç, 'Ateşin İçinden Gelen Müslüman Aziz' başlıklı araştırma yazısında; 1915'te yani Birinci Dünya Savaşı sürerken, Ermeniler Ruslarla işbirliği yaptıkları gerekçesiyle, bölgeden göç ettirilirken, Mardin'deki Süryanilerin de sürgünle karşı karşıya kalmaktan Savur Şeyhi Fethullah Efendi'nin gayret ve fedâkarlığı ile kurtulduklarını anlatıyor.

Tarihçi Süha Ünsal'a göre, 1915 yılında bugünkü adıyla Gülgöze köyü ve çevresinde bir muharebe yaşanmış. Süryanilerin toplandığı bu köy ve çevresi savaş meydanına dönmüş. Bu durum üç ay sürmüş. Süryaniler Gülgöze'ye sıkışıp kalmışlar. Tam bu sırada, onların imdadına bölgenin o dönemdeki en önemli Müslüman din adamı sayılan Savur Şeyhi Fethullah Efendi-arabulucu olarak-yetişmiş ve "Savaş dursun, düşmanlık bitsin." demiş. Görüşmeler, pazarlıklar sırasında, kapana sıkışmış bekleyen Süryani cemaatinin yanında yer almış, fetvalar yayınlamış. Ayrıca Şeyh Fethullah Efendi, anlaşma sağlanıncaya kadar arada "Güven bağı oluşsun" diye oğlunu rehin bırakmış. Bu tavır, Gülgöze köyündekiler ve karşı taraf için mühim bir uyarı olmuş. Neticede düşmanlık, korku ve güvensizlik kuyusundan bir barış çıkmış. Bundan sonra da barış içinde yaşamışlar.

Bu ufku açık ve fedakâr Hocaefendi için Süryani kaynaklar "Beyaz esvaplar içinde nur yüzlü bir aziz, kurşunların içinden geçip gelen bir aziz kurtarıcı" ifadelerini kullanıyor.

Yüz sene sonra Fethullah Efendi'nin mührünü mabedlerinin duvarına asan Süryaniler, kendi azizlerinin arasına onun resmini de ilave etmişler.

Rahip Cebrail Akyüz de bu mevzuda "Şiddet ve vahşet nereden başlarsa başlasın aynı kapıya çıkar. Sevgi ve hoşgörü insanın hamurunda var. Dinler insana eğilir, iyilik her dinde aynı kabulü görür." diyor.

O tarihlerde Ruslarla beraber gelen Ermeni fedaileri bazı yerlerde çoluk çocuğu kesiyorlardı. Bediüzzaman'ın savaştığı yerlerde de binlerce Ermeni çocuğu toplanmıştı. Bediüzzaman askerlere "Bu çocuklara ilişmeyiniz." diye talimat verdi. Çünkü, kendisi gönüllülerin başında alay komutanı idi. Daha sonra da bu masum çocukları serbest bıraktırıp Rusların içindeki ailelerinin yanlarına gönderdi. Bediüzzaman'ın bu şefkatli tutumu Ermeniler için bir ibret dersi oldu. Bundan sonra da artık onlar Müslüman çoluk çocuğu kesme âdetlerinden vazgeçerek "Madem, Bediüzzaman bizim çocuklarımızı kesmedi, bize teslim etti. Biz de bundan sonra Müslümanların çocuklarını kesmeyeceğiz." diye ahdettiler. Böylece o havalideki binlerce masumun felaketten kurtulmasını temin etmiş oldu.

Zaten Bediüzzaman, 1911'de Münazarat isimli eserinde şöyle diyordu: "Size bunu katiyen söylüyorum ki, şu milletin saadeti ve selameti Ermenilerle ittifak etmeye ve dost olmaya bağlıdır. (...) Bir şey söyleyeceğim. Eğer, 'Ermenileri, birden varlık sayfasından silmek mümkündür, olabilir.' diyorsanız size düşmanlık yapmanın bir faydası olsun. Yoksa, mutlaka husumet zarardır. Hâlbuki, Âdem zamanından beri yolda arkadaşlık eden bizimle gelmiş büyük unsurun zevali değil, belki küçük bir kavmin mahvı dahi zordur. Ömer Dilan Kabilesi bin senedir yine Ömer Dilan 'dır. (...) Bence şimdi kılınç vurana, o kılıncın aksi döner, yetimlerine dokunur. Şimdi galebe kılınç ile değildir. Kılınç olmalı, fakat aklın elinde. Hem de dostluğun sebebi vardır. Zira komşudurlar. Komşuluk dostluğun komşusudur. Hem de onlar uyandılar, dünyaya yayıldılar, terakkiyat tohumlarını topladılar;

vatanımızda ekecekler. Bizi medeniyete mecbur, terakkiye ikaz, bizde kifikr-i milliyeti hüşyar ediyorlar."

Herkesi, inanç ve anlayışı içinde kendi konumunda kabullenme anlayışı ile kucaklayan Fethullah Gülen Hocaefendi'nin tavırları da her tarafta makes buldu. Bunun, ülkemizde ve bütün dünyada bir barış ve güvene vesile olacağını ümit ediyorum. Yeni Binyıl gazetesinden Hülya Ekşigil'in sorularına cevap veren Patrik Bartholomeos şöyle diyordu: "Fethullah Gülen'in çalışmalarını çok olumlu buluyorum. İlim ve bilim açısından, Sayın Gülen'in çok değerli bir iş yaptığına inanıyoruz."

"Sulh, mutlaka hayırdır." düsturu bizim mukaddes rehberimiz olmalıdır.

BİR MİSYONERE JAPONLAR NASIL TESİR ETMİŞTİ?

Lucienne Cosijins'in evine, geçtiğimiz Ramazan'ın en son günlerinden birinde gitmiştik. Japon hanımının mutfakta bizim için bir şeyler hazırladığını fark ettim. Hemen arkadaşımız Bahattin Koçak'a, oruç olduğumuzu söylemesini ve hiçbir hazırlık yapmamalarını ifade ettim. Karı koca ikisi de "Çay veya su bile içmez misiniz?" diye sordular. Biz "İçmeyiz." deyince "Nasıl tahammül ediyorsunuz?" dediler. Biz de, orucun açlıktan çok farklı olduğunu, 'Niyet ettim Allah rızası için oruç tutmaya' diye niyet edince bütün vücut buna kodlandığı için hiçbir sıkıntının doğmadığını, bilhassa böyle kısa kış günlerinde hiçbir problem yaşamadığımızı anlatmaya çalıştık.

Cosijins, Belçika Katolik Kilisesi'nin Japonya misyonerlerinden iken birdenbire misyonerliği bırakıp ticarete atılmış. Bunun sebebini şöyle izah ediyor: "Kilisem beni Japonya'ya gönderdi. Orada çocuklara dersler veriyordum. Ancak Japonya'da başladığım misyonerliğimi de, oradaki insanların manevî gücü sebebiyle başarılı olamadım. Çünkü gördüm ki, oradaki Katolik yapmaya çalıştığım dindarlar, bizden yani Batı'dan daha fazla kendi dinlerine bağlanmış durumdalar. Bu insanları kendi dinime çevirmenin manasız olduğunun farkına vararak bu işten vazgeçtim ve Belçika ile ticarî münasebetler kurmak isteyen bir şirketin Belçika temsilcisi oldum. Bu arada Japon olan bu hanımımla evlendim."

Şimdi dinlerarası diyalog çalışmaları yürüten Cosijins, "Çeşitli dinlerin önde gelen şahsiyetleriyle görüştüm. Bazılarına mektuplar yazdım.

Zira, dünya liderlerinin sıkça bahsettiği dünya barışı sadece dinlerarası diyalogla sağlanabilir. Dünya insanlarını idare eden dinlerdir. Ben diyalogu, toleranstan farklı görüyorum. Zira tolerans istenmeyen bir şeye müsaade etmek demektir. Diyalogdan maksat, herkesin birbirini olduğu gibi kabul etmesidir. Bunun için ben mümkünse, ayrı ayrı dinlerden olan gençlerin birkaç günlüğüne tatillerde bir araya getirilmesini arzuluyorum. Birbirlerinin inanç ve ibadetlerini daha yakından görüp tanısınlar ve şimdiden birbirlerini daha iyi anlamaya çalışsınlar." diyor.

İslamiyet için şöyle diyor: "İslamiyet'in bütün insanlar için gönderildiğini biliyorum. İslam dininin dinlerarası diyalogda büyük rol oynayacağını tahmin ediyorum. En büyük isteğim, bu dinden olan insanlarla görüşüp diyalog ortamı kurmak..."

Cosijins, Dinlerarası Diyalog Paktı için şunları ileri sürüyor:

1- Gerçek diyalog, herkesin birbirini olduğu gibi kabul etmesiyle mümkündür. Bunun için diğer din ve kültürlerin bütün değerleri bilinmelidir.

2- Bizler, eksik olan taraflarımızı başkalarında aramalıyız. Gerçeğin başkalarında da olabileceğine ihtimal verip gerçeği onlarda arayabilmeliyiz. Bu aynı zamanda başkalarını kabul etmedeki en önemli şarttır.

3-Dinî liderlerin büyük bir görevi var. Bu, liderlerin elinde bulunan dünya barışını sağlama görevidir. Onlardaki manevî güç, barış için en büyük imkândır. Onların idare ettikleri mabetler, kültürel ve felsefi gelenekler dünya barışının sağlanmasında, herkesin herkesi olduğu gibi kabul etmesinde büyük rol oynar.

4- Herkes, misyonerlik yolu ile başkalarını kendi inancına çevirmek için uğraşmak yerine, dine saygı kazandırmak için uğraşmalıdır. Bu, aynı zamanda herkesin kendi dininde daha da derinleşmesine imkân verir.

Bu düşüncelerini anlattıktan sonra, Türkiye'yi daha yakından tanımak arzusunu belirtti. Diyalog adına herhangi bir davet olursa gelmeye hazır olduğunu da ifade etti...

GÖZ YAŞARTAN MESAJLAR

"Sulh mutlaka hayırlıdır." *(Nisa, 128)* âyetinin işaretiyle, silm kökünden ve müsalemet esasına bağlı olan İslamiyet'in genel prensiplerinden hareketle Hudeybiye Sulhu'na bakacak olursak; İslamiyet'in verilmek istenen imajdan kurtulması ve dünyaya; ihtiyaç duyduğu, sadece İslamiyet'in sunabileceği mesaj ve avantajları verebilmek için Müslümanlar olarak oturup bir durum muhakemesi yapmak mecburiyetindeyiz. Bu arada ilk hicret yeri olan Habeşistan'a giden sahabenin durumunu ve onların anlatmasıyla İslamiyet'i tanıyan Necaşi'nin Peygamberimiz nezdinde kazandığı mertebeyi ve gıyabî cenaze namazı meselesini de günümüz meseleleriyle beraber tekrar gözden geçirmeliyiz. Ayrıca "Mü'minlere sevgice en yakınları 'Biz nasarayız.' diyenleri bulursun. Çünkü onların içlerinde keşişler ve rahipler vardır ve onlar kibirlilik (büyüklük) taslamazlar. Peygambere indirileni dinledikleri zaman, tanıdıkları hak ve hakikatten dolayı gözlerinin yaşla dolup taştığını görürsün. Derler ki, 'Rabbimiz inandık, bizi şahitlerle beraber yaz! Biz, Rabbimizin bizi iyiler arasına katmasını umarken neden Allah'a ve bize gelen hakka iman etmeyelim?' 'Bu sözlerinden dolayı Allah onlara, altlarından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetler verdi. Güzel hareket edenlerin mü-kafaatı işte budur!" *(Maide, 82-83-84)* âyetleri ve Ulema-i Beni ulemasından olan ve Hz. Yusuf Aleyhisselam soyundan olduğu için ayrı bir muhabbet beslediğim Abdullah İbni Selam ile ilgili olan "İsrailoğulları bilginlerinin onu bilmesi, onlar için bir âyet (delil) değil midir?" *(Şuara, 197)* âyeti bizlere günümüz olayları için ışık tutmalıdır.

Âhir zamanda, imansızlığa ve ahlâkî çöküşe karşı Hıristiyan ruhanilerle medar-ı münakaşa meselelerini bir tarafa bırakıp-müşterek hareket etmeyi tavsiye eden Bediüzzaman Hazretleri 1951'de papalığa "Zülfikâr" isimli el yazma eserini göndermiş, Vatikan'dan da güzel bir karşılık gelmiştir.

Bediüzzaman Hazretleri 1953 senesi baharında İstanbul'a gelip üç ay kaldığı zaman, o sene İstanbul'un 500. fetih yıldönümü sebebiyle, Topkapı'da, Fatih'te yapılan törenlere resmi zevatla iştirak etti. Sonra da yanında bulunan talebesi Ziya Arun ile Fener'deki Patrik Athena Goras'ı ziyarete gidip onunla görüştü. Bu görüşme sırasında Patrik'e "Hıristiyanlığın din-i hakikisini ve Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'i peygamber ve Kur'ân-ı Kerim'i de kitabullah kabul etmek şartıyla, ehl-i necat olacaksınız." dedi. Athenagoras ise "Ben kabul ediyorum." dedi.

Muhterem Necmeddin Şahiner Bey, bu meselenin teferruatını çeşitli eserlerinde ele almıştır. Biz de yurtiçi ziyaretlerimiz ve yurtdışı gezilerimiz sırasında bu anlayışta Hıristiyan dindarlarla karşılaştık. Biz namaz kılarken arkamızdan namaz bitinceye kadar huşu içinde bekleyenlerden birkaç tanesine Viyana'da, birisine de İstanbul Yeni Cami'de rastladım. Diyalog olmadan, bu sahneler yaşanamaz. İçlerinde öyleleri vardı ki, bilhassa genç nesillerin inançsızlığı, ahlâkî çöküş ve manevî bunalım konusunda gerçekten büyük bir ıstırap duyuyorlardı. Bu hususta "İslam ülkeleri olarak sizler bize göre daha talihli sayılırsınız. Ne olacak bu gençlerin hali?" diye çok samimi biçimde hayıflanıyorlardı.

Peşin hüküm ve şartlı bakışları bir tarafa bırakıp elimizdeki cihanşümul mesajın gücüne inanarak, herkesle diyalog yollarını aramalıyız.

Bir sene önce Tayvan'dan gelen Budist rahip ve rahibeler grubunun, bir haftalık bir temas neticesi, ülkemiz, insanlarımız ve İslamiyet hakkında ne kadar güzel düşünce ve duygularla aramızdan ayrıldıklarını da unutmadık.

FRANSIZ HUKUKUNUN YÜZDE 95'İ İSLAMÎ MİDİR?

The Sunday Telegraph gazetesine mektup yazan David Pidcock, pek çok gerçeği dile getiriyordu. İşte bu mektuptan bazı parçalar: "İslamiyet'i seçmiş bir İngiliz olarak 7.8.1994 tarihli sayfa 27'deki 'İçteki Düşmanlar' isimli editörün yorumu'na cevap vermeye kendimi mecbur hissediyorum. Referansınız Fransa İçişleri Bakanı Mr. Charles Pasqua, kendi bakanlığının İslamiyet'e olan borcunu açıkça görmezlikten gelmektedir. Aile hukuku hariç, Fransız hukukunun yüzde 95'i yani Napolyon Kanunu, kendi bütünlüğü içinde İslamîdir. Evet sadece örfi mahkemeleri olan İngiltere'nin tersine, Fransa'nın adliye mahkemeleri vardır. (1804 tarihli Fransız Medeni Kanunu, "Code Civil" veya "Code Napolyon" olarak bilinir.) Kur'ân'ın fıtrî yapısını tanıdıktan sonra Napolyon, kendi isteğiyle İbrahimî bir din olan İslamiyet'i kabul ederek Müslüman olmuş ve Ali ismini almıştır. Bu durum, 1798 yılının ikinci yarısında gerçekleşmiştir.

Napolyon, İslam hukukunun hikmetini ve üstünlüğünü anladıkça İmam-ı Malik'in Muvatta isimli eserinin, hukuk kararları olarak Fransızca'ya çevrilmesini ve bu eserin imparatorluk içinde uygulanmasını emretmiştir. Napolyon Kanunu kaynağını tamamen İslam'dan aldığı için Avrupa hukukunu İslam'a borçludur. Zaten Monsieur Pasqua taraftarları ve sevenlerince bu Napolyon Kanunu'na hayranlık duyulmuş ve bu hayranlık her zaman ve her yerde ilan edilmiştir."

"Ayrıca Waterloo Savaşı gerçekte tefecilerle borçlular arasında bir muharebe idi. Tefecileri Wellington, borçluları da Napolyon Bonapart temsil ediyordu. Ne yazık ki, bu savaşı tefeciler kazandı. 9 Şubat 1807'de Napolyon, hahamlara ait tefeciliği yasaklayan bir fetvayı kullanarak, Haham David Sinzheim ve Hahambaşı Sanhedr'in desteğini aldı. (...) Napolyon'un İslam'ı kavrayışını açıkça ve resmen belirten en önemli delillerin birinde, İslam dinine olan sevgisine yönelik ifade ettiği sebepler rapor edilmektedir. Biz bunu Bibliotheque National De France'den alınma, Cherfils tarafından, son zamanlarda bir kopyesi elde edilmiş olan 'Bonaparte et L'İslam' adlı eserin 105-125. sayfalarında iyi korunmuş bir sır olarak bulduk. Napolyon diyor ki: 'Hz. Musa kendi milletine; Hz. İsa Mesih, Roma dünyasına; Hz. Muhammed, eski kıtaya Allah'ın varlığını açıklamış, yaymıştı. (...) Hz. Muhammed, kendilerini tehlikeli hayata adamış âlimleri her yerde yüceltmiştir. Kahire'deki kütüphanede astronomi hakkında 6.000, diğer konular hakkında 100.000 cilt kitap vardı. Kurtuba Kütüphanesi'nde 3.000.000 cilt kitap vardı. Bilimler ve sanatlar, halifelerin zamanında hüküm sürmüş ve büyük ilerlemeler kaydetmişlerdi. Bunlar, Moğollar zamanında yok edildi. Bütün ülkelerin bilge ve münevver şahsiyetlerini bir araya getirebildiğimde, insanları tek başına mutluluğa götürebilecek ve tek başına gerçek Kur'ân prensiplerine dayalı olarak bir birlik rejimi tesis ettiğimde umarım ki, vakit geçmemiş olur.' (...) Sizin baş makalenize gelince, Ricoldo Cydones'in iyi tutmuş taktiğini takip ediyor. Cydones, Osmanlıların yayılma döneminde Türklerle Bizanslılar arasında çıkan tartışmalarda görev almış ve şu öğütte bulunmuştu: 'Bir Müslüman'la tartışırken, Müslüman'ın itikadının yanlışlığına saldırarak işe başlamak daha isabetlidir.' (...) Ama artık biz meseleleri çok iyi biliyoruz." Sevgilerle. David M. Pidcock (1994-Recep 1415)

Araştırmalar ilerleyip arşivler ortaya çıktıkça, pek çok gerçeği daha güzel anlamış olacağız.

İkinci Bölüm

DEĞİŞEN HAYATLAR

"YUSUF İSLAM SÜPER DEĞİL, MEGASTAR OLSUN..."

STV'de katıldığı bir programda Yusuf İslam, Kur'ân-ı Kerim'in yalın ve sade ifadelerini anlattıktan sonra şunları söylüyordu: "Allah'ın bir olduğu, hakikatini Kur'ân-ı Kerim'den öğrendikten sonra, içte okyanusun dalgaları arasında zihnime nakşettiğim gerçek tam birbirini tutuyordu. Ölüm kalım mücadelem sırasında ben vicdanımdan gele gele 'Rabbim yardım et.' derken Kur'ân'ın tespit ettiği hakikati seslendiriyordum. Onun için Kur'ân, benim fıtratıma uygun gelmişti. Kur'ân'ın anlatımı berraktı. Benim önce öğrendiğim on temel kural ile vahid ve ehad olan ilâh çelişmiyordu. Doğru bellediğim şeyler de netleşmişti..."

Yusuf İslam, Kur'ân'ın şahsen doğrudan kendisine bakan yönü için şöyle diyor: "Kur'ân-ı Kerim'i okuyor, aklımla tasdik ediyordum. Bu mesaj Allah tarafından gönderilmiş ve onu Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)* getirmişti. Benim kalbim için çok özel bir durum Yusuf Sûresi'ne geldiğim zaman zuhur etti. Evet Yusuf Sûresi'ne geldim. Birden baktım ki, anlatılan benim. Kendimi orada buldum. İşte o anda kapı iyice açıldı... Ağlamaya başladım. Teslim oldum. Ben artık Müslüman'dım."

Yusuf İslam, İslamiyet'i tanıtmak için insanları mutlaka Kur'ân-ı Kerim ile tanıştırmanın lüzumu üzerinde duruyor.

Aynı programa İngiltere'den iki profesör daha katılmıştı. Bunlardan, Abdülhakim (Timothy John Winter) Cambridge

Üniversitesi'nde. İngiliz asıllı bir Müslüman. Yahya Michot ise Oxford'da hoca. Aslen Belçikalı. Bu iki Müslüman bilim adamı Türkiye'ye defalarca gelmişler. Türkçe ve Arapça biliyorlar. Bizim tasavvuf büyüklerimiz hakkında geniş bilgileri var. İstanbul'u çok seviyorlar. İtiraf edeyim, benden daha iyi tanıyorlar.

Abdülhakim Bey diyor ki: "İngiltere'de normal olarak dinler aktif; ama İslamiyet hepsinin önünde. Üç yıl sonra İslamiyet yaygın hale gelebilir, inanç sistemi olarak herkesin önünde kendini ortaya koyabilir. Camiler tıklım tıklım. Diğerlerine rağmen İslamiyet istikrarlı şekilde ilerliyor. Bir dönem bilim, dini ortadan kaldıracak diye iddia ediyorlardı. Tam tersine bilim, dinin gelişmesine yardımcı ve destek oluyor. Onun için İngiltere'de bilimin ilme düşman olduğunu savunan görüş tam bir çöküş içinde. Aynca İngiltere'de devlet şu gerçeği çok iyi tespit etti: Dinî inancı sağlam olmayanları idare etmek çok zor. Hatta bazı üniversitelerin yaptıkları araştırmalar şu gerçeği gözler önüne serdi: İman eden, Allah'a ibadet eden insanlar, inançsız ve ibadetsizlere göre altı sene daha fazla yaşıyorlar. Sebebi açık: İnanç ve ibadet insanı hırs ve stresten uzak tutuyor, gönül zenginliği veriyor, cömertlik hissini geliştiriyor. Bu tespitler neticesinde İngiltere devlet ve hükümet olarak, modern bir anlayışla vatandaşlarının inançlarının kökleşmesi için her türlü desteği veriyor. Parlamentoda, işyerlerinde ve üniversitelerde namaz kılınacak yerler tahsis ediliyor. BBC'nin merkez binasında bile namaz kılınacak yer var. Bu durum, dinî inançları ve ibadetleri hor görmeyen, bilâkis fayda ve güzelliklerini araştıran bir anlayışı da öne çıkardı. İslamî güzellikler ortaya çıkınca da Müslüman olanlar artıyor. Güzel diyaloglar sayesinde -daha yakında- Katolik bir bilim adamı Müslüman oldu. İslamî araştırma kitaplarının çoğalması, Müslümanlaşmayı hızlandırıyor."

Prof. Dr. Yahya Michot, "İslam bir yaşama sanatıdır. Kur'ân'ın aslını dinletiyoruz, ruhlara tesir ediyor. Tony Blair, bir ihtiyaç

hissederek Kur’ân’ı baştan sona üç defa okudu. Biz Türkiye’den çok şey öğrendik. Sizi model alalım.” diyordu.

Bu iki profesör, Yusuf İslam’a da “Önceden süperstardın; ama şimdi megastar olmanı istiyoruz. Allah’ın verdiği müzik kabiliyetini İslamiyet için kullan.” diyerek arzularını dile getirdiler.

YUSUF İSLAM'IN GÜZEL HİZMETLERİ

'Son Peygamberin Duaları' isimli albümünü Çırağan Sarayı'nda tanıtan Yusuf İslam, güzel mesajlar verdi. Daha önce 'Son Peygamberin Hayatı' isimli albümü yapmıştı. Son çalışmasında Peygamberimiz'in İslamiyet'i yayarken esas aldığı ruhu ve buna bağlı olan dualarını aksettirmeye çalıştığını belirtiyor. Bugünlerde, Amerika'da Cat Stevens hitlerinin yer aldığı bir albümü de piyasaya çıkacak.

Yusuf İslam, Müslüman olduğu ilk günlerle şimdi geldiği noktayı değerlendirirken de şöyle diyor: "O zaman öğrenme ve büyüme zamanıydı. Onun için İslamiyet'i kabul ettiğimde, önceden ne varsa hepsini reddettim. Çünkü geçmişimden tamamen kopmak istiyordum. O zaman daha radikal tavırlı idim. O zaman öyle gerekmiş olabilir. Ama sonradan dikkat edince, o zamanki hayatımdaki şarkılarımda da güzel şeylerin olduğunu gördüm. Geçmişimin kötü yanlarını atıp, iyi yanlarını da tekrar yanıma aldım..."

Yusuf İslam bundan sonraki çalışmaları için de şunları söylüyor: "Benim gayem, insanlara mesaj vermek, Allah'ı anlatmak, İslam'ın özünü tanıtmak!"

Yusuf İslam, ABD'de yayınlanan albümün gelirini depremzedelere bağışlayacak. Zaten Adapazarı'nda yüz ailelik, okullu ve kültür merkezli bir inşaat devam ediyor. Bu gelişinin bir sebebi de o inşaatın durumunu yakından görmek.

Yusuf İslam'ın İngiliz Başbakanı Tony Blair ile de arası çok iyi. Kendisine Kur'ân-ı Kerim meali hediye etti. Tony Blair de baştan sona Kur'ân-ı Kerim mealini üç defa okudu. Tony Blair, geçtiğimiz günlerde, Arap ülkeleriyle yakınlaşma projeleri için Suudi Arabistan ve Katar gibi Arap ülkelerinden liderlerle yaptığı görüşmeler sırasında toplantıya Yusuf İslam'ı da davet etti.

Yusuf İslam, eğitime Müslüman olduğu ilk günlerden itibaren büyük önem verdi. Şimdi açtığı okullar yüzlerce okul arasından seçilip İngiliz devleti tarafından maddî olarak da destek görmektedir. Bu hususta Yusuf İslam'ın İngiliz sistem ve mantalitesini çok iyi bilmesinin ve ona göre davranmasının rolü büyüktür.

Yusuf İslam'ın gayretleriyle İngiltere hapishanelerinde bulunan Müslüman mahkûm ve tutukluların helâl et yiyebilmesi ve herhangi bir işkence ve ayrımcı muameleye uğramamaları için hapishanelere bir tane de Müslüman genel müdür tayin edilmiştir.

Ayrıca Yusuf İslam, dünyanın pek çok ülkesinde mazlumiyet ve mağduriyet çeken Müslümanlara destek vermek için de büyük gayret göstermektedir.

Bu hâliyle Yusuf İslam, Müslümanların hukuk ve eğitimleri için tek başına çok güzel hizmet ve gayretlere imza atmış bir şahsiyettir.

Allah kendisinden razı olsun.

HEPİMİZİN MERYEM'İ

Ümit ediyorum ki, 2000 yılından itibaren İslamiyet bütün dünyanın ilgi odağı olacak. Daha önce bahsetmiştim; üç ay önce İngiltere'de tertiplenen bir Kur'ân sempozyumunda Lübnanlı bir papaz, kürsüye çıkıp "Şimdi sizlere Allah'ın kitabı Kur'ân'dan Meryem Sûresi'ni okuyacağım." demiş. "Ya uhte Harun" ifadesini oryantalistlerin yanlış anladığını söyleyerek nefis bir izah getirmişti. "Berran bi valideyh" âyetine gelince "Şu ifadelere günümüz insanları bilhassa bu toplum ne kadar muhtaç!" demişti. Konuşmasının sonunda da "Ne yazık ki, İncil'de böyle bir Meryem Sûresi yok!.." diye hayıflanmıştı. Bunlar enteresan gelişmeler. Ben, bunları New York'ta yaşayan bir dostuma anlatırken gülümsemiş ve şöyle demişti "Bizim Salih Hoca da büyük bir kiliseye gidip papazlarla görüştükten sonra, 'Bu pazar müştereken herkes kendi kaynaklarına dayanarak Hepimizin Meryem'i Hz. Meryem Validemizi anlatalım.' demiş. Onlar da kabul edince topluca o pazar kiliseye gittik. Önce onlar anlattı sonra Salih Hoca güzel bir konuşma yaptı. Arkadan bir arkadaşımız Meryem Sûresi'nin İngilizce mealini okudu. Mübalağa etmiyorum, Kur'ân meali okunurken dikkat ettim, aynen çağrı filminde olduğu gibi papazlar dikkat ve heyecanla dinlediler ve ağlamamak için kendilerini zor tuttular. Programdan sonra Salih Hoca'ya 'Biz de bir cuma camiye gelip, sizin vaaz ve ibadetinizi izlemek istiyoruz.' dediler."

Bu Ramazan'ın büyük bir bölümünü Avrupa'da geçirdim. Almanya'nın meşhur gazetelerinden "Suddeutsche Zeitung"un haftalık magazin ekinin 23.12.1999 tarihli sayısında "İsa'nın Doğum Mucizesi" başlıklı bir yazı neşredildi. Meryem Sûresi'nin, Hz. İsa ve annesi Hz. Meryem'den bahseden 37 âyeti baştan itibaren tamamen verildi. Ayrıca iki sayfalık bir resimde dallarından meyveler dökülen hurma ağacı, altında bir anne ve kucağında bir çocuk resmi vardı. Önlerinde de bir su arkı. Tam Kur'ân-ı Kerim'in anlattığı gibi. Hâlbuki Hıristiyan dünya onu hep koyunlar arasında bir ağılda doğmuş gibi gösteriyordu. Resimli sayfaların üzerinde de büyük harflerle "Eğer ailenize bir sürpriz yapmak istiyorsanız bu ağacın altında gerçekleşen Weihnachten (Doğum-Noel) hikâyesini okuyabilirsiniz." yazılmıştı.

Ayrıca gazete, 70 yaşında bulunan Cizvit papazı Prof. Dr. Ruport Lay'a bir de yorum yaptırmıştı. Dr. Lay, "Kur'ân'ın anlattıkları daha İsevî'dir." demekten kendisini alamıyor ve devam ediyordu: "Muhammed ve İslam, İsa'nın Tanrı'nın oğlu sıfatını reddeder; ama İsa'nın babasının olmadığı konusunda emindir. (...) Bugün ise, Avrupa Hıristiyanlarının çoğu, yine sadece oğul ve baba arasında bir varlık benzerliği bulunduğuna inanırlar. (...) Keşke bu insanlar, hiç olmazsa Muhammed'in Mesih'le ilgili öğretisini takip etselerdi. (...) Muhammed, şüphesiz Meryem'e en büyük saygı duyanlardan birisidir. Zira, Meryem, Mesih'in annesidir. Meryem, sanki gayr-i meşru çocuk dünyaya getirmiş gibi bir iftira altında bulunduğu için, özel bir korumaya da ihtiyacı vardır... Eğer yolunuz bir gün Efes'e düşerse Meryemin son yıllarını geçirdiği evi mutlaka ziyaret ediniz. Orada kimlerin dua ettiğini görünce, çok hayret edeceksiniz. Birçok Müslüman'ı; ama çok az Hristiyan'ı." diyor.

Hıristiyan dünyadaki bu manalı yöneliş Kur'ân'ın ve İslamiyet'in onlar tarafından daha iyi anlaşılacağının işaretlerini veriyor. Bu durum ise önümüzdeki günlerde çok daha güzel diyalogların kapılarının aralanacağını müjdeliyor...

Nİ-HON (JAPON) YANİ GÜNEŞ VE KİTAP

Japon kelimesi, güneş ve aydınlanma manasına gelen "Nİ" ile kitap ve bilgi manasına gelen "HON" kelimelerinden gelmektedir. Japonlarda, çalışkanlık, dürüstlük ve mertlik hep öne çıkarılmıştır. Aynı şekilde aldıkları isme uygun olarak, ışığa, bilgiye, aydınlanmaya ve kitaba da âşıktırlar.

Japonlar; Rus-Japon savaşları öncesi, büyük düşman gördükleri Ruslara karşı 1887'de Sultan Abdülhamid'in Emin Osman Paşa ismindeki Ertuğrul Firkateyni komutanı ile gizli bir Japon-Türk Askerî Anlaşması yapmışlardır.

Japonlar Osmanlı'ya hep hayrandı ve bu hayranlık hâlâ devam ediyor. İnsanlarımıza "O şanlı Osmanlı'nın torunları neredesiniz? Şahlanın artık!.." diyen nice aydınlar, sanatçılar ve milletvekilleri var.

1890 ve 1891 yıllarında, İmparator Meiji döneminde Japon gazetelerinde çıkan makalelerde Osmanlı ile ilgili yazıların ana temaları ve başlıkları şöyledir: "Dünya arenasında ve Avrupa karşısında Asya'nın şerefli temsilcisi Osmanlı Türkü."

Japon İmparatoru Meiji ile Sultan Abdülhamit arasında münasebetler devam etti. İslamiyet'i Japonlara anlatmak için yola çıkan Ertuğrul Firkateyni'nin batmasından sonra Japon-Türk diplomasisi daha da kuvvetlendi. Japonya'dan gelen ilk heyetten bazı Japonlar Müslüman oldular.

Taku Shuku Üniversitesi'nden Prof. Sasaki, Japonya'daki İslamiyet'i kısaca şöyle özetliyor:

1. Dalga-Japonya'nın gündemine İslamiyet'in girmesi, Japon-Osmanlı münasebetleri ile Kazan Türklerinin Japonya'ya hicretleriyle başlar. 1953'e kadar süren bu dönemin içine Kobe ve Tokyo Camii ve Tokyo'daki Türk ilk-orta öğretim okulu ve bu müesseselerdeki faaliyetler de dahildir. Bu dönemin başlarında Abdürreşid İbrahim'in Japonların Asya siyasetine tesirleri de unutulmamalıdır.

2. Dalga- II. Dünya Savaşı öncesi Japonlar; Malezya, Endonezya'da Müslümanlarla karşılaşmışlar ve onları yönetmek için stratejiler üretip pratikler yapmaya başlamışlar. İşte; bu temaslar sırasında bazı Japonlar Müslüman olmuştur. Bunların içinde bir yığın general ve uzman da vardır.

3. Dalga- 1970'li yıllarda Japonya'da petrol krizi başlamıştır. Japonya petrol ve gaz mevzuunda yüzde yüz dışa bağımlıdır. Bu durum bir âcizlik ve çaresizliği de beraberinde getirmiştir. Onun için Japon devleti, hemen Araplara karşı politikasını değiştirmek zorunda kalmış ve İsrail karşısında Arap taraftarı bir politika başlatmıştır. Bu, aynı zamanda Amerika'ya karşı da Japonların ilk isyanı demektir. Ama buna mecburdu; çünkü Araplar Japonya'yı dost olmayan ülkeler listesine almışlardı. İşte bunu telafi edebilmek için Japon devleti, üniversiteler ve NCO'lar olarak yüzlerce Arap-Japon dostluk araştırma ve iş adamları dernekleri kurdurttular. Arap ülkelerine de on binlerce öğrenci, araştırmacı gönderdiler. Student-Exchange programlar başlattılar.

İşte bu faaliyetler sırasında İslamiyet'le tanışan pek çok Japon, Müslüman oldu veya İslamiyet'e sempati duymaya başladı.

4. Dalga- İpek Yolu'nun bilhassa Orta Asya Türk dünyasının yeniden dirilişi ile, maddî ve manevî Rönesans'ın başlaması, Japon toplumunda dayanılmaz bir ağırlık, devlet ve millet seviyesinde de bir tutku meydana getirdi. Çünkü, Japonlara göre İpek Yolu Japonya'dan başlıyor. Yani, bu meselenin merkezinde

kendileri var. Bu sebeple, oluşan bu yeni atmaosferde Türk ve Japon devletlerinin kültürleri, politikaları, maddî ve manevî dünyaları, işte, yolda yepyeni bir dönem arkadaşlığına girdiler. Bu yeni dönemde, Japon milletinin İslamiyet'i derinliğine tanıma, sevme ve yaşama yollarına gireceği ümit ediliyor.

BİR JAPON GÖZÜYLE...

Uzun zamandır Japonya'da yaşayan, Müslüman olmuş Japonlarla iyi münasebetler içinde bulunan bir arkadaşımızın, tespitlerini aktararak bizden beklenenleri ifade etmeye çalışacağım.

Sekiz sene önce Türkiye'ye ilgi duymaya başlayan bir hanım diyor ki: "Ağır işte çalıştığım için her gün yorgun düşüyordum. Ruhumu ferahlatacak, insanî münasebetleri daha sıcak bir ortamı olan bir ülkeye gitme arzusu ile dopdolu idim. 1989 yazında Türkiye'ye gittim. Türkiye ve Türk insanı bana oldukça samimi, nazik ve sıcak geldi. Kalbim Türkiye'ye ısındı. Türkleri daha iyi anlamak için İslamiyet'e merak duymaya başladım. Bu merak, Müslüman olmak için değil, Türkleri daha iyi anlamak içindi.

Öğrendiklerim, merakımı daha da artırıyordu. 1990 yazında tekrar gitmek istedim. Gitmeden önce Japonya'da tanıdığım bir Türk, tanışabileceğim bir adres verdi. Bu genç aile, beni hemen karşılamaya geldiler. İstediğim zaman onlara uğruyor, istediğim kadar yanlarında kalıyordum. Bana çok kibar davranıyorlardı. Kendileri çeşitli zorluklara katlandıkları hâlde bana gereken her türlü yardımı yapmaktan hiç geri kalmıyorlardı. Hiçbir zaman inançlarından kaynaklanan alışkanlıklarını empoze etmeye çalışmıyorlardı. Onlardan hiçbir telkin gelmeden, kendi içimde Müslüman olma arzusu uyandı, çünkü artık benim için Müslüman olmak, iyi insan olmakla aynı manaya gelir olmuştu. Ben, o zamana kadar başkalarına İslamiyet hakkında çeşitli sorular sormama rağmen bu aileye hiçbir şey sormamıştım.

Onlar da bir şey söylememişlerdi. Hâlbuki hâlleriyle öyle şeyler ifade ediyorlardı ki, dilleriyle bir şey demelerine hiç gerek yoktu. Benim öğrenme isteğim üzerine sorularıma cevap verdiler ve beni hanım toplantılarına götürmeye, hatta İstanbul'da bulunan yabancı ülkelerden gelmiş Müslüman hanımlarla tanıştırmaya başladılar; ama yine de 'Artık yeterince öğrendin, Müslüman olmalısın.' demediler.

Ben Türkiye'den Japonya'ya dönünce, değişik İslam ülkelerinden insanlarla karşılaştım. Hepsi de Müslüman'dı; ama kültür farklılıklarından dolayı, hepsinin de bana tavsiye ve tavırları başka başka idi. Söyledikleriyle kafam allak bullak olmuştu. Müslüman olmak için, nefsimi yenecek takatim tükenmişti. Müslüman olmayı istememe rağmen, onu yaşamaya gücüm yetmez diye komplekse kapılmıştım. Müslüman çevrem de 'Artık Müslüman olsan iyi olmaz mı?' diye teşviklerde bulunuyordu. Kendime güvenim yoktu; ama kabul ettim. İslamiyet'le tanışmadan önce sade bir Japon gibi yani hiçbir şeye inanmadan yaşıyordum. Gerçi okullarımızda diğer insanlara yük olmama ve güvenilir bir insan olma gibi ahlakî değerler öğretilmişti. Onun için İslamî güzellikler hakkında bilgim artınca 'Tam bana göre' diye düşünüyordum. İslamiyet'e bağlılığından dolayı insanlara iyi davranan insanlarla karşılaşınca, iyi bir Müslüman olmayı içten arzuluyordum. Şimdi de öyleyim. Fakat bazı durumlar, beni çelişkiye hatta komplekse sürüklüyordu. Görüntü olarak Müslüman olan; fakat yaşayış olarak Müslümanlığa ters iş yapanlar, bilhassa bunlar içinde 'Şöyle ol, böyle ol; şunu yap, bunu yapma! diye direktif yağdıran kadınlarla; teoride bol bol lâf yapıp, terbiye ve saygı yönünden Müslüman olmayan, Japonlardan çok gerilerde kalan erkek Müslümanlar bir ara beni bunalıma ittiler ve 'Bu sıkıntılara gireceğime böyle Müslümanlardan uzak olsaydım.' dedirttiler. O dönemler onlarla görüşmekten yorgun düşmüş, Müslümanlığımı iftiharla söyleyemez olmuştum. Hatta bir ara her şeyi terk etmeyi bile düşünmüştüm. Sonra, şahıslarla yanlış temsil edilen İslamiyet'le, gerçek İslamiyet'i birbirinden ayırdım.

Artık bence Allah katında nasıl olduğum önemli olmaya başladı. Şimdi arzu ediyorum ki, ben herkes tarafından imrenilecek güzellikte olan gerçek İslamiyet'i ihlâs ve samimiyetle tam olarak yaşayayım da, insanlar, 'Neden bu kadar iyisiniz?' diye sorunca da göğsümü gererek, 'Müslüman olduğum için.' diyebileyim. Bizler başkalarına ikazda bulunmaktan çok, kendimize çekidüzen vermek için gerekli hassasiyeti gösterelim. Beni en çok duygulandıran, Müslümanların birbirlerine karşı sıcak davranışları. Bir de gönlümden gele gele Allah'a dua ederken döktüğüm gözyaşları."

Bu anlatılanlardan, kendi adıma, çok ders aldığımı zannediyorum.

KUR'ÂN-I KERİM'E SEMPATİ DUYAN PUŞKİN

Rus şair ve yazar Aleksandr Sergeeviç Puşkin ile ilgili bölük pörçük bilgilere sahiptim. İslamiyet ve Kur'ân'a karşı alâkasını da biliyordum. Bu meşhur yazar ile ilgili bir araştırmadan haberim yoktu. Bu hususta Prof. Dr. İsmail Kaynak'ın "Aleksandr Sergeeviç Puşkin'de Türk-İslam Kültürünün İzleri" isimli kitabı bana pek çok gerçeğin kapısını açtı.

Sosyal olaylar, hep kendi seyri içinde devam edip inkişaf ediyor. Ama bu, çoğu kere hep aheste aheste oluyor. Halbuki bizler, hemen bir patlama olacak gibi bakabiliyoruz.

"İsa düşmanları, Meryem düşmanları.." diye üzerimize saldırtılan toplumların, "Hayır öyle değil; Kur'ân-ı Kerim'de ismi geçen tek kadın Hz. Meryem'dir. Meryem diye Kur'ân'da bir sûre mevcuttur. Hz. İsa ve Hz. Meryem hakkında kötü konuşan, Müslümanlıktan bile çıkar." sözlerini anlayıp birden fikir değiştirmeleri, hemen bir sene içinde olmaz. Bunu kendi büyük gazeteleri anlatmış bile olsa... Sekiz tane Haçlı Seferi de aslında, asırların birikimi yanlış bir düşmanlığın ve yönlendirmenin neticesidir. Ama şu bir gerçektir; iyi veya kötü ekilen bir tohum kendi normal seyri içinde bir gün gelişip meyvesini verecektir.

Puşkin meselesine dönecek olursak, kendisi Rus olsa da onun anne tarafından olan dedesi Habeş asıllı olup, İstanbul sarayında, İslam kültürünün tesiriyle yetişmiş; İbrahim adını aldıktan sonra I. Petro'nun sarayına götürülerek Abraam Petroviç adını almıştır. Rusya'da da özel bir ihtimamla yetiştirilmiştir. Petro, bu gerçeği "Arap Petra Velikoga" (Büyük Petro'nun Arap'ı)

isimli hikâyesinde anlatmış ve dedesinin meziyetlerini belirtmiştir. I. Petro, yetişip temayüz etmeleri için Paris'e İbrahim ve Korsakov'u beraber göndermiş. Korsakov'dan memnun olmamış; fakat İbrahim'den memnun kalmış, onun Müslüman adını taşımasına izin vermişti.

İşte Puşkin, İslamiyet ve Kur'ân'a karşı sempati ve sevgisini bu dedesinden almıştı.

Puşkin, kardeşi L.S. Puşkin'e yazdığı mektubunda (Kasım 1824 başları)... "Ben Kur'ân'ı övmek için çalışıyorum ve bunun üzerine bir şeyler yazdım; fakat göndermeye üşeniyorum." diyordu. Yine arkadaşı Prens P. A. Vyazemskiy'e 29 Kasım 1824'te yazdığı mektubunda da şu cümlelere yer veriyordu: "... Bu sırada Mekke'den Medine'ye kaçmak zorunda kaldım. Benim Kur'ân'ın (şiirlerim) elden ele dolaşıyor. " Bu mektuplarda Puşkin, "Kur'ân Taklitleri" adını verdiği şiirlerinden söz ediyor. Birinci mektupta şair, Kur'ân-ı Kerim'i övmek için eser yazdığını samimiyetle açıklıyor. İkinci mektubunda ise, Peygamberimiz'in Mekke'den Medine'ye hicret etmesi olayını, kendi sürgün hayatına benzetiyor.

"Takip edildiğim günlerde mağarada gizlenirken" isimli 1825'te yazdığı şiirinde şu ifadeler var:

"Takip edildiğim günlerde, mağarada gizlenirken, Ben, ruhlara sükun veren Kur'ân'ı okudum. Birden teselli edici melek uçarak geldi ve bana bir tılsım getirdi: Onun (Kur'ân'ın) ilâhî kudreti."

Puşkin, bu şiiri yazdığı zaman, kendi çiftliğine dahil olan, Mihaylovskoe köyünde sürgünde bulunuyordu. Burada hayatının en sıkıntılı günlerinde Kur'ân okuduğunu anlatarak, oradaki sıkıntılı durumunu Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in Hz. Ebu Bekir ile düşmanlardan kaçarak mağarada gizlenmesine benzetiyor.

Gerek Kırım'ın Yurzuf şehrinde oturan fakir bir Müslüman aileyi anlatan şiirinde gerekse Rus ordusu ile geldiği Erzurum hakkında yazdığı seyahatnamesinde Puşkin, Kur'ân'a saygı ve sevgisini, İslamiyet'e ve Türklere karşı sempatisini anlatmaktan hiç geri kalmamıştır.

MÜSLÜMAN PAVLOV

Bilindiği üzere İvan Petroviç Pavlov, meşhur bir Rus fizyoloji bilginidir. 1849'da doğan ve 1936'da ölen Pavlov, 1904'te Nobel Tıp ve Fizyoloji Ödülü almıştı. Pavlov'u birçok araştırma ve çalışmalarının yanında, dünyaca meşhur eden, onun şartlı refleks ile ilgili buluşudur. Köpekler üzerine yaptığı deneyle şartlı refleksin işleyişini ortaya koymuştur. Çan çalışla birlikte yiyeceklerin gelmesi, köpekleri öyle şartlamıştır ki, yiyecekler olmasa da artık çan çalınınca köpeklerde tükürük salgılaması başlamıştır. Bu hususta "Pavlov'un köpekleri" tabiri de meşhur olmuştur. Bu ünlü deney, davranış psikolojisine önemli ölçüde tesir etmiştir.

Bir gün, İvan P. Pavlov'un torununun torununun Müslüman olarak karşımıza çıkacağı hiç aklımıza gelmezdi. Evet, bir gün baktık ki karşımızda Konstantin-Leon İdas Pavlov vardı. Ama Müslüman olduktan sonra ismini Barbaros diye değiştirmişti. Dedesi gönüllü doktor olarak Mısır'a gitmiş. Barbaros'un babası Mısır doğumlu. Annesi Yunan asıllı bir Amerikalı. Mısır'dan Amerika'ya gidip yerleşmişler. Ailede bir doktorlar zinciri var. Barbaros Pavlov da Amerika'da tıp öğrencisi.

Barbaros bir ara "Kundun" filminin tesiriyle Budizm'e meyletmiş. Sonra iki haftalığına Dubai'ye gitmiş. Bu on beş gün tam Ramazan ayına denk gelmiş. İlk tesir, pek çok yabancıda olduğu gibi onda da "Ezan-ı Muhammedi" ile olmuş. Ezan sesleri ruhunu okşamış. Onlardan çok hoşlanmış. Bilhassa Müslümanların Ramazan'da oruçla oluşturdukları manevî atmosfer onu bambaşka bir dünyanın varlığından haberdar etmiş. Hemen İslamiyet

hakkında araştırmalara başlamış. Amerika'ya döndüğünde bazı bilgilere ulaşmış. Türkiye'deki büyük zelzeleyi Tv kanallarından görünce gönüllü olarak Yalova'ya gelmiş. Bizim insanımızın merhamet duyguları ve tevekkül anlayışları artık onun Müslüman olma kararını hızlandırmış. Son kararını verip müftülüğe başvurmuş. Elinde Müslümanlık belgesi de var.

Doktorluk tercihinin arkasında dedesi İvan Pavlov'un tesiri var. İhtisas olarak cerrahi bölümünü düşünüyor. Ameliyatın insanların imdadına koşma adına çok mühim olduğuna inanıyor. Hemen namaz sûrelerini öğrendi. Kur'ân-ı Kerim üzerinde çalışıyor. Biraz Arapça öğrenip, bu sene umre ve haccı eda edip, tekrar tıp tahsiline döneceğini söylüyor.

İslâmiyet'in insana bakış açısı üzerinde duruyor. En çok hoşlandığı İslamiyet'in sadeliği... Sırtında çantasıyla zelzele bölgesine geldiğinde dua eden, camilere koşan insanlarımız çok dikkatini çekmiş. Kendisiyle ilgilenen temiz yürekli insanlarımız bilgili din adamlarımız, onun ruhunun derinliklerindeki güzelliği ortaya çıkarmış.

Bütün dünyadaki gelişme ve değişmeleri imkân nispetinde takip eden birisi olarak, geleceği elhamdülillah pek parlak görüyorum. Cenab-ı Hak, aşk, şevk, şefkat ve sevgi duygularımızı artırsın.

BARBAROS PAVLOV

Bundan önceki yazımızda şartlı refleks'in kuramcısı ve bizde daha çok "Pavlon'un Köpekleri" tabiri ile meşhur olmuş bir bilim adamı olan lvan Petroviç Pavlov'un torunu Konstantin-Leon İdas Pavlov'dan bahsetmiştim.

O zaman haber verdiğim gibi umreye gidip geldi. Şimdi "Medine" deyince, sanki içi gidiyor; âdeta oralara âşık olmuş.

Niçin Barbaros ismini aldığını sordum. "Ben askerî okulda okudum. Barbaros da Müslüman bir denizci olduğu için.." dedi. Annesinin Yunan asıllı olduğunu bildiğim için "Barbaros'un annesinin de Rum olduğunu biliyor muydunuz?" dedim. "Hayır" dedi; ama memnuniyetini ve hayretini belirtti. Müslüman olduğunu söyleyince annesinin ters bir tepki vereceğini beklerken, olumlu baktığını; hatta Kur'ân-ı Kerim'i incelemeye başlayıp takdirlerini de ifade ettiğini söyledi.

Amerika'da şu anda tıp fakültesine kayıtlı. Burada depremzede ve kimsesiz çocukların eğitimi ve rehberliği ile ilgileniyor. Tıp tahsilini bitirdikten sonra, Afrika gibi sağlık hizmetlerinde geri kalmış ülkelere gidip hizmet vermek istiyor. Kendisine; doktorların Hızır gibi oldukları için Hızıriyeti, bir manada, temsil ettiklerini ve insanlığa hizmetlerinden dolayı çok sevap kazandıklarını söyledim.

Geçmişinden, köklerinden bahsetmek için biraz dedesi İ.P. Pavlov hakkında ansiklopedik bilgiler vermek istiyorum.

İvan Petroviç Pavlov, Rus hekim ve fizyolog (Ryazan 1849-Leningrad 1936), Petersburg Tıp ve Cerrahi Akademisi'nden 1879'da hekim olarak çıkan İvan Pavlov, 1883'te tez verdi. 1889'a kadar dolaşım üzerine çalıştı. Bu arada 2 sene Almanya'da fizyologlarla kaldı. Sindirim çalışmalarını "ruhsal salgı" olgusuna dayalı olarak "şartlı refleks" kavramının ve ona bağlı birçok olayların keşfine ve "yüksek düzeyde sinirsel etkinlik" kavramına yöneltti. 28 sene ders verdi.

Şartlı refleks kavramını ve onu bulmak için yaptığı deneyleri ilk defa açıkladığı ünlü konferansı "Hayvanlarda deneysel ruhbilim ve psikopatoloji" 1903 Madrid Uluslararası Tıp Kongresi'nde verdi. Bu tarihten sonra, şartlı refleksi beynin işlevlerini incelemek için bir yöntem olarak kullanmaya başladı. (Tabiat Bilimleri ve Beyin) [1909] Ondan sonra uyku fızyolojisiyle ilgilenmeye başladı ve 1915'te "Uyku Fizyolojisi Hakkında Veriler"i yayımladı. 1904'te "Tıp ve Fizyoloji Nobel Ödülü"ne layık görüldü. Çalışma şartlarının çok bozulduğu komünistlerin Ekim Devrimi'nden sonra, 1921'de Lenin'in çıkardığı özel bir kararname ile Pavlov'un hayat ve çalışma şartları düzeltildi ve onun için Kotuşi Biyoloji İstasyonu kuruldu. 1922'de Hayvanların üst sinirsel etkinlikleri üzerine yirmi yıllık deney, 1927'de 'Beyin Yarım Kürelerinin İşlevi Üzerine Dersler' adlı eserlerini yayımladı. Bu eserlerde üst düzey sinirsel etkinlikler üzerine yapmış olduğu çalışmaları topladı. Pavlov hayatının son devresinde sinir patolojisi ile ilgilendi, deneysel nevroz kavramını geliştirdi, çalışma arkadaşlarıyla yaptığı haftalık toplantılarda çeşitli konuları ele aldı ve bunları "Pavlov'un Çarşambaları" adı altında toplayarak yayımladı. Önemli olan son çalışması "Sovyet Büyük Tıp Ansiklopedisi" için yazdığı "Şartlı refleks" maddesidir.

Pavlov'dan sonra Sherrington'un buluşları, her ne kadar Pavlov'un yayılma ve yoğunlaşma kuramının yıkımına sebep olsa da, senelerden beri onun çalışmaları değer ve geçerliliğini ve bugün bilimsel psikoloji ve psikofizyoloji konularında bütün bilgilerin temelini oluşturmaktadır.

Barbaros Pavlov, büyük dedesinin aslında inançlı bir bilim adamı olduğunu bildirmektedir. Gerçi komünistler, şartlı refleksi ideolojik manada kullanmış, bazı toplumları maalesef sürüler gibi omuriliklerinden yönlendirilen zavallılar hâline getirmeye çalışmışlardır; ama bilgi ve ilmî araştırmalar bir güçtür, bir silahtır; bazıları da bunları kötü emellere alet etmekten çekinmemişlerdir. Kimse de bunun için ilim adamlarını suçlayamaz.

Barbaros Pavlov, 1980'li yılların sonunda Rusya'ya gitmiş; fakat kimse onun İvan Pavlov'un torunu olduğunu fark etmemiş. Bizim insanımız, kendisini iyice tanıyacak ve gereken ilgiyi gösterecektir. Zaten şimdiden çok büyük takdir alıyor. Cenab-ı Hak kendisine azami ihlâs ve sadakat nasip eylesin.

CHANTALL NASIL ELİF OLDU?

Emirdağ'dan işçi olarak Liege'e gelen Muzaffer Kaya eşinden boşanmıştı. Muzaffer Bey, mütevazı yapılı, babacan tavırlı, emniyet ve güven telkin eden bir şahsiyet. O sıkıntılı günlerinde kahvelere gidiyor, efkar dağıtıyordu. Oralardan bir yerde çalışan Belçikalı Chantall Hanım da dürüst, cesur yapılı; ama kendi toplumunun hatta aile yapısının bazı çelişki ve yanlışlarından muzdarip olduğu için sıkıntılıydı. Çalıştığı yerde karşılaştığı haksızlıklar karşısında, Muzaffer Beyi, hak ve dürüstlük adına yanında destekçi bulunca sevindi. Kendisinden 15 yaş büyük bu beklentisiz, tevazu sahibi Türk'ü kendisine bir ağabey bildi. Hatta o iş yerindeki işinden atıldığında da ondan yardım istedi. Muzaffer Bey de ona uygun bir iş bulunmasında ciddi gayret gösterdi. Her yaptığı fedakârlık ve yardımda samimi olan Muzaffer Beye; hayranlığı bir kat daha artıyordu. Ailesinde ve kendi toplumunda bulamadığı huzur ve güveni Türk işçisi Muzaffer Beyde fazlasıyla buluyordu. Her ikisinin de yaşamakta oldukları halet-i ruhiye onları birbirlerine iyice yaklaştırdı ve sonunda evlenmeye karar verdiler.

Chantall'ın alkolik annesi ve babası ve pek çok Belçikalı aklı bu durumu anlamakta zorluk çekiyordu. Nasıl olur da, yüksek okul mezunu Belçikalı bir kız, kendisinden 15 yaş büyük ve ilk hanımından iki çocuğu olan dul bir Türk işçisiyle severek, isteyerek evlenebilirdi!.. Chantall hanımefendi, ruhen çoktan koptuğu ailesinin itirazını hiç dinlemedi ve çevrenin sözlerine de hiç kulak asmadı. Neticede bu evlilik resmen gerçekleşti.

Evlendiler; ama televizyon kanallarının muhabirleri bu orijinal evliliğin hiç peşini bırakırlar mı? Bu işin arkasında mutlaka bir iş var diyerek, kendilerince tahayyül ettikleri esrar perdesini aralamak, esas sebebi keşfetmek için devamlı şekilde kendilerini arayıp durdular. Nihayet röportajlara başladılar. Bununla yetinmediler, peşlerinden Afyon'un Emirdağ kazasındaki evlerine kadar gittiler. Yeni ismi Elif olan Chantall'ın leğen başında çamaşır yıkamasını görüntülediler. Muzaffer Beyin annesini konuşturup çekim yaptılar. Kendilerince neyi orijinal buldularsa çektiler. Sonunda günler süren çekimlerinden bir saatlik gösterilecek bir yapım ortaya koydular. Gösterime girince de, bütün çevre bu yeni eşle ilgilenmeye başladı. İş yerlerinde, dükkanlarda, sokaklarda herkes bunlarla ilgileniyordu. Elif Hanım kendisini tamamen İslamiyet'i incelemeye verdi. Çünkü Belçikalılardan çok çeşitli sorular geliyordu: "İsmini niye değiştirdin? Niye Müslüman oldun? İslamiyet'in şu konusu hakkında ne düşünüyorsun?" gibi... Evleri dolup taşıyordu. Kur'ân mealleri arayanlar çoğalmıştı.

Belçika'da gösterilen bu hayat hikâyesi hemen İspanya'nın ve Fransa'nın Tv kanalları tarafından alınıp seyircilerine gösterilmişti. Bir Fransız yazar, köşesinde "Muzaffer Beyin annesini kendi annemden daha çok sevdim." diye yazmıştı. Şu anda, bu vesile ile yüze yakın Belçikalı Müslüman olmuş durumda.

Biz de bu mutlu aile ile (İnşallah bu mutlulukları dünyada ve ahirette devam eder.) Brüksel'de görüştük. Havva ve Selva isimli artık büyümüş olan iki kızları da beraberlerindeydi. Hayatlarından bazı kesitleri kendi ağızlarından dinledik. Elif hanımefendi Türkçeyi rahatça konuşabiliyor.

Bu ibretli olay, Belçika televizyonu tarafından kısaca ekrana yansımış; ama inşallah bunu STV'nin çok daha geniş olarak ele alıp değerlendireceğini de öğrendik. Bir de bizim gözümüzle değerlendirilip seyircilere sunulursa, her halde çok daha farklı, zengin ve rengin bir yapım karşımıza çıkar diye ümit ediyoruz.

Üçüncü Bölüm

BİLİM - HİKMET - SAĞLIK

MORİS ŞİNASİ

Bütün büyüklerin hayatında, değişik şekillerde de olsa mutlaka hicret esintilerine rastlarız. Hz. İbrahim ve Hz. Lut'a bakalım. Hz. Musa'ya dikkat edelim. Hz. İsa'ya ve havarilerine nazarlarımızı çevirelim... En son, Efendimiz Hz. Muhammed Aleyhisselam'ın hayatını inceleyelim; hep mukaddes göç, hicret karşımıza çıkacaktır. Dünyanın dört bir yanına giderek hakkı neşreden sahabe-i kiramın en çarpıcı noktaları da, hiç şüphesiz çok sevdikleri ülkelerini terk edip bir daha dönmemek üzere yollara dökülmeleridir. Bizleri hayrete düşüren nokta, bu insanların gittikleri yerlerdeki insanlarla nasıl anlaştıkları ve onların dillerini kısa zamanda nasıl öğrendikleri meselesidir. Aslında ciddi doktora tezlerine konu olacak bir husustur.

Güzel bir niyetle başlanan her hareket muhakkak ki, berekete vesile olacaktır. Afrika'nın ve Pasifik ülkelerinin hak ve hakikate açılmasında, işte bu atılgan ruhlu insanların büyük rolleri olmuştur.

Şimdi, dünyanın her bölgesine arkasına bakmadan gidecek, oralarda taştan ekmeğini çıkarırcasına çalışıp, hem dil öğrenecek hem de insanların ruhlarına girecek genç, dinamik ruhlara ihtiyaç var. Yoksa yorgunluk ve bıkkınlıkla böyle bir şey yapılamaz. Ticaretimiz, olgun ruh dünyamız, rengimiz ve kokumuz adına böyle bir fedakârlığa ihtiyaç var.

Bazen insanlar sırf ticarî ve dünyevî düşüncelerle bile böyle bir şeye katlanmakla büyük maddi imkânlara ulaşabiliyorlar. Dr. Mahmut Akdoğan'dan dinlediğim gerçek bir olayı aktarayım: "Bir zaman Manisa'dan bir grup yaptıracakları hastanenin

parasını tedarik edebilmek için Amerika'da bulunan zengin hemşerileri Moris Şinasi'nin yanına giderler. Tesis edecekleri çocuk hastanesinden bahsedip yardım talep ederler. Moris Şinasi kendilerine bir çek uzatır ve 'Ne kadar istiyorsanız yazınız!' der. Onlar da 'Efendim, siz yazınız.' derler. Der ki, 'Ben, okuma yazma bilmem ki!' Onlar 'Ya bir de okumanız yazmanız olsaydı, kim bilir neler olurdunuz!' derler. O ise, 'Eğer okumam-yazmam olsaydı kiliseye bekçi olurdum. Aslında gittim müracaat ettim. Fakat, bana: "Senin okuman-yazman yok diyerek" bekçilik vermediler. Ben de gemiye atlayıp Amerika'ya geldim ve gördüğünüz gibi büyük bir zengin oldum.' der."

Sonra o meşhur hastaneyi yaptırır ve devamlı şekilde para yardımını da sürdürür.

Ulvi düşüncelerle yapılan hicretler ise, elbette daha üstün güzelliklere vesile olacaktır.

Bakalım bu bezmde fedakâr ruhlar, ne tür destanlar yazacaklar! Gerçi biz daha şimdiden eğitim hizmetleri için uzaklara giden fedaî ruhlu insanlarımıza, "Ülkemize yaptığınız bu hizmetlerden dolayı tarihimize yepyeni bir sayfa açıyor ve sizlerin isimlerinizi de yazıyoruz. Çünkü sizlerle, bizim hayatımızda yepyeni bir tarih başladı!" denildiğini biliyoruz. Aslında yüce hislerle dolu gönüllerin böyle taltif ve teşviklere hiç ihtiyaçları yoktur. Ama biz, realiteyi tespit ve vak'ayı rapor nevinden bunları yazma ihtiyacı hissediyoruz.

BU GENÇLERİ YETİŞTİRENLER...

Novosibirsky, Moskova'dan sonra Rusların ikinci büyük şehri. Sibirya'nın merkezinde bulunan bu şehirde, kışları 6-7 ay -50'lere varan bir soğukluk oluyor. Novosibirsky'nin üniversitelerinde 40 civarında Türk öğrenci okumaktadır. Yine bu üniversitelerin bazılarında, Türkiye'den giden öğretmenlerin kurs verdiği sınıflar da açılmıştır. Rus öğrenciler, Türkçe öğrenmek için bu kurslara devam etmektedirler. İşte böyle bir eğitim hizmeti münasebetiyle Novosibirsky'de bulunan Sadettin Başer, Etrauh Viktor Anatoliyevic isimli bir dekanla tanışma fırsatı bulur. Kendisini Türkiye'ye davet eder. Beraber bir hafta ülkemizde dolaşırlar. Buradaki özel eğitim kurumlarını ziyaret ederler.

Bir zaman sonra da Başer Bey, Viktor Beyi dekan olduğu fakültede ziyaret eder. O da, kendisini evine davet eder. Başer Bey, üç öğretmen arkadaşıyla beraber davete icabet eder. Akşam vakti eve vardıklarında kendilerine, evin yaşlı hanımı aslen Ural Rus'u olan Etrauh Ludmila İvanovna, çok iyi bildiği balık yemekleri yapar. Böreğinden tatlısına kadar her çeşit balık yemeği hazırlanmıştır. Hamsiden her türlü yemek yapmasını bilenlerin bile takdir edeceği şekilde bir sofra süslenmiştir.

Bu yaşlı, samimi hanımefendiye zahmet olmasın diye öğretmenlerden ikisi hissettirmeden mutfağa geçerler; önlükleri giyip tabakları, çatalları, bıçakları, kaşıkları yıkamaya başlarlar. Sadettin Başer Bey de, durumu fark etmesinler diye ev sahiplerini koyu bir sohbetle lafa tutar. Yarım saat sonra meyve ikramı için İvanovna Hanımefendi mutfağa yönelince bir hayret çığlığı

atar. Viktor Bey mutfağa doğru heyecanla yürümeye başlar. Başer Bey, işin farkında olduğu için aheste aheste mutfağa yönelir. Karı-koca göz göze gelince önce hayretle birbirlerine bakarlar. Sonra İvanovna "Bir fotoğraf makinesi lütfen!.." diye bağırır. Viktor Bey fotoğraf makinesini getirince, Sadettin Beye "Sadettin Bey, şu manzarayı görüntüleyip üniversitede arkadaşlarıma göstermek istiyorum. Lütfen şu bulaşık yıkayan öğretmen arkadaşlarınızla bizim fotoğrafımızı çeker misiniz!" der.

Fotoğraf çekildikten sonra, çevreyi inceleyen Sadettin Beyin tespiti şu: "O iki öğretmen arkadaşımız mutfağa girer girmez önlükleri takıp, yerlerin silinmesi dahil mutfaktaki her yeri ve her şeyi pırıl pırıl temizlemişler. Biz ancak son rötuşlara yetişmişiz."

Sonra tekrar meyvelerle salona dönüyorlar. Eşi gibi bir profesör olan İvanovna Hanımefendinin ağzından şu cümleler dökülüyor: "Benim bir kızım ve damadım, iki tane de torunum var. Onları çok seviyorum ve her hafta yemekler hazırlayarak eve davet ediyorum. Onlar afiyetle yemeklerini yerler giderler, bana bulaşıkları da yıkamak düşer. Aslında kültür olarak alışık olduğumuz için, bulaşıkları yıkasınlar diye bir beklentimiz olmaz. Onun için onların bu davranışlarını garipsemeyiz. Ama bu öğretmenlerin yaptıkları doğrusu beni çok şaşırttı ve çok çok memnun oldum. Bu gençlere bu terbiyeyi kim veriyor." Bunları söylerken sorunun içinde derin bir merak da seziliyordu. Bu sırada buğulu gözlerle Viktor Bey söze karıştı: "Sadettin Bey, bu gençleri bu terbiye ile yetiştiren yöneticilere tebrik ve teşekkürlerimi ilet, bunlar ülkelerini dışarıda çok güzel temsil ediyorlar. Şunu da ilave etmeden geçemeyeceğim; gençliği böyle bir terbiye seviyesine ulaşan bir milletin asla sırtı yere gelmeyecektir."

Bunları dinlemekten ben de bahtiyar oldum. Rabbim geleceğimizi hazırlayanlardan ebediyen razı olsun.

YILDIZ SARAYI VE YILDIZ ÜNİVERSİTESİ

Güneydoğu'nun aşiretlerinin arasından İstanbul'a Sultan Abdülhamid'in yanına Bediüzzaman, hem Meşrutiyet'ten önce, hem de sonra iki defa gelmiş ve hayatî isteklerde bulunmuştu. O, en başta Güneydoğu'ya kulak verilip problemlerin tespit edilmesini ve doğru çözümlerin üretilmesini istiyordu. Ona göre, eşkıyalık, düşmanlık ve kan davası derdiyle iltihaplanmış olan Güneydoğu bünyesinin tedavisine, bunları bastırmak için kullanılan ve tek bir yol olarak ortaya konan Hamidiye Alayları'nın gönderilmesi çare değildi; bilâkis Hamidilik yarayı azdıran ve Azrail'e davetiye çıkarmak nevinden bir hareketti. Günümüzün tabiriyle polisiye tedbirler, o günlerde işi temelden ele alan bu manevî dehaya göre yanlıştı. Nitekim bu yanlış müdahale yarayı azdırmış; günümüze gelince artık askerî ve polisiye tedbirleri zarurî kılacak seviyeye yükseltmiştir. Bunlara hiç lüzum kalmadan İslam kardeşliğini esas alan dinî, dünyevî ve fennî ilimlerle mezcedilmiş kaliteli bir eğitimle mesele kökünden halledilebilirdi...

Bediüzzaman'ın Sultan Abdülhamid'den hem kendisi için hem de bu millet için diğer bir isteği de, Yıldız Sarayı'nı üniversite yapmasıydı. Gazetelerin diliyle, yazdığı makalelerle Sultan'a şöyle diyordu:

"Sönük (vaziyetteki) Yıldız'ı, üniversite yap ki, Süreyya Yıldız'ı kadar yüce olsun! Oraya çöreklenenleri değiştir. (...) Onların yerine âlimleri yerleştir. Böylece orası cennet gibi olsun. Yıldız'da milletin sana hediye ettiği serveti, milletin baş hastalığı

olan cehaletin tedavisi için sarf et; millete geri vermiş ol. Milletin mürüvvet ve sevgisine itimat et. (...) Bu yaştan sonra sırf ahireti düşünmek lazım. Dünya seni terk etmeden evvel sen dünyayı terk et. Ömrünün zekâtını ikinci hayat yolunda kullan... Şimdi karşılaştıralım: Yıldız (Sarayı) eğlence yeri mi olmalı; yoksa üniversite mi? İçinde turistler mi gezmeli; yoksa ilim adamları ders mi yapmalı? Milletten zorla alınmış mal mı olmalı; yoksa hediye mi edilmiş olmalı? Hangisi iyidir? İnsaf sahipleri hükmetsin...”

Zaman, Bediüzzaman Hazretlerini, sunduğu reçetelerin isabetliliği açısından hep haklı çıkarmıştır. O zamanlar yazdığı bir makalesinde şöyle demektedir: “Bütün kuvvetimle derim ki: Gazetelerde neşrettiğim umum makalelerimdeki umum hakikatlerde nihayet derecede ısrarlıyım. Şayet geçmiş zaman tarafından Asr-ı Saadet mahkemesinden davet olunsam; neşrettiğim hakikatleri aynen ibraz edeceğim. Olsa olsa o zamanın modasına göre bir elbise giydireceğim. Şayet gelecek tarafından üç yüz sene sonraki tenkidat-ı ukala (akıllıların tenkitleri, soruşturmaları) mahkemesinden, tarih celbnamesiyle celb olunsam, yine bu hakikatleri genişleyip gerilerek çatlayan bazı yerlerimi yamamakla beraber, taze olarak orada da göstereceğim.”

Evet üzerinden bir asra yakın bir zaman geçmesine rağmen, bu hakikatlerin çatlayan hiçbir yeri yok. Biz sadece kullanmasını bilelim yeter.

NESİLLERE ÖRNEK MODELLER

Rusya Federasyonu'na bağlı Krastnayarsk Eyaleti, Sovyet sistemi devam ettiği yıllarda özel öneminden dolayı, Rus pasaportu taşıyan insanların dahi vize ile girip çıktığı bir yerdir. Silah üretim merkezi olan Krastnayarsk şehri de eyaletin ismini taşıyor. Sibirya'nın orta kesiminde bulunan bu eyalet Türkiye'nin beş misli toprağa sahip... Sınırları Kuzey Buz Denizi'nden Çin sınırına kadar uzanıyor.

Ufuk Eğitim Vakfı Başkanı Sadettin Başer Bey, hatıralarını naklederken dedi ki: "Vakıf olarak Krastnayarsk Devlet Üniversitesi'ne bir-iki öğrencimizi kaydettirmek için birkaç defa başvurmuş, hep geri çevrilmiştik. İki yıllık bir gayretten sonra 1997 senesinde iki öğrencimizi kaydettirmeye muvaffak olduk. Eğitimin başlamasından iki ay sonra, üniversite rektörü Nikolay İvanoviç Grazdof Beyi, bir teşekkür için ziyarete gitmek istedim. Randevumuz üzerine arkadaşlarla beraber tam saatinde Nikolay Beyin makamına doğru ilerlerken bir de baktık ki, tam kapısının önünde Rektör Bey, yardımcıları ile beraber bizi bekliyor. Bizi güler yüzle ve 'Hoşgeldiniz!..' diyerek karşılayıp odasına aldıktan sonra bana: 'Sadettin Bey, sizden önce özür dilemek istiyorum.' deyince, ben şaşırdım. O devam etti: Bundan 15 gün önce Rusya Federasyonu Sibirya Bölgesi'nin üniversite rektörleriyle bir toplantımız oldu. Bir hafta süren ilmî meselelerin görüşülmesinden sonra, oturum başkanı olan bir rektör arkadaşımız şöyle bir konuşma yaptı: 'Arkadaşlar, ülkenin eğitim şartlarını biliyorsunuz. Erkek öğrenciler eğitime yeterince önem vermiyorlar. Aynı

zamanda istenmeyen ve ülkemizin geleceğini tehdit eden uyuşturucu ve alkol gibi kötü alışkanlıkların da müptelası oluyorlar. Bütün üniversitelerimizde kız öğrenciler yüzde 80'i teşkil ediyor. Eğer bu durum böylece devam edecek olursa on, on beş sene sonra ülkenin siyasî, hukukî ve ekonomik yükü, kadınlarımızın ve kızlarımızın omzuna binecek... Buna bir çare bulmamız gerekmektedir. Bu husustaki tekliflerinizi, devletimizin üst kademelerine aktarmak isterim.' dedi. Toplantıya katılan arkadaşlarımızdan, yaklaşık 15 tanesi ellerini kaldırarak söz istediler. Bunlardan bir tanesi: 'Benim üniversitemde 20 kadar Türk öğrenci var. Bu gençler, çok çalışkan olmakla birlikte çok da terbiyeliler. Biz üniversite senatosu olarak, öğrencilerimizin bu Türk arkadaşlarını kendilerine örnek almalarını tavsiye ettik... Şu anda gidişattan çok memnunuz.' dedi. Söz alan diğer rektörler de, 'Biz de katılıyoruz.' diyerek, benzer sözler söylediler. Bu arada ben de sizlere çıkardığım zorlukları hatırladım, onun için özür diliyorum. Ben sizden 20 tane daha Türk öğrenci istiyorum.' dedi. Sayın Rektör Nikolay Beyden teveccühlerinden dolayı teşekkür ettim. Sonra da arzularını yerine getirdik. Şimdi bizden Krastnayarsk'ta bir kolej açmamızı istiyorlar."

Evet örnek nesiller, Sadettin Başer Beyin anlattığı gibi dünyanın beklediği ümit tomurcukları olduklarını her yerde ispat ediyorlar.

HARİKA BİR BİTKİ

Ayşegül Aydoğan'ın, Hacettepe Üniversitesi'nden Prof. Dr. Gülden Köksal'a dayanarak yaptığı habere göre, zeytin ve zeytinyağı Akdeniz tipi beslenmenin temel direğini oluşturuyor. Kalp ve damar hastalıklarından koruyucu tesiri olan, kandaki kolesterolü kontrol altında tutan zeytinyağı, kolay hazmedildiği gibi çocuklar için de büyük önem taşıyor. Sağlıklı bir hayat için günlük beslenme rejiminde zeytinyağının mutlaka yer alması gerekiyor. Prof. Dr. Gülden Köksal, "Akdeniz tipi beslenenler diğerlerine göre en az 10 yıl daha fazla yaşıyor." diyor. Akdeniz diyetinde zeytinyağının mümkün oldukça çiğ olarak tüketilmesi isteniyor. Bu çeşit bir diyetin özellikleri sayılırken en başta ömrün uzama imkânı ifade ediliyor. Ayrıca, "Yaşlılığı önleyici ve yaşlılıkta kaliteli bir yaşayışa tesiri bulunuyor. Kalp, damar hastalıkları daha az görülüyor. Bağırsak ve mide kanserine daha az yakalanılıyor. Fazla kilo almaya sebep olmadığı için de sıhhatli bir yaşayış sağlıyor." deniliyor. "Zeytinyağı mucizesi" başlıklı haberde, Prof. Koksal'in şu tavsiyelerine de yer veriliyor: "Akdeniz tipi beslenmede sırasıyla kurubaklagiller, pirinç, bulgur, sebze ve meyveler, zeytinyağı, balık, süt ve doymuş yağlar alınmalı. Margarin tüketimi en aza indirilmeli. Balık sık tüketilmeli."

Sibel Güneş'in haberinde de İtalyan beslenme uzmanı Prof. Dr. Flaminio Fidanza, "Akdeniz diyetinde yer alan zeytinyağındaki E vitamini, betakaroten ve antioksidanlar, yaşlanmayı geciktiriyor, kalp-damar hastalıklarına karşı koruyor. Bu diyetle

bilhassa kadınlar gençliklerini uzun yıllar koruyabilirler. Vücutta yaşlanmaya sebep olan serbest radikallere karşı zeytinyağı içindeki maddeler koruyucu bir yapı taşı oluşturuyor. Mide kanserine karşı koruyor. Biz günde kişi başına 30-50 gram zeytinyağı tüketilmesini tavsiye ediyoruz. Tercihimiz de sızma zeytinyağından yana... 1958 yılından bu yana yaptığımız araştırmanın neticelerine göre Akdeniz ülkelerinde her 10 bin kişiden 284'ü kalp hastalıklarından ölürken, diğer ülkelerde bu oran 10 binde 655." dedi.

Yaklaşık 15 sene önce İzmirli bir esnaf arkadaşımızla Torbalı'dan geçerken, kendi köylerinin sularından söz etmiş, "Sağlıkçıların araştırmasına göre, bu suyu içen köylülerin çoğunun çeşitli hastalıklara tutulması gerektiğini, fakat zeytinyağını çokça kullandıkları için bu tehlikeden kurtuldukları tespit edildi." demişti. Yine doktorasını İtalya'da zeytin ve zeytinyağı üzerine yapan bir arkadaşımız da, zeytinyağının kendine has kokusunun ve özelliklerinin oluşmasını, bizzat bu yağda tespit edilen 200 çeşit bileşimin varlığına bağlamıştı.

Kur'ân-ı Kerim'in "Tin Sûresi"nde incire ve zeytine yemin edilmiştir. Kur'ân'da üzerlerine yemin edilen varlıkların insanların ülfet ve ünsiyetle bakıp sıradan zannettikleri şeylerin aslında üzerlerinde dikkatle durup incelemeleri gerektiğini anlatmak içindir. Meselâ; zeytin ele alınacak olursa, meyve ve yağ olarak çok kıymetli ve sağlığa faydalı bir gıdadır. Ticari hayatımızda rolü büyüktür.

“İÇ DEĞERLERİNİZE SAHİP ÇIKIN”

Gila Benmayor, Davos’taki Ekonomik Forum’a katılan para babalarının iki insanın peşinde koştuğunu yazıyor. Bunlardan birisi, dünyada milyonlarca satan Simyacı kitabının yazarı Paulo Coelho; diğeri ise, ABD’de yaşayan kalp uzmanı Dr. Mehmet Öz... Bu meşhurların ikisi de ülkemiz için “İç değerlerinize sahip çıkın!” mesajını veriyor. Coelho, “İnsanlar artık sadece para, ticaret gibi şeylerle ilgilenmiyorlar. İnsanî yanlarımız giderek önem kazanıyor. Bu etrafınızda gördüğünüz güçlü insanlar da bunun farkında ve iç değerleri keşfetmeye çok hazırlar. İş adamları ‘İnsan nedir?’ konulu konuşmama elbette ilgi gösterdiler. Çünkü bu sorunun cevabı yok. Buradayız ve bu gizemi kimse çözemez. Tek yapacağım şey, insan varlığına saygı göstermek.” diyor.

Coelho, bir gerçeğin farkında; fakat iç değerleri keşfedecek manevî kaynaklar konusunda bizim sahip olduğumuz hazinelerden hiç haberi yok. “İnsan nedir?” sorusuna cevap verme konusunda yetersizliğinin sebebi de bu... 20. yüzyılın meşhur filozoflarından Dr. Alexis Carrel’in meşhur eserinin ismi de “İnsan Bu Meçhul...” Hâlbuki Risale-i Nur Külliyatı bu mevzu ile ilgili gelişigüzel bir taransa veya sadece 23. Söz incelense pek çok doyurucu bilgi ile karşılaşılır. Maalesef, bu güzelliklerimizi henüz Paulo Coelho gibi yazarlara tanıtamadık...

Kalp uzmanı Dr. Mehmet Öz de Benmayor’un sorularına şöyle cevap veriyordu: “Amerika’da insanlar giderek beni daha

çok tanıyor. Bu yıl Oprah Winfrey şovu dahil, sayısız televizyon programına katıldım. Piyasaya yeni çıkan kitabım 'Healiny From The Heart' (Yürekten İyileştirmek) çok sattı. Ben, bu kitapta hastalarıma alternatif tıp dediğimiz bir tedavi teklif ediyorum. Davos organizatörleri de gelip beni buldular. (Alternatif tıp nedir sorusuna) Bana gelen hastalarla diyalog kuruyorum. Hastanın kendi iç dünyasını istiyorum. Türkler bu konuda çok şanslı. Doğudan gelen mistisizm sebebiyle. Hastalarıma sufi müziği dinletiyorum. Kokular önemli, felsefi tartışmalar yapıyoruz. Dünyanın manası üzerinde düşünmelerini istiyorum. Hastayı tipine göre tedavi ediyorum. Ameliyata girdiğim hastayla beyinsel düzeyde olmalıyız. Tıbbî bilgiler bir yerde sınırlı. Hastanın da bana yardımcı olması gerekir. (...) İstediğin kadar zengin ol, sağlığın yoksa fakirsin. Onlar da bunun farkında. Ancak ben burada kalp ve genel manada sağlıkla ilgili konuşsam da onları iş dünyasının dışında başka boyutlara çekiyorum. Bu daha önce belirttiğim gibi içsel boyut. Bence 'Nereden geldik, nereye gidiyoruz?' üzerinde en fazla düşünmesi gereken onlar."

Bediüzzaman Hazretleri bir doktora yazdığı mektupta diyor ki: "Mevcudat içinde en kıymettar, hayattır ve vazifeler içinde en kıymettar, hayata hizmettir. Hayati hizmetler içinde en kıymettarı, fani hayatın, baki hayata inkılab etmesi için çalışmaktır. Şu hayatın bütün kıymeti ve ehemmiyeti ise baki hayata çekirdek, mebde ve menşe olması cihetindendir. (...) Hem bilirsin, meyus ve ümitsiz bir hastaya manevî bir teselli, bazen bin ilaçtan daha ziyade faydalıdır. Hâlbuki, tabiat bataklığında boğulmuş bir tabip, o biçare hastanın elim ümitsizliğine bir zulmet daha katar." ***(Bkz. Barla Lahikası, Yirmiyedinci Mektubun Üçüncü Zeyli)***

Bu hususta Hastalar Risalesi'nde teselli ve moral verici pek çok hakikat mevcut... İnşallah bundan sonra kendi öz kaynak ve hazinelerimizden haberdar oluruz... Başkalarına da tanıtırız.

PROBLEMLER NE ZAMAN BAŞLIYOR?

Boston'da mastırını yapan bir arkadaşımız, orada tanıştığı Brezilyalı bir arkadaşını ve annesini İstanbul'da misafir etti. Bizlerle de tanıştırdı. Meşhur bir aile olan Moraeslar dindar ve hayırsever insanlar. Halkın tedavi hizmetleri için bir vakıfları ve buna bağlı pek çok klinikleri var. Bilhassa anne Renate Jost de Moraes, sağlık hizmetleriyle bizzat meşgul oluyor. Amintas Jacques de, annesine hep destek veriyor. Viyana'da dört gün süren ve dört binden fazla katılımcının iştirak ettiği uluslararası bir sağlık konferansına katılmışlar ve kendilerinin 20 senedir 28 binden fazla hasta üzerinde başarıyla uyguladıkları tedavi metodunu anlatmışlar. Zaten bu hususla ilgili Renate'nin yazdığı iki kitap var...

Bayan Moraes, hastaların, fizikî, psikolojik ve insanî olarak üç yönü olduğunu; bunları da doktorların, psikolog ve psikiyatristlerin tedavi etmeye çalıştığını söylüyor. "Bizim farkımız, işte bu insanî boyutu fark etmemizdi." diyor.

"Önce hastaya şuur altına girmesinin bilgi ve eğitimini veriyoruz: 'Sen şimdi şuurlu olarak kendi şuur altına bir gir bakalım.' diyoruz. Onu sperm haline götürüyoruz. 'Evet o hali görüyorum.' deyince 'Sen yoktun o zaman, nasıl görüyorsun?' diye soruyoruz. Hasta 'Ben diyor, hem fizikî halde, sperm halde oradayım, hem de ayrıca ben olarak, ruhî varlık olarak ben, orada onları görüyorum.' Bizim tahminimize göre bu 72 saat sonraki an. Çünkü embriyoda şuur alana geçiş 72 saat sonra başlayabilir. Enteresandır,

bütün hastalardan aynı cevabı alıyoruz. Bütün tecrübelerimizle gördük ki, hastanın bütün problemleri tâ o zamanda oluşmaya başlıyor. Meselâ hasta o zamana baktığında anne ve babasının kendisinin olmasını isteyip istemediklerini görebiliyor. Demek tâ o zamanda, bunu anlamış ve şuur altına yerleştirmiş. Kendisi istenmemişse, yani kendisine bir sevgi yoksa, otomatik olarak kendisini cezalandırmaya programlıyor. Bu program da beyni tarafından bir emir gibi kabul ediliyor. Buna göre de bütün her şeyi beyin yönlendirmeye başlıyor. Bu program hastayı bütün hayatı boyunca tesirinde bulunduruyor. İşte bu, temel bir program olarak diğer bütün programları da yönlendirdiği için, biz ne kadar ebeveynin birleşme anındaki düşüncelerine, çocuğun varlığına karşı tavırlarına yaklaşabilirsek, daha doğrusu çocuğun o zaman anne ve babasının kendisi hakkındaki sevgi veya sevgisizliklerini nasıl algıladığını ne kadar anlayabilirsek, problemi çözmekte o kadar isabetli olabiliyoruz." diyor. Renate Jost de Moraes, bunları anlatırken benim aklım bir yandan cesetlerden önce yaratılan ruhlara ve ruhlar âlemine hatta "Kalu Bela"ya gidiyor. Bir yandan da seneler önce Prof. Dr. İbrahim Erkul Beyin Sızıntı dergisinde yazdığı bir yazıya "Bebekler âlim olarak doğuyor." başlıklı yazıda, Texas, Harward ve Yale üniversitelerinde yapılan son araştırmalarda bebeklerle ilgili enteresan bilgiler veriliyordu. Hatta, Prof. Dr. İbrahim Erkul Bey Amerika'daki ihtisası döneminde bir profesörün çocukların ana karnında iken, bütün konuşmalarla ilgilendiklerini, çevrelerinde olup bitenlere sanki kulak kabarttıklarını belirttiğini söylemişti. Şimdi, Moraeslerden işittiklerimle bunlar örtüşüyordu.

Renate, en önemli meselenin 9 aylık hamilelik merhalesi sırasında anne-babanın çocuğa karşı durumu olduğunu söylüyor. Yani eğer anne-baba çocuğa karşı, onun doğumu hakkında sevgi ve sevinçle dolu ise, beyindeki programlanma tâ o zamandan müspet olacağı için, çocuk her türlü engel ve problemi aşabilecek bir pozisyonda oluyor. Eğer sevgi yoksa çocuk zayıf kalıyor ve problemleri aşacak gücü kendisinde bulamıyor.

YİRMİ YILLIK TECRÜBEDEN İSTİFADE

Bir önceki yazımda anlattığım Brezilyalı Renate Jost de Moraes, 28 binin üstünde hasta üzerinde müspet neticeler aldıkları 20 senelik çalışma metodlarını bize anlatmaya devam etti: "Freud teorilerine göre bilinçli olarak bilinçaltına inip bilgi almak mümkün değildir. Hâlbuki biz insanî boyuttan (yani maddeci anlayışın aksine ruh gerçeği ile) bilinçaltına ulaşabiliyor ve bilgiler alabiliyoruz. Biz Freudçülerin eksik değerlendirmelerden doğan hatasını aşmış durumda olduğumuz için problemleri çözebiliyoruz. Köke inince, her kökten doğan dallar hakkında da temel bilgiye ulaşınca tedavi çabuklaşmış oluyor." Bunları bana anlatırken, şekillerle izah ediyor.

"Bizim, diyor Renate, bir hastamız vardı. Bilinçaltına inerek ilk varlık günlerine ulaştı. Annesi hamileyim deyince babası parasızlıktan çekmiş gitmiş. Kadın kürtaj yaptırmak istemiş. Anne karnında bunların farkında... Ölmek zorunda olduğunu anlamış... Babasının istemediğini anlamış; fakat sebebini bilmiyor. Kürtaj gerçekleşmemiş; ama işte hayatı bu temel üzerine gelişmiş. Sevgisizlik zannı. Bir başka hastamızın bilinçaltına indik. Anne-babası sık sık seyahat ediyorlar. Annesi hamileyim deyince, babası seyahatten vazgeçti. Çocuk bunu anne karnında, kendi varlığından bir rahatsızlık belirtisi gibi hissediyor. 'Ben anneme, babama bir problemim.' diyor. Bu düşünce de kendisine hayatı boyunca sıkıntı veriyor. Başkaları, bilinçaltını çözerek bunu fark ediyor ve hastaya öğüt vererek onu tedavi etmeye çalı-

şıyorlar. Tabii, bu mümkün olmuyor. Biz ise, tam bu noktada bu hastalardan birincisine, aslında babasının kendisini sevdiğini; ama parası olmadığı için mutlu edemem düşüncesinden böyle davrandığını; ikinci hastaya da hem annesinin, hem de babasının kendisini sevdiklerini seyahatten, sırf yolculuk sırasında kendisine zarar gelmesin diye vazgeçtiklerini anlattık. Yani bunu ta o zamanlara vararak bizzat kendisine gösterdik. Anladılar ki, anne-babaları kendilerini seviyorlar. Hemen durum değişti, problem çözüldü, tedavi de hızlı oldu. Çünkü biz, ikinci hastaya 'Bütün hamileler seyahat edemez mi?' diye sorduk. Hasta, 'Bazıları edebilir.' dedi. Biz 'Peki senin annen niçin seyahat edemedi? Doktoru mu engelledi?' diye sorduk. Hasta: "Hayır." dedi. Biz 'Annenin bilinçaltına git ve sebebini öğren.' dedik. Gidip geldiğinde dedi ki: 'Annemgiller uzun zamandır çocuk bekliyorlarmış. Eğer seyahate giderlerse çocuk için risk oluşur diye vazgeçmişler.' dedi. Biz 'Bundan ne çıkarıyorsun?' dedik. Hasta 'Anladım ki, ben annem ve babam için bir şey ifade ediyormuşum, onlar beni seviyormuş!.."

Ben, "Gerçekten anne-baba onu istememişlerse ve sonra da doğunca hiç sevmemişlerse ne yapıyorsunuz?" diye bir soru sordum. Renate dedi ki: "O zaman hastaya 'Yukarıya bak, ne görüyorsun?' diye soruyoruz. Materyalistler hariç hemen hemen hepsi 'Büyük bir ışık görüyorum.' diyor. Bu sefer ona ışığın ne olduğunu soruyoruz. Cevap olarak 'Işıkta, sevgi, barış, bütünlük, birlik var.' diyor. Artık hasta, hayatı boyunca bunun tesirinde kalıyor ve 'Beni seven, benimle ilgilenen bir ışık var. O beni şartsız, karşılıksız seviyor.' diyor. Bu nur, bu ışık ona göre Allah'ı remz ediyor. İşte hayatına giren bu sevgi ve güvenle problemlerini aşabiliyor. Bence benim anlattıklarım, 28 binden fazla hasta üzerinde iyi neticeleri alınmış 20 yıllık tecrübelerin neticesidir. İlgililerin denemesini tavsiye ederim."

Bence bu mütevazı ve hayırsever bilim kadının çalışmalarından istifade etmeliyiz.

HAYAT FELSEFEMİZE GİRERSE...

Daha önceki yazılarımda bahsettiğim Brezilyalı Moraeslerin; Türkiye'den ayrılmadan önceki son görüşmemizde Türkiye hakkındaki intibalarını dinledim. İnsanımızı kendilerine yakın ve sıcak buluyorlar. Üzerinden 26 medeniyet geçmiş olan ülkemizi, turizm açısından çok mükemmel bir açık hava müzesi olarak görüyorlar. Efes'e giderken uğradıkları İzmir Özel Yamanlar Koleji çok hoşlarına gitmiş. Bilhassa başarıları... Benzerini Brezilya'da arzuluyorlar. Zaten şirketleriyle desteklenen vakıflar aracılığı ile şu anda 250 öğrenciye burs veriyorlar.

Bana iki saat durmadan anlattıkları yirmi senelik tedavi metotları hakkındaki görüşlerimin ne olduğunu sordular. Ben de: "Artık bundan sonra yükselen değerler arasında insanlık var. Evet, insanlığın ne manaya geldiğinin derinliğince anlaşılması, siyaset, ticaret, teknoloji ve tıbba yansıyacak. İşte sizler tedavi usulünüzde tıpta bunu gerçekleştiriyorsunuz." dedim.

Sonra bu şuuraltına inme metodu için soracağım bir sorunun olup olmadığını sordu. Dedim ki: "Birisini tanıyorum. Hiç anne ve babasını tanımıyor. Bir hemşire 18 yaşına kadar kendisine bakmış, sonra da sokağa bırakmış. Çünkü o yaşa kadar bakılması için bir yerlerden para gelmiş veya o yaşa kadar yetecek bir para bir yere yatırılmış. Bunun üzerine o, 'Öyleyse söyle benim annem-babam kim?' diye boğazına sarılmış. Fakat o, "Olmaz söyleyemem!" diyerek karşı çıkmış. Daha sonra da ortadan kay-

bolmuş. Şimdi, onun çok sıkıntıları ve problemleri var. Acaba şuuraltına inilerek annesi babası bulunabilir mi?"

Renate Jost de Moraes dedi ki: "Bu mümkün. Ancak biz böyle şeylerle uğraşmıyoruz. Biz tedavi ile ilgileniyoruz. Alman asıllı bir hastamız bize başvurmuştu. Bu kadın, yetimhaneden bir aileye evlatlık verilmişti. Annesini, babasını bilmiyordu; yanında büyüdüğü aile de bilmiyordu. Şuuraltına inerek anne-babasının isim ve adreslerini öğrendi. Daha sonra gidip onları buldu. Biz, Viyana'daki son toplantıya o Alman kadını da getirdik. İsmi Anna Karalina olan bu hanım bizden gördüğü tedaviyi, bu konferansta çıkıp anlattı. Bir başka hastamız da bir çocuktu. O da yetimhaneden evlatlığa verilmiş. Ama evlatlık alanlar, devamlı onun anne ve babasının kötülüğünden bahsediyorlardı. Ama, o bütün bunlara rağmen anne-babasını seviyordu. Şuuraltına inilince annesinin karnında sekiz aylıkken, hem annesinin hem de babasının kendisini sevdiğini anlamış ve bunun için, onların kötü sözlerine hiç önem vermemiş... Babası ölmüş; ama annesinin kim olduğunu tespit etti..."

Daha sonra bu araştırma ve tecrübelerin neticeleriyle, dinlerdeki "Yaratanı" ve "Yaratandan ötürü yaratılanı sevme" esasını birleştirerek, herkese ve her şeye karşı iyi davranmayı hayat felsefesi yapmanın gerekliliği üzerinde birleştik. Bizim, kâinatı bir ağaç, elementleri dalları, bitkileri, yaprakları, hayvanları, çiçekleri, insanları da bu ağacın meyveleri olarak gördüğümüzü, yaratanımızın bir olduğunu, O'nun yarattıklarına karşı -bitki ve hayvan bile olsa- hoyratça davranılmasından hoşnut olmayacağını anlattık. Aslında bu anlayışın eğitime girmesiyle hem savaşların önleneceğini hem çevrenin hem de ilâhî dengenin sağlıklı biçimde kurulabileceğini ifade ettik...

MEYVEŞ NİNE DÜNYACA MEŞHUR OLUYOR

Prof. Dr. Alaettin Yıldız ile Türkiye'de tanışmıştık. Kendisiyle ilgili iki yazı yazmıştım. Bu sefer ABD'de görüşmek nasip oldu. San Diyago'da, şehir merkezini çok iyi gören bir apartmanın 13. katındaki ofisinde uzun bir sohbetimiz oldu. Mesele yine döndü dolaştı ninesine geldi. Yani "The Universal Mother of Turkey" diyerek Amerikalıların önem verdikleri Meyveş Nine'ye...

Prof. Dr. Yıldız'a "Bazı ABD'li bilim adamlarının ninenizle ilgilenmek nereden akıllarına geldi? Yani hangi olay bunu akıllarına düşürdü?" diye sordum. Dedi ki: "Hijyen ve yaşlılık üzerine ilmî bir toplantı yapılmıştı. Acaba insanlar hiç hasta olmadan uzun bir ömür sürüp, normal zamanlarını da doldurduktan sonra hastane ve evlerinde insanlara, devlete ve sigorta şirketlerine pek yük olmadan nasıl dünyadan ayrılırlar diye görüşler beyan ediliyordu. Böyle bir çareye devlet ve sigorta şirketleri büyük imkânlar ayırmaya, önemli miktarda paralar dökmeye hazır. Ben bir örnek olması bakımından kendi ailemden, Meyveş ninemden bahiste bulundum. 'O, hiç hasta olmadı. Hiç ilaç kullanmadı. Yüz seneden fazla yaşadı. Bir sabah yatağında vefat etmiş olarak bulundu.' dedim. Bir profesör 'Öyleyse o başka bir yıldızdan gelmiştir. Mutlaka UFO'larla alâkası vardır.' dedi. Ben de 'Olamaz. O benim ninem.' diye itiraz ettim. Münakaşa büyüdü. Bir Karadenizli olduğum için, inatla karşı çıktım hem de sesimi yükselterek. Bir başka bilim adamı -o da UFO'lara inanıyor- bana 'Sen ninen doğduğu zaman yanında mıydın? Onlar doğan çocukları alır, başka bir çocuk verirler. Nereden

bileceksin?' dedi. Ben biraz yatıştım; ama yine direndim. Bu sefer çok kıymetli bir bilim adamı olan ve kendisiyle hayalet uçakların tasarım projelerinde beraber çalıştığımız arkadaşım Atilla M. Taluy, 'Sen ne diye karşı çıkıyorsun ki, bırak Meyveş Nine dünya çapında meşhur biri olsun. Bunlar onun üzerinde araştırma yapar ve bütün âleme tanıtırlar. Boş ver karşı gelme!..' dedi. Bunun üzerine direnmekten vazgeçtim. İşte bunun üzerine Cyber Fest Grubu işin üzerine düştü. Sürmene'ye gidip mezarını ziyaret etti. Oraya Universal Anne diye yazdılar. UFO'ları andıran bir türbe projesi hazırladılar; fakat bizim Sürmeneli hemşehrilerin bir kısmı buna karşı çıktılar."

Gerçekten Sürmene ve Türkiye için kaliteli bir turist grubunun akınına sahne olabilirdi. Binlerce mensubu olan bu grubun çoğu NASA'nın çeşitli ilmî araştırma sahalarında çalışan bilim adamı olması hasebiyle ülkemize büyük faydası dokunabilirdi. Deha ve yüksek zekâ sahibi pek çok gencimizin Amerika'da okuma imkânına kavuşmasına da vesile olabilirdi.

Prof. Dr. Yıldız, ninesinin insancıl yönlerinden, hayırlı hizmetlere koşmasından, hastalara yardımından da söz etti. "Bilhassa Yunanistan ile yapılan mübadele sırasında, zorla Yunanistan'a gidenlerin topraklarını, evlerini, tarlalarını zaptedenlere 'Doğru değil. Bu mallarda ah var, hayır getirmez.' diyerek karşı çıktı." dedi.

Prof. Dr. Yıldız, bir kitaptan bahsederek, bu kitapta Albert Einstein gibi bazı Yahudilerin tiplerinin farklı olduğunu saç, göz, yüz ve burun yapılarının, onların asıllarının Karadenizli olduklarını gösterdiğini yazdığını söyledi. Hatta İkinci Dünya Savaşı'nda Rusya'ya giren Hitler, askerlerinin Batum civarındaki Karadenizlileri tiplerinden dolayı ayırdıklarını, bilhassa sünnetli olduklarını da tespit edince Yahudiler için hazırlanan özel kamplara gönderdiklerini de belirtti.

Hayretini ifade eden Prof. Dr. Yıldız "Ben şimdi yeni bir olaya Amerikan televizyonlarının verdikleri haberlerle şahit oldum. 'Ian Merrick Productions' şirketi, 'The Second Corning' isimli

21. yüzyılın yani geleceğin filmini çevirmek için mekânı Sürmene olarak seçmiş. Sebep, Sürmene'nin Meyveş Nine'nin memleketi olması. Hatta bunun için Sürmene Belediye Başkanlığı'na yazılı bir teklifte bulunmuşlar. Ben Tv haberleri üzerine araştırma yaptım ve Sürmene Belediyesi'ne gönderdikleri dilekçelerinin fotokopisini temin ettim. Bu gidişle ninem artık dünya çapında bir meşhur olacak. Zaten bu film çalışmalarının arkasında da Cyber Fest Grubu var. Uzay filmleri de tekrar çok hızlı şekilde gündeme geliyor." dedi.

Bakalım, bu husustaki gelişmelerin seyri ne olacak? İnşallah ülkemiz için hayırlara vesile olacak şekilde bir gelişme takip eder.

CİTY OF HOPE (ÜMİT SİTESİ)

Daha önceki yazılarımda bahsettiğim Sürmeneli Prof. Dr. Alaettin Yıldız, Ümit Şehri manasına gelen City of Hope'dan da bahsetti. Los Angeles'in Pasadena bölgesinde bulunan bu Millî Tıp Araştırma Merkezi, aynen Bezm-i Alem Vakıf Gureba'ya benziyor. Nasıl Valide Sultan'ın kurduğu bu güzel vakıf, sırf fakir ve kimsesiz hastaları bedava tedavi ettiriyor, hatta memleketlerine kadar yol paralarını bile vererek çok büyük bir hayır işliyorsa bizim ecdadımızın yaptığı boyutta olmasa bile onu andırır bir durumda bu merkez de pek çok çaresiz hastanın tedavisi için hizmet veriyor. Fakat bu tıp merkezinin varlığından pek çok doktor haberdar bile değil... Ancak burada tedavi olmanın pek çok şartı var...

Dr. Yıldız'ın anlattığına göre, zengin ve merhametli bir hanım bir gün sokakta hasta ve çaresiz birisini görmüş. Onunla ilgilenip, rahat nefes alacağı bir yer araştırmış. Pasadena'da şu andaki tıp merkezinin bulunduğu yere gelince hasta, "Burası çok iyi!" demiş. O hamiyetli hanımefendi de tam oraya bu hastaneyi yaptırmış. Fakir ve kimsesizler tedavi olsun diye büyük bir servet bağışlamış. Daha sonra devlet sahip çıkıp Millî Tıp Araştırma Merkezi haline getirmiş.

Prof. Dr. Alaeddin Yıldız'ın şu anda çalıştığı mevzu, şişmanlığın gerçek sebepleri... İkinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye'de İstanbul Tıp Fakültesi'ni bitirdikten sonra bombalar yağarken çok istediği mühendislik tahsili için Almanya'ya gidip mühendislik fakültesini de bitirerek tıp ile mühendisliği birleştiren ve

yaşı resmen 77 olan -aslında 80 imiş- Dr. Yıldız, yaptığı orijinal araştırmalarla, dünya çapındaki bazı gıda tüccarları ile karşı karşıya gelmiş... O, diyor ki: "Maalesef, para derdiyle bugün insanların çoğu zeytinyağı ve tereyağı gibi fitrî gıdalardan mahrum hale getirilmiş. Margarinler ön plana çıkarılmış. Artık tereyağı ile margarin yağlar neredeyse aynı fiyat seviyesine getirilmiş. Bitkilerden neyi alıp sıksan içinden yağ çıkarabilirsin. Ama insanların tabii beslenmesi, bu yüksek basınç altında katılaştırılan bu margarinlerle uygun olabilir mi?"

Dr. Yıldız, Pasadena'daki bu hastanenin bilhassa araştırma bölümlerinde binlerce hayvan üzerinde denemeler yaptıklarını; ama damarlardaki tıkanmaların yani yağ hücreleriyle dolmasının beslenme ile ilgili olmadığını kesin olarak bulduklarını söylüyor. Çünkü aynı şartlar altında deneye alınan yavru hayvanların, iddia edilen besinlerden aşırı şekilde yedirilmesine rağmen bunun gerçekleşmediğini, bilâkis kan damarlarında akışkanlar mekaniğinde rastlanan durumun cereyan ettiğini belirtiyor. Sürtünme ve basıncın damar içinde tıkanmaya, yağlanmaya sebep olduğunu ortaya koyduklarını ifade ediyor. Yapılan deneyler ortada.

Bu kadar mühim bir hastane niçin meşhur olmamış, niçin tanınmamış? Çünkü ticarî gaye ile kurulmamış. Eğer öyle bir işletme olsaydı, reklamlarla bütün dünyaya tanıtılırdı; insanlar da akın akın giderlerdi.

Prof. Dr. Yıldız'ın fıtrî yağlar konusundaki tespitleri artık herkes tarafından kabul ediliyor. Meselâ zeytin yağının, kalbi koruduğu, zararlı LDL kolesterolünü azalttığı, faydalı HDL kolesterolünü artırdığı, kanı daha akıcı yaptığı, kanseri önlediği, tansiyonu düşürdüğü, yaşlanmayı önlediği artık iyice bilinmektedir.

Minnesota Üniversitesi'nde araştırmacı bir grubu yöneten Ancel Keys, 7 değişik ülkeden gelen orta yaşlarda 2300 erkek üzerinde yaptığı araştırmada her gün belli bir miktar zeytinyağı

tüketen erkeklerin daha az kalp hastalıklarına yakalandıklarını ortaya çıkardı.

İtalya'nın Milano şehrinde yapılan bir kalp ameliyatı sonrasında, doktorlar ameliyat olan hastaya günde 4-5 kaşık zeytinyağı içirmeye başlayınca 6 ay sonra hastanın durumunda büyük bir gelişme kaydedildi. Teksas'taki Sağlık Bilimleri Merkezi'nde yapılan araştırmalar ise, zeytin yağının kalp hastalıklarına karşı en iyi doğal ilaçlardan biri olduğuna karar verdi.

Milano'daki Eczacılık Fakültesi'nde Prof. Dr. Bruno Berra tarafından yönetilen İtalyan bilim adamları ekibi, zeytinyağının içinde 1000'e yakın kimyasal madde buldu. Doktor Berra'ya göre bu maddeler, vücudunda fazla yağ ve kolesterol olan insanlar tarafından tüketilmesi gereken maddeler.

İnsan hücreleri içine enjekte edilen zeytinyağı, hücrelerin dışında bulunan zarı daha sağlıklı yapıyor. Buna bağlı olarak hücreler daha sağlıklı olduğu için daha uzun ömürlü oluyorlar. Böylece insanların erken yaşlanması engellenmiş oluyor. Hücrelerin daha sağlıklı bir hâl almasından dolayı, onlar kanser hücrelerine karşı da daha dirençli oluyor.

Zeytin ve zeytinyağı konusunun üzerinde ısrarla durmamın sebebi, Kur'ân-ı Hakim'in zeytin hakkındaki yemininin önemini vurgulamaktır.

Dördüncü Bölüm

SONSUZ MUCİZEDEN İLHAMLA

HEM KOPYA ÇEKMEK, YARATMAK DEĞİLDİR

Bundan üç sene önce Amerika'da genetik üzerine doktora çalışması yapan bir arkadaşımla bu genetik kopyalama mevzuunda bir tartışmamız olmuştu. O zaman bu tür çalışmalar yapılmaktaydı. Arkadaşımın endişesi, itikadımıza bundan bir zarar gelmesiydi. Çünkü böylece insanlar, "Bakınız biz bir canlı yarattık." diyecekler diye düşünüyordu. Hâlbuki, ortada kromozom, DNA, embriyo vs. zaten var. Allah onları yaratmış. Bilim adamları bunlar üzerinde çalışıyorlar. Yani yeni bir şey yaratmış değiller.

Ayrıca embriyologlar, insan kromozomlarının çoğalmaya müsait olmadığını söylüyorlar. Koyun embriyolarında yumurta dörde bölününceye kadar hücre genleri ortaya çıkmıyor. İnsanlarda bu genler ikiye bölünmeden sonra kendini gösteriyor. İşte bu farklılık yüzünden klonlama tekniğiyle insan kopyalamanın hayal haline geldiği belirtiliyor. Peki bu yöntemin tüp bebekten farkı ne? Tüp bebekte sperm ve yumurtalar ana rahmine konuyor. Kloning (kopyalama) yönteminde ise, hücrelerin elektronik döllenme yoluyla bir sabun köpüğü gibi kabartılması söz konusu... Bir koyun için gereken bütün genler, bir DNA hücresi içinde mevcut bulunuyor.

Bu arada bilim adamları, koyun ve maymundan sonra mesele insanların kopyalamasına gelince endişe içinde, "Bizim DNA sistemimiz daha karışık. Yasak meyveye dokunmasak daha iyi..." diyorlar. Bilhassa bioteknoloji dünyasında "müthiş bir devrim ürünü" diye vasıflandırılan kopyalama mevzuunda başlayan spe-

külasyonlarla alâkalı olarak, bu tekniği bulan İngiliz İan Wilmut "Ben ölümsüzlüğü keşfetmiş değilim. Bu teknik sayesinde genetik olarak insan kopyaları da yapılabilir. Ancak bizim DNA yapımız çok karmaşık olduğu için, Frankeştayn'lar üretebiliriz. Canlı cansız insan kopyalamak gibi manasız bir şeyi hiç denemeyelim daha iyi." diyor.

Emel Armutçu'nun görüştüğü Genetik Profesörü Asım Cenani "Hiçbir şey aslı gibi olamaz. Olay abartılı. DNA'nın ruhu yok... İnsan kopyalanabilir; ama teorik olarak! Çünkü hem bu yöntemin uygulanmasına izin verilemez, hem de uygulansa bile hiçbir şey aslı gibi olamaz. İnsana dokunmamak lazım. Hem kopyanın kıymeti yoktur, aslıdır önemli olan. Deniliyor ki, istendiği şekilde bir ordu kopyalanabilir. Bunlar ciddi şeyler değil. Kopyalayıp çıkardınız, ne çıkaracaksınız akıllı mı, akılsız mı? Akıllı çıkarırsanız size isyan eder, aptal olursa hiçbir işinize yaramazlar. (Bir kere DNA), hafıza içermiyor, ruh da içermiyor; ama kimyasal olarak davranışı içeriyor. Meselâ tek yumurta ikizleri var. Biri Amerika'da büyümüş, biri Almanya'da. Biri Amerikalı, biri Alman oluyor. Amerika'da büyüyen Amerikalıların yaptığı jestleri yapıyor. Diğeri de Almanlarınkini yapıyor. (Hitler kopyalansa) belli olmaz, bu ortamda belki çok iyi bir insan olacaktır. (Yani kopyası) Hitler'in vücut yapısında, huyunda bir insan olur; ama o hangi eğitimi alır, hangi yöne giderse o şekilde bir insan olur. Ham işlenmemiş bir Hitler'i kopya ediyorsunuz. (Kopya), bozuk da çıkabilir. Kopya makinasında kopyalıyorsunuz, bozukları çıkıyor, o bozukları ne yapacaksınız?" diyor.

Hayreddin Karaman Hoca'mızın ifadeleriyle: "Allah isterse insan, bir erkeğin spermi ve bir kadının yumurtası olmadan da olur; nitekim Hz. Âdem'i Allah böyle yaratmıştır. O isterse bir kadının yumurtası olmadan bir kadın yaratabilir; nitekim Hz. Havva annemizi böyle yaratmıştır. O isterse bir erkeğin spermi olmadan bir erkek yaratabilir; nitekim Hz. İsa'yı böyle yaratmıştır. O isterse yaşlandıkları için sperm ve yumurtadan mahrum

bulunan yaşlı bir çifte bir çocuk verebilir; nitekim Hz. Yahya'yı böyle vermiştir..."

Öyleyse insan haddini bilmeli, Yaradan'a karşı küstahlık yapıp yaratma iddiasında bulunmamalı ve ahlakî ölçüleri bir yana bırakıp fıtrata yanlış müdahalelerden sakınmalıdır. Aslında yaratma iddiasında bulunacak ortada bir şey yok. Bitkiler arasında aşılama, zaten eskiden beri bilinen ve köylerde bile yabanî ağaçlara yapılan aşılamalarla kendini gösteren bir mesele idi. Yani atomlar bir araya getirilmiş de yepyeni bir DNA sistemi ortaya konmuş değil... Hem de normal üremenin olduğu bir yerde bir şeyler aşılanmaktadır. Dışarıda bir rahim, bir embriyo bir DNA sıfırdan var edilip yepyeni bir şey yaratılmış değildir.

HZ. MUHAMMED DENİZCİ MİYDİ?

Kur'ân-ı Kerim'e karşı her gün hayranlık artıyor. Onun, asırların sahillerine vuran cevherleri insanlığın önüne serpildikçe, cazibesi daha bir güzellikte gönülleri sarıyor. Bir televizyon programcısı olan Gary Miller, bir yazısında şunları söylüyor: "Kur'ân'ı incelediklerinde, gayrimüslimleri en çok şaşırtan şey, onu beklediklerinden çok daha farklı bulmalarıdır. Onların bekledikleri şey, 14 asır önce, Arap çöllerinde yazılmış eski bir kitaptır. Onun için ondan bekledikleri şey, sadece çölden, çöl şartlarından, çölde yaşayan insanların, toplumların ahvalinden bahsetmesidir. Evet gerçi Kur'ân çölden bahsetmekte, çöl tasvirlerini de ihtiva etmektedir. Ama aynı zamanda başka şeylerden de meselâ denizden ve denizdeki fırtınaya yakalanmaktan da söz etmektedir. Birkaç yıl önce Toronto'da (Kanada) iken, bana anlatılan bir olayda denizcilik sektöründe olup, hayatını denizde seyahat etmekle kazanan bir insanın başından geçenlerden söz edilmişti. Müslüman bir arkadaşı Kur'ân'ın mealini vermişti. İslamiyet'ten ve İslam tarihinden hiçbir haberi olmayan denizci, ilgisini çektiği için Kur'ân'ı okumuş ve bitirdikten sonra Müslüman arkadaşına kitabı geri getirerek 'Hz. Muhammed denizci miydi?' diye sormuştu. Çünkü Kur'ân'ın deniz fırtınasını tasvir edişindeki canlılık ve gerçeklikten çok etkilenmişti. Arkadaşının 'Hayır. Aksine çölde yaşıyordu.' demesi, onun için yeterli olmuş ve hemen Müslüman olmuştu. Çünkü kendisi de deniz fırtınalarına yakalanmış ve o haleti bizzat yaşamıştı. Onun için de Kur'ân'ı getiren

Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in de mutlaka öyle bir fırtına yaşamış olduğunu zannediyordu. 'Dalga dalga üstüne, ve onların üstünde bulutlar' *(Nur, 40)* şeklinde yapılan tasvir, deniz fırtınasını görmeden, onu sadece hayal eden bir insan tarafından yazılamaz, diye düşünüyordu."

Burada araya girerek diyorum ki: Ayetin başından meseleyi ele alacak olursak, "Yahut (onların işleri) engin bir denizdeki karanlıklar gibidir. (Bir deniz) ki, üstünü bir dalga örtüyor, onun üstünden bir dalga, onun üstünden de bir bulut. Birbiri üstüne yığılmış karanlıklar. (Bunların içinde bulunan kimse) elini çıkarsa neredeyse onu dahi göremez." Aslında bu ifadeler ancak deniz bilimcilerin fark edebilecekleri incelikleri taşımaktadır. Çünkü, birkaç yüz metrelik derinliklere inince güneş ışığının bile ulaşmadığı karanlık noktalar tasvir ediliyor ve insanın parmağını dahi göremeyeceği noktaları haber veriyor. Hatta âyetin sonu, oralarda ışığa sahip bazı yaratıkların varlıklarına da işaret ediyor: "Eğer Allah birisi için bir nur yaratmamışsa, ona nereden bir nur olacak?" Ayetin sosyal hayata bilhassa materyalist anlayışların hâkim olduğu dönemlere de bakan çok enteresan işaretleri ehlince malumdur.

Gary Miller, yazısına şöyle devam ediyor: "Aynı şekilde Kur'ân'da söz edilen bazı ilmî gerçekler de 14 asır önce çölde yazılan bilgilere benzemiyor. Yine birkaç yıl önce Suudi Arabistan Riyad'dan bir grup insan, Kur'ân'da embriyoloji ile ilgili bütün âyetleri toplayıp bunun modern bilimle ne kadar uyuştuğunu görmek istediler. Kur'ân'ın 'Bilenlere sorun.' *(Nahl, 43; Enbiya, 7)* tavsiyesi üzerine onlar da bir gayrimüslim olmasına rağmen bu işin uzmanı olan Prof. Dr. Keith Moore'a başvurdular. Toronto Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Moore, bu konuda embriyoloji ders kitaplarının yazarı olan dünya çapında bir uzman. Kendisini Riyad'a davet edip, ihtiyaç duyduğu tercüme ve her türlü araştırma imkânını profesöre sunarak 'İşte Kur'ân'ın bu konuda söyledikleri. Bunlar hakkında ne diyorsunuz?' diye sordular. Prof.

Moore bulduklarına o kadar şaşırmıştı ki, kendi yazdığı ve ismi 'Biz Doğmadan Önce' olan kitabının ikinci baskısına Kur'ân'dan öğrendiği âyetleri de ekledi. Ben de Prof. Moore'la bir televizyon programı için röportaj yaptığımda, bu konu üzerinde ayrıntılı şekilde konuştuk."

KARINCANIN KULAĞI NEREDE?

Ahmet Vardar Beyin zelzeleden sonra elinde bir kavanoz karıncayla yola çıkıp önce boş bir arazi bulup, sonra karıncaları sistmik araştırmalarına başlamak üzere seçtiği araziye boşaltması dikkatimi çekmişti. Sabah'ın "Karınca testi" başlıklı haberine göre Ahmet Vardar halka testin mantığını şöyle izah etti: "Karıncalar buraya yuva yapar veya burada yiyecek toplarsa bu araziye ev yapılabilir." Test neticeleri hem Vardar'ı hem de halkı memnun etti. Çünkü karıncalar hem Sefaköy'de hem de İkitelli'de huzur içindeydi. Ahmet Vardar, bu testin namını mühendis dostlarından öğrenmişti.

Bilindiği gibi, yeryüzüne dağılmış yaklaşık beş bin türü bulunan karınca, yerin metrelerce aşağısına inen ve pek çok dehlizden oluşan yuvalar yapar. Yiyecekleri depolamak için dehlizlerde özel bölmeler açarlar. İşçi karıncalar, dişilerin yumurtlayacağı güvenli dehlizler açmakla yükümlüdür. İnanılmaz hislere sahip olan bu hayvanlar, yuvalarını kesinlikle kaygan zeminlere yapmazlar. Karınca bulunmayan arazilerin güvenli olmadığı tezi, bilim adamlarının da kabul ettiği bir gerçektir.

Bu haber, beni beş-altı sene öncesine götürdü. O zaman biz, STV'de bazı Kur'ân âyetleri üzerine bilim adamlarımızla sohbetler yapıyorduk. Karıncalar konusuna gelince bir kelime üzerinde fazla durduk. O da Neml Sûresi'nin 18. âyetinde geçen "nemletün" kelimesiydi. Eğer "en-neml" olsaydı, kraliçe karınca manasına gelebilir ve "Karınca vadisine geldikleri zaman bir karınca 'Ey karıncalar, dedi, yuvalarınıza girin ki, Süleyman ve

orduları farkında olmayarak sizi ezmesinler.” *(Neml, 18)* âyetinde geçen konuşmayı kraliçe yapmış olurdu. Fakat “nemletün” kelimesi herhangi bir karınca, karıncalardan meçhul bir karınca manasına geliyordu. Kelimenin nekre oluşu böyle bir manayı gerektiriyordu. Ama işte o karıncalardan bir karınca “Ey karıncalar yuvanıza girin.” diyerek bir tehlikeyi haber veriyor ve cemaati korumaya çalışıyordu. Kraliçe olmadan bu nasıl olabilirdi?..

Bunu Orman Fakültesi’nden bir profesörümüz şöyle izah etti: “Canlıların işitme organları kulaklarıdır. Her canlının kulak yapısı da değişiktir. Bazı canlılarda sadece hassas bir zar şeklinde deriden ibarettir. Ama karıncalara gelince tamamen değişik bir sistem vardır. Yani karıncaların işitme organları ayaklarının içindedir ve son derece hassastır. Sanki yer çekimini fark edecek duyarlılıkta.” Ayetin ‘Karınca Vadisi’ tabirinden anlaşıldığına göre sanki orası termit karıncalarının yerlerini andıracak gibi karıncaların çok bol olduğu bir yer. Demek ki, karıncalardan herhangi birisi yiyecek aramak için biraz uzaklaşmış ve ayağındaki hassasiyetle gelmekte olan bir ordunun ayak vuruşlarından gelişlerini sezmiştir. Bunu da hemen dışarıda dolaşan diğer arkadaşlarına bildirip yuvalarına girmelerini sağlamak istemiştir.

Karıncaların koku alma hassasiyetleri de meşhurdur. Çünkü, kaçıncı katta olursanız olun, yerlere biraz pirinç vs. yiyecek atın, biraz sonra hemen telefon almış gibi birkaç karıncanın orada bittiğini görürsünüz. Cenab-ı Hakk’ın nimetlerini telef olmaktan, hakarate uğrayıp ayak altında çiğnenmekten korunmaları için kerametkârane karıncaların harekete geçtiğine şahit olmayan yok gibidir. Bu bakımdan Ahmet Vardar Beyin karınca testi oldukça dikkat çekicidir.

SIRA İLE GELEN GÜNLER

Araştırmacı bir yazarımız "99 Bize Yaramamış" başlıklı bir yazı yazmış. Son beş asrın 99'ların üzerine bir araştırma yaparak olumsuz bir neticeye ulaşmış. Gerçi 500 yıl öncesine gidip 1499'a bakmış, Venediklilere karşı zaferleri görmüş. Ama 1599 yılı kargaşa ve netice alınmayacak mücadelelerle geçmiş. 1699 çöküşün başlangıcı, felaketler yılı olmuş. 1799 yılı, Napolyon savaşları ile sarsıntılı ve yenilgi yılı olmuş. 1899 yılı ise adımızın 'hasta adam'a çıktığı, yıkılışımızın hızlandığı, dert, ızdırap ve sarsıntının arttığı bir yıl olmuş.

Şimdi bu neticelere bakıp 1999 yılı hakkında bir teşe'ümde bulunamayız. Bilâkis hayır umarız. Kur'ân-ı Kerim de kâinatta cari olan enteresan devrelere işaret etmiştir: "Eğer size (Uhud'da) bir yara dokunduysa, (Bedir'de de) o kavme öyle bir yara dokunmuştu. İşte o günleri (zafer, mağlubiyet ve sevinç-keder günlerini) Biz, insanlar arasında döndürür, dolaştırırız (Bazen lehlerine, bazen aleyhlerine)." *(Al-i İmran, 140)*

Bu açıdan tarihe bakarsak, dikkati çekecek şekilde muayyen müddetleri ve tarihleri düğüm noktası olarak görürüz. Meselâ:

1- Cengiz İmparatorluğu'nun ilanı: (Hicri) 599

Osmanlıların istiklali: (Hicri) 699

Endülüs'ün çöküşü: (Hicri) 898

(Yüz ve iki yüz sene müddetle mühim olaylar cereyan ediyor.)

2- Gazneli Mahmud'un Hindistan'ı fethi: (Hicri) 400

Timur'un Hindistan'ı fethi: (Hicri) 800

İngilizlerin Hindistan'ı ele geçirmesi: (Hicri) 1200

(Aradan tam 400'er senelik müddetle mühim değişiklikler olmuş.)

3- Abbasi hilafetinin sonu: (Hicri) 656

Doğu Roma İmparatorluğu'nun sonu: (Hicri) 857

4- İran'dan Bağdat'ın alınması: (Hicri) 1048

Azerbaycan'ın İran'a geri verilmesi: (Hicri) 1148

5- Girit'in fethi: (Hicri) 1080

Çeşme bozgunu: (Hicri) 1180

6- Lehistan'ın vergiye bağlanması: (Hicri) 1087

Kırım'ın Rusya'ya bırakılması: (Hicri) 1187

7- Mora isyanı: (Miladi) 1821

Sakarya Muharebesi: (Miladi) 1921

Görüldüğü gibi; yıllar arasında enteresan münasebetler var. Bazen birilerine bayram, birilerine de matem olurken, bir müddet sonra matemler ve bayramlar yer değiştiriyor. Bu bakımdan, bazılarının zannettiği gibi zaman hatt-ı müstakim (düz bir çizgi) üzerine gitmiyor. Bilâkis mevsimler gibi, belli bir daire içinde dönüyor. Bazen kış, bazen bahar, bazen yaz, bazen de sonbahar... Ayet-i kerime bu hususa "İşte o günleri Biz, insanlar arasında döndürür dolaştırırız." ifadesiyle işaret ediyor. Bu bakımdan 1999 için karamsar tablolar çizmeye gerek yok. İnşallah hayırlara vesile olacak güzelliklerle ülkemize ve bütün insanlığa uğramış olur. Hem de inşallah üç yüz sene sonra uykusundan uyananlar gibi, üzerine ölü toprağı serpilmişçesine gaflet içinde bulunmaktan artık insanımız silkinir kalkar da çağını yakalayarak, sahip olduğu güzellikleri bütün insanlıkla paylaşmaya gayret eder.

TEMİZLİK İKSİRİ

"Ona (Kur'ân-ı Kerim'e) temizlenenlerden başkası dokunamaz." *(Vakıa, 79),* "Allah, çokça tevbe edenleri çokça arınanları sever." *(Bakara, 222),* "Onda (takva üzerine kurulan mescidde) temizlenmeyi seven erkekler vardır. Allah da temizlenenleri sever." *(Tevbe, 108),* "Elbiseni temizle." *(Müddesir, 4),* "Eğer cünup iseniz tam temizlenin." *(Maide, 6)* âyetleri, maddî ve manevî olarak temiz olmanın, beden ve elbiseyi temiz tutmanın önemini anlatıyorlar.

İslamiyet'in temizliğe niçin çok önem verdiğini Batılılar uzun zaman anlayamadılar. Hatta İspanya'da, Endülüs'te yaşayan Müslümanlara karşı kurulan engizisyon mahkemeleri, gusleden, yahut su ile temizlenen veyahut abdest alan insanları araştırarak ele geçirince -ölüm dahil- en ağır cezalara çarptırdı. Fakat mikrobun keşfiyle, İslamiyet'in bu tutumunun önemi anlaşılarak ilim dünyasında hikmetlerine gözler açıldı, kulaklar dikildi. Ama biz gerçek manada gelişen ilimlere uygun çalışmalarla çağımızı yakalayamadığımız ve ilmî inkişafları İslamî gerçeklerin üzerine çevirip yeni hikmetleri keşfederek dünyaya duyuramadığımız için bu merak söndü.

Bizzat Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)* tarafından tırnakların kesilmesi, saçların temiz tutulması, dış temizliğine azami titizlik gösterilmesi emrediliyor. Sahabeden Ebu Derda'ya "Temizliğe itina göster ki, ömrün uzun olsun." buyuruyor.

Yüksek frekans altında çekilen fotoğraflarla (kirlian fotoğrafçılığı) insanların, yorgun ve hasta olup olmadıkları, dokuların kansere yakalanıp yakalanmadıkları tespit edilebildiği gibi, yine bu çeşit fotoğraf çekme usulleriyle, boy abdesti alması gereken insanlarda, koronanin sertleşip garip bir renk aldığı fakat gusül yapıldıktan sonra tekrar normal vaziyete döndüğü de tespit edilmiştir.

İslamiyet'e göre, beş vakit namaz abdestli kılınmak mecburiyetindedir. Ayrıca Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in "Tuvaletten çıkınca ve yemeklerden önce ve sonra ellerinizi yıkayın." emri vardır. Bunların hikmetleri pek çok eserde dile getirilmiştir. Şimdi de Fransa'da çıkan Le Nouvel Observateur dergisinde "Kirli Ellere Dikkat" başlığı altında ele alınmıştır. Avrupa, Japonya ve Amerika'da yapılan ilmî araştırmalar, ellerini yıkamayanların öldürücü hastalıklara yakalandıklarını ortaya koymuştur. Dergi, Dr. Fraderic Saldmann tarafından yazılan "Beslenmeye Bağlı Yeni Tehlikeler" kitabına atfen verdiği bilgi ile "Pis eller, her yıl prion mikrobundan çok daha fazla insanın ölümüne sebep oluyor." diye müthiş bir gerçeği ortaya koydu.

Dr. Saldmann, pek çok insanın tuvalet sonrası ve yemek öncesi ellerini yıkamadığını, tuvalet kapılarını tutmakla bile tehlikeli mikroplarını taşıdıklarını söylüyor. Meselenin önemini anlatmak için Dr. Saldmann, Amerika'da bir ilkokulda gerçekleştirilen ilmî bir deneyi gözler önüne getiriyor: "Üç yüz öğrenci bulunan okulda, öğrencilerden 150 tanesi, derslerin başında, öğle yemeğinden önce ve sonra, ayrıca derslerinin sonunda dört defa ellerini yıkamaya mecbur ediliyor. Diğer 150 öğrenciyse serbest bırakılıyor. Neticede ellerini yıkayan öğrencilerin, sindirim organları rahatsızlığından dolayı okula gelemeyenlerin sayısında yüzde 51'lik ve solunum yolları rahatsızlıklarından dolayı derse katılamayanların sayısında da yüzde 24'lük bir azalma görülüyor." Bunun için Le Nouvel Observateur dergisi, "Kirli Ellere Dikkat" yazısına "Bazı danalar belki deli, ama şu yirminci yüzyılın sonunda, hijyenin

(hıfzıssıhha) ne olduğunu bilirken ve artık mikroplar keşfedilmişken, biz medenî insanların tutumuna ne demeli? Gerçekten de artık gitgide daha çok ayak üstü yemek yemeninin yaygınlık kazandığı günümüzde, yemeklerden önce elleri yıkama anlayışı tamamen kaybedilmiş bulunuyor." ifadeleriyle başlıyor.

İslamî prensiplere uymanın bize dünyada da kazandıracağı pek çok şey olduğunu her geçen gün biraz daha iyi anlyoruz.

BİLHASSA ANNELER

“Musa’nın annesine vahyettik ki: Onu (bebek Musa’yı) emzir, başına bir şey gelmesinden korkuyorsan onu (bir sandığa koy) denize (Nile) bırak, korkma, üzülme, biz onu tekrar sana geri vereceğiz ve onu peygamberlerden yapacağız.” *(Kasas, 7)*

Firavun’un zulmüne bilhassa İsrailoğulları’nın erkek çocuklarını öldürmesine karşı Hz. Musa’nın doğduktan sonra korunması için annesine çocuğu önce emzirmesi ilham ediliyordu. Çünkü çocuk emzirmek için kucağa alınınca, muhtemelen annenin yüzüne bir bakar sonra emmeye başlar. Ondan sonra da o çehreyi bilhassa annesinin özel kokusunu hiç unutmaz. Yüzlerce deneyle bu durum ispat edilmiştir. Hz. Musa’nın, Nil Nehri’nden sandıktan alınıp Firavun’un sarayında büyütülmek istenmesinde âyetin sonundaki vaad tahakkuk etmiş. Bebek Musa, hiçbir anneyi emmemiş ve kendi annesi bulunup getirilinceye kadar herkesi reddetmiştir. Biz buradan, çocukların doğuştan hatta anne karnında bilgi almaya hazır hale getirildiklerini anlıyoruz.

Günümüzde bu hususta yapılan araştırmalar, bebeklere karşı tavırlarımızı ayarlamamızı gerektirecek bilgiler sunuyor. Araştırmalar, bilhassa doğumun ilk senesinde çevreden gelen tesirlerin sanıldığından çok daha önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre bebeklere sevgiyle dokunmak, onlarla konuşmak ve değişik faaliyetlere yönlendirmek, kısacası onlarla muhabbet göstererek ilgilenmek, harika gelişmeleri tezahür ettiriyor. ABD’li bilim adamlarının tespit ettiği son bulgulara göre, beynin altyapısı henüz anne karnında iken şekilleniyor. Gözün retinasına ilk ışık düşmeden uzun süre önce embriyonun bey-

nindeki nöronlar, birbirlerine milyonlarca elektronik mesaj göndererek beynin gelişmesinde rol alıyorlar. Bilim adamları, ardı arkası kesilmeyen telefon (mesajlarına) benzettiği bu elektronik faaliyetlerin keşfi karşısında çok heyecanlandılar. Böylece beyin, doğumdan sonra gerçekleşecek bilgi yüklemesi patlamasına hazırlanmak için tam 100 milyar nöronla (Samanyolu galaksisindeki yıldızların sayısına eşit) kuşanıyor.

İşte İlâhî kudretle böylece programlanıp hazırlanan çocuk beynimize karşı yapılacak işler bize düşüyor. Çünkü bebekliğinde beyin hücrelerini harekete geçiren, algılar açısından zengin bir ortamdan yoksun olan çocukların beyni, normalde yüzde 20-30 küçük oluyor. Araştırmalardan ana-babaların çıkarması gereken netice, çocuklarına zaman ayırmalarının, okşayıp konuşarak, güzel tecrübeler yaşatarak gelişmelerine katkıda bulunmalarının hayatî önem taşıdığı.

İngiltere'de Nort London Üniversitesi'nin memur ve işçi semtlerinde 600 aile üzerindeki araştırmasında, çalışan ailelerin çocuklarının diğerlerine göre daha başarısız olduğu belirlendi. Buradaki önemli faktör çocukları ile ilgilenmemeleri, daha doğrusu ilgilenecek vakit bulamamaları idi. Araştırmada ayrıca, bu tür çocukların özellikle orta öğrenim çağında okulu bırakma temayülü yaşadıkları, en büyük problemlerinin ise yalnızlık olduğu tespit edildi.

Bebekler aslında daha anne karnında iken annelerinin seslerini bir melodi gibi alıyorlar. Altı aylıkken beyinleri deşifre etmeyi öğreniyor. Ondan sonra da sesli harfleri tanıyabiliyorlar. Onları bir yetişkin gibi karşınıza alır konuşursanız kelime öğrenme kabiliyetleri gelişiyor. Ninni söylemenin, ayrıca kitap okumanın ve masal anlatmanın bebeğin kelime hazinesini hızla geliştirdiği ve konuşma kabiliyetini arttırdığı da bir gerçek. Sevinip okşanmayan, bol bol konuşulmayan bebeklerin kelime dağarcığı fakir kaldığı gibi, mutluluk hisleri de ön plana çıkmıyor.

Bu hususta, bilhassa annelere çok büyük vazifeler düşüyor. Bediüzzaman Hazretleri de şöyle bir tespitte bulunur: "Evet, insanın en birinci üstadı ve tesirli muallimi, onun validesidir. Bu

münasebetle, ben kendi şahsımda kafi ve daima hissettiğim bu manayı beyan ediyorum: Ben bu seksen sene ömrümde, seksen bin zatlardan ders aldığım halde, kasem ediyorum ki, en esaslı ve sarsılmaz ve her vakit bana dersini tazeler gibi, merhum validemden aldığım telkinat ve manevî derslerdir ki, o dersler, fıtratımda âdeta maddî vücudumda çekirdekler hükmünde yerleşmiş. Sair derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini, aynen görüyorum. Demek bir yaşımdaki fıtratıma ve ruhuma merhum validemin ders ve telkinatını, şimdi bu seksen yaşımdaki gördüğüm büyük hakikatler içinde birer çekirdek-i esasiye müşahede ediyorum. Ezcümle, meslek ve meşrebimin dört esasından en mühimi olan şefkat etmek ve Risale-i Nur'un da en büyük hakikati olan acımak ve merhamet etmeyi, o validemin şefkatli fiil ve halinden ve o manevî derslerinden aldığımı yakînen görüyorum."
(Bkz. 24. Lem'a, İkinci Nükte)

Bilhassa anneler çok dikkat etmeli!..

Beşinci Bölüm

DÜNDEN BUGÜNE

GALİLE NİÇİN CEZALANDIRILMAK İSTENMİŞTİ?

P.M. dergisinin 23 Aralık 1999 sayısında Peter Ripota imzası ile yayınlanan bir yazıda dinin ilimle çatışmadığı; fakat dinî ilimle çatışıyor zannedenler veya öyle olmasını isteyenlerin gerçek olayları çarpıtarak böyle bir hava verdiklerini ifade etti. P.M. dergisinin; renkli resimlerle çok geniş yer verdiği bu yazının kısa bir özetini vermek istiyorum.

Bugünkü genel kanaatin aksine din, ilmî faaliyetleri desteklemiş ve ilâhiyat da "bilimlerin anası" fonksiyonunu icra etmiştir. Bu sebeple, önemli ilim adamlarının büyük çoğunluğu ilâhiyat kökenli inançlı kişilerdir. Avrupa tarihinde neredeyse bütün ilim adamlarının inançlı kişiler olduğunu görüyoruz. İnanç faktörü olmasaydı bugünkü ilim seviyesi ve ilmî dünya görüşü de olmazdı.

Evet ilim adamlarının tamamına yakını Allah'a iman etmiştir ve ilmî faaliyetlerini de bu inançlarına borçludurlar. Bunların inançları olmaksızın ilmî faaliyette bulunmaları da mümkün olmazdı. Bu inanç faktörü, bugünkü ilmî dünya görüşümüze önemli ölçüde tesir etmiş ve onları şekillendirmiştir.

İlâhiyat ilmi, Avrupa merkezli insanlık tarihinde, ilimlerin anası fonksiyonunu icra etmiştir. Bu sebeple, önemli ilim adamlarının büyük çoğunluğu ilâhiyat kökenli ve inançlı kişilerdir. Birkaç örnek verecek olursak: Akino'lu Tomas, Robert Grosseteste, Roger Bacon, Keus'li Nikolaus, Kopernikus, Johannes Kepler, Descartes, Newton...

Ancak bilim tarihinde önemli simalardan biri olan Galile ise, özel bir durum arz etmektedir. 1632'de Engizisyon Mahkemesi önüne çıkarılan Galile aslında öne sürdüğü ilmî teoriler sebebiyle yargılanmamıştı. Her ne kadar Galile, derin bir imana sahip olmasa da dinsiz değildi. Zayıf inancına rağmen Kilise ile tartışmaya girmek niyetinde olamazdı. Çünkü geliştirdiği teorisini, o dönemde, bilimlere destek vermekte başı çeken cizvitlere vermişti. Onlar da bu teoriyi bir buçuk yıl incelemişlerdi.

Bu inceleme sırasında inançlarına ters bir şey de bulmamışlardı. Zaten Galile de teorisini bir çalışma hipotezi olarak kaleme almıştı. Bunun ilmî bir gerçek olduğunu iddia etmiyordu. Nitekim yaptığı hesaplamaları da, Ptolomeus sistemine göre daha karmaşıktı. Ancak daha sonra Galile, her nedense, Papa 8. Urban'a "aptal" ve "dar kafalı" gibi sözlerle yakıştırmalar yapınca yargılandı. Ancak, o dönemin geçerli olan pratikleri göz önüne alındığında Galile'nin aslında ucuz kurtulduğu söylenebilir.

Yakın dönemin din ve ilim münasebetlerine derinden tesir eden Einstein, kâinatta gördüğü düzen ve sayısal mucize karşısında Allah inancını taşıyordu. Bunu "Allah, zar atmaz" şeklindeki ifadesinde de dile getirmişti. Einstein, din ile ilim arasında eşyanın tabiatından kaynaklanan bir zıtlığı kabul etmiyordu.

Üzerinde yaşadığımız dünyadaki kanunları araştırmamız ancak ve ancak bir Yaratıcı Güç tarafından yaratılan ve kanun vasfını barındıran düzeni kabul etmemizle mümkün olur. Aksi takdirde ilmî faaliyetler muallâkta kalır, hatta söz konusu olmazdı.

Kâinattaki düzenden hareketle Allah'ın varlığına gitmek isteyen ispat zincirine antropik prensip diyebiliriz...

P.M. dergisindeki Peter Ripota imzalı bu yazı, ısrarla din ile ilmi çatıştırmak isteyenlere bir cevap teşkil ediyor. Batı'da şöyle veya böyle, bazı sebepler yüzünden, bazı bilim adamları ile kilise arasındaki çekişmeyi sanki Müslümanlıkla ilim ve ilim adamları arasında da varmış gibi göstermeye çalışanların ise ileri sürebilecekleri hiçbir şey yoktur.

DENİZATLARININ SADAKATİ

Erkekleri hamile olan tek canlı grubu “denizatları” dır. İşte bu ilginç varlık olan denizatlarının en yakınına yaklaşarak, uzun süreler boyunca gözlem yapmış olan Kanadalı zoolog Dr. Amanda Vincent, onların çok sadık eşler olduğu yorumunu yapıyor. Avustralya’nın Sidney Körfezi’nde yaptığı gözlemlerini aktarırken Amanda Vincent şöyfe diyor: “Aralık 1991’di. İki denizatının çok yakınına yaklaşmış, onları izliyordum. Hamile olan erkek denizatı, bilinmeyen bir hayvan, belki bir yumuşakça tarafından saldırıya uğramış durumdaydı. Saldırgan, onun kuluçka kesesini parçalamış ve içindeki embriyoları yağma etmişti. Yaranın iyileşmesi birkaç hafta sürmüştü. Yaralı denizatının eşinin başka bir eş arayacağını bekliyordum. Ancak dişi denizatı, şaşırtıcı bir biçimde bütün taliplerini azimle reddederek eşine sadık kaldı. Bunlar arasında boşanma yok, aldatma yok. Eşleri, sadece ölüm ayırıyor.”

Leyleklerde de evlilik bağı çok kuvvetlidir. Bu bağ tamamen çözülmedikçe eşler birbirine ihanet etmezler. Çünkü, ihanetin cezası ağırdır.

Londra Üniversitesi araştırmacıları beş bin erkek üzerinde yaptıkları araştırmalar neticesinde evli olanların bilhassa aile geçmişine sahip erkeklerin evli olmayanlara göre daha başarılı olduklarını ve daha çok kazandıklarını ortaya çıkardı. Bir başka ilginç netice, evli iken boşanan erkeklerin, gelir seviyelerinin evli olmayanların seviyesine düşmesi. Bazı sosyal psikologlar, bu

durumu, geleneksel aile modelinin erkeğin işine daha çok konsantre olmasını sağlaması ile açıklıyorlar.

The Sunday Times'ın bu haberi bize kendi kaynaklarımızı hatırlatıyor.

Alâk Sûresi'nin hemen ikinci âyeti insanın maddî-manevî bir "alâk" tan yaratıldığını ifade ediyor. Merhum Elmalılı M. Hamdi Yazır'ın uzunca üzerinde durduğu gibi "alâk" kelimesinin daha Kur'ân-ı Kerim'in ilk inen âyetlerinin içinde bulunmasının önemi büyüktür. İslamiyet maddî-manevî alâka ve münasebetlere önem vermiş; aileyi ve sosyal bünyeyi sarsacak ve ilişkileri bozacak şeylere meydan bırakmamıştır. Bir fıtrat dini olduğu için yaratılışı dejenere edecek her şeye karşı hassas davranmıştır. Parlak fikirlerle çıkan sistem ve rejim fıtratın ince ve nazik kanunlarını bilmedikleri ve riayet edemedikleri için, pek çok yan tesirleri olan ilaçlar misalî her şeyi altüst etmişlerdir. Komünizmin getirdiği felaket meydandadır. Cihanşümul değerleri, kudsî prensipleri reddedip nefsanî arzulardan çıkan şeyleri birer devrim gibi ortaya sürenler, (Meselâ Amerika ve Avrupa'da 1950'lerden sonra moda olan seks devrimi gibi) aileyi parçalamış, insanlardaki vefa ve sadakat gibi cihandeğer vasıfları yok ederek insanları, sırf şehveti peşinde koşan dört ayaklılar mertebesine düşürmüşlerdir.

Bu yüzden, pek çok Batılı düşünür ve din adamının da ifadesiyle, ahlakî çöküş dehşete düşürecek boyutlara ulaşmıştır.

Eskiden Sodom-Gomore'nin başına gelenler bugün çok sessiz ve sinsi biçimde teker teker toplum fertlerinin içine işlemekte ve aynı neticeyi vermektedirler.

İbret alan için her şey ayan beyandır.

BURNUYLA OKUYAN RUS GENCİ

Rusya'nın Saratov bölgesinde yaşayan 18 yaşında Sergey Semirvosolos, "süper koku alan burnu" ile, gözlerinin görebileceği bütün detayları algılayabileceğini iddia ediyor. Izvestiya gazetesinde yer alan habere göre, Semirvolos, bir kitabı gözü kapalıyken veya kitap başının arkasında, ense hizasında tutulsa bile okuyabiliyor, Semirvolos'un bu yeteneğini babası keşfetti. "Henüz beş yaşında iken, bir iskambil kâğıdını kokusundan bulabiliyordu." diyen babası, bir kâğıdı oğluna göstermeden, koklatıp, sonra desteye karıştırdığını Semirvolos'un bunu hemen bulduğunu iddia etti. İddialara göre Semirvolos, sahte paraları da gözleri kapalıyken gerçeklerinden ayırt edebiliyor, uyuşturucunun kokusunu 40 metre uzaktan alabiliyor; bir kişiyi, o kişinin dokunduğu bir yeri koklayarak 100 kişinin arasına karışsa bile anında bulup çıkarabiliyor. Japon TBS Tv tarafından "Dünyanın en esrarengiz adamı" ilan edilen Semirvolos'la bir de deneme yapıldı.

Gencin gözleri kapatıldı ve bir kâğıda Japon harfleriyle yazılar yazıldı. Japon harflerini hiç bilmeyen Semirvolos'un, kâğıttan gelen kokulara göre, harfleri aynen kâğıda çizdiği ifade edildi.

Anadolu Ajansı'nın aktardığı bu haber bizi esasen, "Gören göz müdür; yoksa gözü bir pencere gibi kullanan başka bir varlık mı?" sorusuna götürüyor. Hatta diğer duyu organlarımız hakkında da benzer sorular gündeme getiriyor. Zaten bu mevzuda uzun yıllardır araştırmalar yapılıyor.

Meselâ 1962 baharında Urallar'ın Nizhni Tagil şehrinde yaşayan Rosa Rulesova, parmak uçları ile gördüğünü söylemişti. Dr. Iosif M. Goldberg de kızın gözlerini bağlayarak, bir dizi deney yaptı. Rosa hakikaten parmak uçları ile görebiliyor, yazı okuyor, renkleri seçebiliyordu.

İtalya'da Pesavo Akliye Hastanesi Müdürü Prof. Dr. Sezar Lombroza, "Hyponitme et Spritisme" isimli kitabında şöyle diyordu: "Gördüğüm tahsil ve bilime olan bağlılığım sebebiyle hiç kimse spritizmaya karşı benden daha fazla düşmanlık göstermemiştir. Her kuvvetin maddeye bağlı ve maddeden doğma olduğuna değişmez gerçek gözüyle bakar ve sihirli masallarla daima alay ederdim. Fakat hakikatin ve gördüğüm hadiselerin içimde uyandırdığı merak ve ilgi, önceki anlayışıma galebe çaldı. 1882 yılında beni bir sabah 14 yaşında Matmazel C.S. isminde bir hastaya çağırmışlardı. Histeri-sinir nöbetleri geldiği zaman gözleri görmüyor, burnu koku almıyor, buna karşı burnunun ucu ve sol kulağının memesi ile görüyor ve ayaklarının topukları ile koku alıyordu. Hasta bu sırada sol kulağının memesi ile mektupları mükemmelen okuduğu gibi topuğuna götürülen en hafif kokulardan bile zevk alıyor ve müteessir olabiliyordu."

Bu durumda duyuların hatta beynin de ötesinde, bir ruh gerçeğini kabul etmek zorundayız.

FREUD, RÜYA, KADER VE RUH

Sigmund Freud'un çarpıtmalar üzerine kurduğu nazariyeleri, maalesef bugün ruh ve kaderi inkâr eden materyalist bir anlayışın dayanağını teşkil ediyor. Bu anlayış, yine maalesef okullarda resmen ders olarak okutuluyor.

Sadık rüyaların, ruh ve kaderin varlığına delil olduğunu çeşitli vesilelerle ifade etmeye çalıştım. Şimdi buna Radikal gazetesinde çıkan bir haberle örnek verdikten sonra, rüyada hissedilenlerin bir benzeri olan ve uyanıkken bile fark edilen bir hususa daha işaret edeceğim. Hiss-i kable'l-vuku yani "önsezi'" diye isimlendirilen bu duygu da aynen sadık rüyalar gibidir. Bu his hem Freud'u hem de Freud gibi düşünen materyalistlerin görüşlerini çürüterek, ruh ve kaderin varlığını ispat eder:

"17 yıl önce, silahlı saldırı neticesi öldürülen TRT programcısı ve yazar Ümit Kaftancıoğlu'nun kızı Pınar, babasından söz edince şöyle bir rüyayı hatırlıyor: 'Babam kahvaltı masasına geldiğinde anneme 'Hiç uyuyamadım.' Gece, iki kişi arabamın yanına geldi, beni çapraz ateşe tuttu.' dedi. Ben başladım ağlamaya. Çünkü, babamdan önce ben anneme aynı rüyayı anlatmıştım. Annem, 'Sus, sakın babana söyleme, morali bozulur.' demişti. Annem de ben de yalvardık, dışarı çıkmaması için; ama dinlemedi." Öldürüldüğü sabah arabanın camlarını silen babasının yanına yaklaştığında iki adam gördüğünü söylüyor ve şöyle ekliyor: "Bu adamlar rüyamdaki adamlar." dedim. Biri babama 'Sen Ümit Kaftançıoğlu musun?' dedi. "Benim" deyince, ateş ettiler. Ben eve geri döndüğümü ve anneme sarıldığımı hatırlıyorum. Bir de daki-

kalarca babamın yerde kanlar içinde yattığını, kimsenin yanına yaklaşmaya cesaret edemediğini." *(Radikal Gazetesi 25.07.1997)*

"Manisa Milletvekili Bülent Arınç'ın oğlu Mehmet Fatih Arınç, trafik kazasında vefat etmeden önce arkadaşlarının ifadesiyle, 'On gündür sürekli ölümden söz ediyor, ölmesi halinde mezarına beyaz karanfil bırakılmasını istiyordu.' Son günlerde arkadaşları ile görüşmek için Ankara'ya gitmek isteyen oğluna, 'Yollarda çok kaza oluyor. ' diyerek izin vermeyen Bülent Arınç'ın, oğlu Fatih'i tren altında kalan otomobile kendi eliyle bindirerek gönderdiği belirtildi. Mehmet Fatih Arınç'ın cenaze törenine katılan arkadaşları, 'On gündür sürekli olarak ölümden söz ediyordu. Bir yere gittiği takdirde geri dönmeyeceğini söylüyordu. Bir an önce Ankara'ya gidip okul arkadaşlarına kavuşmak istiyordu. On gün boyunca kimseyi kırmadı ve elindeki her şeyi paylaşmak istedi.' dediler. Mehmet Fatih Arınç'ın isteğini yerine getiren arkadaşları mezarına beyaz karanfiller bıraktılar." *(Sabah Gazetesi 14.09.1997)*

02.10.1997 günü akşam haberlerini seyrediyordum. Star televizyonu, kalbi dışarıda olan küçük Hakan'ı gösteriyordu. 10-15 gün önce yine aynı kanalda Hakan'ı seyretmiştim. Ameliyat edileceğini duyunca çok sevindim. Hakan, neşe içindeydi. Hatta Tarkan'la beraber şarkılar da söyledi, tam ameliyata götürülürken annesi Hakan'a, "Ben ölürsem, oğlum sana kim bakar?" dedi. Hakan ise, "Ben öleceğim, sen ölmeyeceksin!" dedi. Bu sözü, hem de iki defa tekrarladı. Sonra götürüldü. Haberin devamında dokuz saat süren bir ameliyattan sonra Hakan'ın öldüğü bildirildi.

Bediüzzaman Hazretleri, insanda maddî beş duyuya karşılık manevî beş hissinin daha mevcut olduğunu, bunların da; rüya-yı sadıka, hiss-i kable'i-vuku, saika, şaika ve keşf-i sahih olduğunu haber vermektedir.

Materyalizmin katı kalıplarının kırılmasıyla pek çok gerçek gün yüzüne çıkacak ve kabul görecektir.

UYGULAMAYA KONULAN BİLGİLER

Yirmi, yirmi beş sene önce ilmen tespit edilenler ve kitaplarda yazılanlar, şimdilerde Amerika'da uygulamaya konuluyor. ABD'ye master ve doktora yapmak için gelen gençlerimizin, lise yıllarında veya üniversitelerde öğrenci iken kitaplarda veya bilim-teknik dergilerinde okudukları araştırmaların bugün yüzde on nisbetinde uygulamaya konulduğuna şahit oluyorlar. Hatta bir kısmı bizzat o konularda doktora çalışması yapıyor. Araştırmacı bir ruha sahip öğrencilerimize veya atılımcı bir ruh taşıyan herkese, bir şeyler ifade eder düşüncesiyle öğrendiklerimden bazılarını aktarmak istiyorum.

Akıllı maddeler (smart materaly) ve akıllı yapılar (smart structures) üzerinde bazı çalışmalar var. Uzun yıllardır bilinen bu konu, ancak son yıllarda uygulamaya konuldu. Akıllı maddeler, şekil değiştirdiği zaman elektrik işareti veriyor, elektrik uygulandığında da şeklini değiştiriyorlar. Bunların diğer adı "Diezo" elektrik maddeler.

Uygulanma alanlarından birisi helikopterler. Helikopterlerin pervane kanatlarının dönüşü, belli bir hızın üzerine çıkınca, titreme başlıyor. Titreme şiddetlenince de kanatlar parçalanıyor. Bu yüzden, en az dört kanada ihtiyaç oluyor. Ama akıllı maddelerin kullanılması ile kanat sayısı ikiye düşürülebilecek. Çünkü akıllı maddeler ile kanatların titreşimi engellenecek. Bu durumda helikopter iki pervane ile dikey olarak havalandıktan sonra havada kanatlarını durdurarak bir uçak gibi hareket etme

kabiliyetine sahip olabilecek. Yani artık yarı helikopter, yarı uçak olarak, helikopter gibi kalkacak; ama uçak gibi hızlı uçabilecek.

Akıllı maddelerin uygulama alanlarından birisi de denizatlıları... Düşman tarafından gönderilen radar sinyalleri, denizaltının bünyesine çarptığında, bünyenin üzerini kaplamış bulunan akıllı maddeler ters taraftan fazla titreşim yaparak gelen radar sinyallerini yok etmektedir. Böylece de, denizaltı radar tarafından fark edilmemektedir.

Savaş uçaklarında bu maddeler kullanılmaktadır. Kanatları akıllı maddelerden yapılmış olan bir savaş uçağı yüzde 20 nispetinde daha kolay hareket edecektir. Uçağın kanadında meydana gelecek herhangi bir çatlak veya metal yorulmasını, uçak bakıma alınmadan bilgisayar aracılığı ile fark etmek mümkün olacak. Bu husus yolcu uçaklarında da uygulamaya konulunca, uçakların tamir ve bakım masraflarında ciddi bir azalma olacaktır.

Tabii bu arada çözülmesi gereken bir problem ise bizzat akıllı maddelerde bir arıza meydana gelince, bu durum nasıl kontrol edilip fark edilecektir? Alınacak tedbirler hususunda çalışmalar devam etmektedir. Bir başka çalışma alanı hafızalı maddeler... Madenlere istenilen şekil verildikten ve bu durumları bir hafıza gibi kodlandıktan sonra, bunlar ezilip büzülseler bile ısıtılınca tekrar eski hallerini alabiliyorlar.

İnşallah, gençlerimiz doktoralarını yapıp, araştırma ve uygulama konusunda eğitimlerini en iyi şekilde aldıktan sonra ülkemize döner, teknik ve teknoloji mevzuunda bizi arzulanan seviyeye yükseltirler.

HABERLERDEN

Kütahyanın Gediz kazasında işlenen cinayet, Nasreddin Hoca fıkralarına konu olacak inanılmaz bir metodla çözüldü. Katil olduğundan şüphelenilen, ancak sağlam delillere ulaşılamadığı için hakkında işlem yapılamayan A.D. cinayeti soruşturan Jandarma astsubayı tarafından görgü şahidi eşekle yüzleştirildi. Öldürülen şahsa ait eşek, bir anda çılgına döndü ve sanığı ısırıp çifte atmaya çalıştı. Bu denemeden sonra, bu defa sanığın kıyafetlerinin aynısını giyen bir jandarma eşeğin yanına gitti. Ancak eşek jandarma erine en küçük bir tepki dahi göstermedi. Aynı deneme birkaç kişiyle defalarca tekrarlandı. Eşek, sadece sanığa karşı hırçınlık gösterdi. Eşeğin bu davranışı karşısında zor durumda kalan sanık, sonunda suçunu itiraf etmek zorunda kaldı. Eşeğin davranışları, altı şahidin şahitliğinde tutanakla tespit edildi. Kütahya Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 15 yıl ağır hapis cezasına çarptırılan sanık hakkındaki karar yargıtayca da onaylandı.

Sabah gazetesinin son sayfasında çıkan bu haberden sonra iç sayfalarının birinde de iki gün sonra “Eski arkadaşım fil” başlıklı bir haber çıktı. Bu haberde de şunlar yazılı idi: “Küçük bir Fransız kızı Tıppi ile Abu (filin ismi)’nun dostluğu yıllar önce Kara Afrika’nın güney ucunda, Güney Afrika ile sırt sırta vermiş Botswana’nın uçsuz bucaksız vadilerinde başladı. Tippi’nin tek arkadaşı Abu’ydu. Küçük kızın ilk öğrendiği kelimeler anne, baba ve Abu oldu. Yıllar çok çabuk geçti. Bu arada Tippi, anne ve babasının yazdığı ‘Afrikalı Tippi’ kitabıyla üne kavuştu. Okul çağı geldiğinde iki dostun yolu ayrıldı. Tippi çocukluk cennetini terk edip Fransa’ya döndü. Aradan yıllar geçti. Tippi geçen ay

yeniden Botswana'ya döndü. Ayrı kaldıkları sürede küçük kız, 5 tonluk arkadaşından çok daha fazla değişmişti. Ama Abu, görür görmez tanıyarak Tippi'yi eski günlerde olduğu gibi sırtına alıp gezdirdi. Hatta bir ara kızı götürüp bir su birikintisine bıraktı, sonra da hortumu ile Tippi'yi bir güzel ıslattı. Abu, böylece fillerin ne kadar güçlü bir hafızası olduğunu ispat etmiş oldu. Tippi'nin ebeveyni Sylvie ile Alain Degre iki Fransız fotoğrafçıdır. Bu olayda dikkati çeken ayrı husus da, Abu, Tippi'nin sevinç çığlıklarına ve yaramazlıklarına ağırbaşlı bir biçimde göz yumuyor, hatta küçük kızın otlara fırlattığı hırkasını da hortumuyla yerden alarak eline veriyordu. Fotoğrafa anne-baba, Tippi ile Abu'nun, Botswana'nın Okovango Deltası'ndaki bu dokunaklı buluşmalarının her anını görüntülediler. Tippi'yi incitmemek için Abu'nun elinden gelen gayreti sarf etmesi, aynen çocuklarına olduğu gibi çok dikkatli davranması gözlerden hiç kaçmıyordu."

Bir başka Tippi ise, Hitchcocku'un filmlerinden "Kuşlar" ve "Marnie" de rol alan Tippi Hedren... Kendisini 25 yıldır hayvanlara adadı. Amerika'nın Los Angeles şehrinin 50 kilometre uzağındaki Soledad Canyon'da 400 bin metrekare çiftliği bulunan Tippi Hedren, burasını sanki bir hayvanat bahçesine çevirdi. "Shambala" adını verdiği çiftliğinde tam 70 vahşi kedi, iki Afrika fili, bir köpek, birkaç ev kedisi, bir piton, bir boa yılanı, iki Güney Afrika ördeği ile bir Vietnam domuzu besliyor.

İnsanlarla hayvanların bu dostluğu, tâ Hz. Âdem Aleyhisselam zamanından başlıyor. Hatta kardeşi Habil'i öldüren Kabil'in ceset karşısında ne yapacağını şaşırması karşısında, çözüm olarak bir karga onu yere gömmeyi tarif etmişti. Hz. Nuh'un gemisinde her türlü mahlukat mevcuttu. Hz. Süleyman'ın hüdhüdü vardı. Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'e ise hicrette, örümcek ve güvercin mağarada perdedarlık ettiği gibi, Mekke Fethi'nde mübarek güvercin taifesi başı üzerinde gölge yapmışlardı. Güvercine benzer dacin kuşu da Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)* evde iken temkinle dururdu. Efendimiz'in Adba isimli devesi, vefatından sonra kederinden dolayı ölünceye kadar hiçbir şey yemedi ve içmedi.

MADDİYAT HIRSININ SÜRÜKLEYECEĞİ ENCAM

'Murat Birsel'in İzlenimleri' köşesinde 'Bill Gates'in Şeytanî İşleri' başlıklı yazısında Birsel şöyle diyordu: "Bilgisayar dünyasının en güçlü isimlerinden Bill Gates'te şeytan tüyü var mı? Var galiba, ama bulmak için de bilgisayarcı gibi bakmak lazım. Bill Gates'in gerçek ismi, 'William Henry Gates III' Şu anda Bill Gates III diye biliniyor (Yani ismin üçüncü kuşağı). Bu ismi oluşturan karakterleri ASCII değerlerine dönüştürüp ekliyorsunuz... B (66) +1 (73) + L (76) + L (76) + G (71) + A (65) + T (84) + E (69) + S (83) + 3 = 666. Yani Hıristiyanlar için şeytanın rakamı. Yok artık daha neler, dediniz... Ben size daha neler var göstereyim. Bill Gates'in eserlerine bakın... Meselâ; MS-DOS 6.21 ASCII olarak açalım: 77+ 83 + 45 + 68 + 79 + 83 + 32 + 54 + 46 + 50+49 eşittir 666. Hadi gelin bir de şuna bakın WINDOWS 95: 87 + 73 + 78 + 68 + 79 + 87 + 83 + 57 + 53+1 eşittir 666! Tesadüf mü?"

Bilgisayarda yazıda gördüğünüz gibi, ebced ve cifire benzer şekilde harflerin rakam değerleri var.

Gazeteler, Bill Gates için "Karun'dan da zengin" başlıklı haberler yazdılar. Times gazetesine göre, geçen yıl servetini 29 milyar dolara katlayan Microsoft şirketinin sahibi Bill Gates, bu yıl sonunda dünya tarihinin gördüğü en zengin kişi olmaya hazırlanıyor. Şimdiye kadar en zengin insan olarak kabul edilen Rockefeller'in serveti bugünün parası ile 38 milyar dolar tutuyor.

John D. Rockefeller 43 yaşında dünyanın en büyük tekelini kurdu: Standart Oil Company. Ama 53 yaşında sinir gerginliğinden bir mumyaya dönmüş, mide hastalığına tutularak saçları ve kirpikleri dökülmüştü. Saçsız başı ile korkunç görüntüsü yüzünden peruk takmak zorunda kalmıştı. Dünyanın en zengin adamı olmasına rağmen bir dilencinin bile reddedeceği bir perhiz yemeği ile yaşıyordu.

Rockefeller'i mezarın eşiğine getiren neydi? Çünkü paraya ve maddeye öyle saplanmıştı ki, ticarette kazanç sağlayınca harp dansı yapar, şapkasını yere atarak etrafında dönerdi. Ancak para kaybedince de hasta olurdu. Bir seferinde Great Lakes üzerinden 40 bin dolar kıymetinde buğday nakletmişti. Çok pahalı geldiği için, 150 dolarlık sigortayı yaptırmamıştı. O akşam Erie Gölü üzerinde müthiş bir fırtına koptu. Rockefeller, yüklediği erzakı kaybetmekten o kadar korkuyordu ki, ertesi sabah ortağı George Gardner ofise geldiği zaman, onu odası içinde bir aşağı bir yukarı dolaşırken buldu. Gardnar'e "Çabuk, eğer çok geç olmamışsa, sigortayı yaptırıp yaptıramayacağımızı araştıralım." dedi. Gardner, acele şehre indi ve sigortayı yaptırdı. Fakat ofise döndüğü zaman, Rockefeller'i daha büyük bir asabiyet için de buldu. Çünkü o arada bir telgraf almış ve yükün fırtınadan kurtularak hiçbir zarar görmeden yerine vardığını öğrenmişti. Şimdi, her zamankinden daha keyifsiz ve bezgindi. Çünkü 150 doları sokağa atmıştı. Bu yüzden hasta olmuş eve gidip yatmıştı. Hâlbuki binlerce dolar kazanıyordu. Ama işte 150 dolar yüzünden sanki dünyası yıkılmıştı.

Hiç kimse tarafından da sevilmiyordu. Öz kardeşi bile kendisinden nefret ediyordu. Özel hayatı çöküyordu. Büyük boy resimleri, ticarî hayatta mahvettiği rakipleri tarafından yakılıyordu. Birçokları onu, kuru boynuna bir ip dolayıp bir elma ağacına asmak arzusundaydı. İşte bütün bunlardan dolayı sıhhati iyice bozulmuştu. Nihayet doktorlar, kendisini şoke eden gerçeği açıkladılar. İki şıktan birisini tercih edecekti: Ya parasını ve

üzüntülerini ya da hayatını... Bu durumdan sıyrılmadığı takdirde ölebileceğini söylediler.

Para hırsı içinde kıvranan herkes için örnek olabilecek, Rockefeller'ın kurtuluş hikâyesini bir sonraki yazımızda ele alalım...

JOHN D. ROCKEFELLER NASIL TEDAVİ OLDU?

Bir önceki yazımda Bill Gates'in zenginliğinden hareketle John D. Rockefeller'ın serveti üzerinde durmuş, fakat para hırsının başına açtığı belayı anlatmaya çalışmıştım. Her zengin onun gibi olmayabilir. Ama ekseriya maddiyat hırsı, insanlarda bazı güzel hasletleri yok edebilir. Bu bakımdan, Rockefeller'ın hayatını ibretle ele alarak, kurtuluş sırrının üzerinde durmaya çalışalım.

Rockefeller, doktorların tavsiyesi üzerine işi bıraktı ve kendisini tahlil etme fırsatını buldu. Diğer insanları da düşünmeye başladı. Yani ilk defa ne kadar kazanabileceğini düşünmeyi bırakıp, parası ile insanlığa nasıl hizmet edebileceğini merak etmeye başlıyordu.

İlk önce, mabedlere para göndermeye başladı. Michigan Gölü yakınlarındaki küçük bir kolejin parasızlık yüzünden kapanma tehlikesi ile karşı karşıya geldiğini öğrenince, milyonlarını dökmüş ve onun bugünkü Chicago Üniversitesi haline gelmesini sağlamıştı. Zencilere yardım etmeye çalıştı. Tuskegee Koleji gibi zenci üniversitelerine para yardımında bulundu. Çengel kurdu denilen mikropla yapılan savaşa yardım etti. Bu mikrop hakkında uzman olan Dr. Charles W. bu hastalıktan bir hastayı koruyabileceğini, fakat parasını kimin vereceğini sorduğu zaman, parayı Rockefeller verdi. Bu işe milyonlarca dolar harcayarak büyük bir tehlikenin yayılmasını önletti.

Dale Carnagie diyor ki: "Rockefeller ve vakfı hakkında biraz hissi sayılırım. Çünkü ben de hayatımı Rockefeller Vakfı'na borçluyum. Gayet iyi hatırlıyorum, 1932 senesinde Çin'de bulunduğum sıralarda, kolera salgını bütün Pekin'i kasıp kavuruyordu. Çinli köylüler, birer sinek gibi ölüveriyorlardı. Bu korkunç ortamın içinde, Rockefeller Tıp Koleji'ne giderek, mikroba karşı kendimize aşı yaptırmaya muvaffak olabildik. Çinliler ve yabancılar gibi biz de bunu yapabilmiştik. İşte o zaman, vakıf hizmetlerinin dünyada neler yapabildiğini anladım. Hastalıklarla mücadele için kurulan bu vakfın, peniselin ve finanse ettiği düzinelerle buluş için verdiği hizmetler için müteşekkir olabiliriz. Çocuklar artık bel kemiği menenjitinden ölüme gitmiyorlar; sıtma, verem, difteri ve diğer birçok hastalığın önü alınmış durumda."

İşte bütün bunlardan sonra John D. Rockefeller, insanları düşündüğü ve onların iyiliği için parasını dağıttığı için, zihin ve kalp huzuruna kavuştu. Evet, sonunda memnun ve mutlu oldu. Evet 53 yaşında para hırsı ile ölümle burun buruna gelen Rockefeller, insanları düşünüp parasını hayra sarf etmeye başlayınca hayatının seyri değişti ve 98 yaşına kadar yaşadı...

Bu arada Efendimiz'in *(sallallahu aleyhi ve sellem)* sadakanın ömrü uzatacağına, iyilik yapma ve zekat verme ile hastalıklarımızın tedavi edileceğine dair hadis-i şeriflerini de hatırlayalım.

Bir Müslüman olarak elbette bizim zenginlerimiz de bilhassa eğitim hizmetlerini ön planda tutarak her türlü cömertliği göstermek mecburiyetindedirler. Bugün araştırıldığında görülecektir ki, bilhassa Amerika'daki en meşhur, en köklü üniversiteler vakıflar tarafından kurulmuştur ve yine vakıflar tarafından yürütülmektedir. Aynı zamanda en mühim birer araştırma merkezi olan bu üniversitelerin, çağımıza vurdukları damgayı da bilmeyen yoktur zannederim. Aynı ruh ve düşünceyle ülkemizde de eğitim ve araştırma merkezlerini inşallah tesis eder, insanlığın hizmetine takdim ederiz.

Altıncı Bölüm

GEZİ NOTLARI

“TÜRKİYE ÇOK MÜHİM BİR ÜLKE”

Viyana’nın karlı bir günü Mozart’ın öldüğü evin yanından St. Stefanos Katedrali’ne gittik. Belki bu katedralden daha büyükleri vardır; ama herhalde taş oymacılık sanatında dünyada üzerine ikinci bir kilise veya katedral olmasa gerek... Bizim en çok dikkatimizi çeken husus, karşısına geçip istavroz çıkardıkları ikonaların üzerlerinin örtülmüş olmasıydı. Dr. Heinz Gstrein, bunun Paskalya Yortusu boyunca böyle olduğunu, bu dönemde doğrudan ve sadece Allah ile irtibat kurmak için üstlerinin örtüldüğünü söyledi.

Oradan Avusturya Kardinali Franz Koenig’i görmeye gittik. Bizi, Afro Asiatisches İnstut binasında Rektör Petrus Bsteh karşıladı. Hava soğuk ve karlı olduğundan dolayı 92 yaşındaki kardinal gelmemiş. Gerçekten bu yaşta bu aldatıcı hava şartlarında gelmesi uygun değildi.

Franz Koenig 1950’lerde “Hz. İsa ve Dünya Günleri” isimli bir kitap yazıyor. Bunun üzerine 1956’da kendisini kardinal yapıyorlar. 1959’da bir vakıf kuruyor ve kitabında yazdıklarını hayata geçirmeye çalışıyor.

Ziyaret ettiğimiz enstitüde 1200 öğrenci var. Yaklaşık 70 tanesi yatılı... İçinde kiliseler, cami ve Budist tapınağı var. Namazımızı mescidde kıldık. Kütüphanesinde her dine ait kitap var. Türkiye dışında çeşitli İslam ülkelerinden çeşitli dillerde kitaplar gönderilmiş. Bizden de kitap istediler. Biz orada erkek ve kız Türk öğrenciler de gördük. Tesettürlü olanları da vardı. Zaten mescidin bir kısmı perde ile bölünüp kızlara ayrılmış.

Arkadaşlarımızın "Artık günümüzde bir köy haline gelmiş dünyamızda, her türlü problem herkesi ilgilendiriyor. Çevre problemleri için her ırk ve dinden insan bir araya geliyor. Bunlar çok güzel şeyler. Hâlbuki bugün bütün dinlerinin reddettiği kötülükler işlenmekte, geçmişte kavimleri yok eden günahlar icra edilmekte, farkına varmadan insanlar Tevrat, İncil ve Kur'ân'da yasaklanan fenalıkları yaparak kıyameti koparacak işler yapmaktalar. Gazab-ı İlâhîyi harekete getirebilecek bu isyanlar karşısında da artık tek Allah'a inananların bir araya gelip çare düşünmesi gerekmektedir." deyince, Rektör Petrus Bsteh yerinden kalkarak özel not defterini getirdi ve "Söyledikleriniz çok mühim bunları not almam gerekiyor." dedi.

Diyaloğun önemi üzerinde uzun uzun duran Rektör Bsteh, "Sizlerle savaşmış olmamıza rağmen, Avusturya'da çalınan halk müziklerinde Osmanlı'yı bulursunuz. Hatta Viyana Senfoni Orkestrası'nın kaliteli müzik aletleri hep Türklere aittir. Hiçbir yerde o kalitede yapılamadığı için sadece İstanbul'a sipariş verilir. Osmanlılardan çok şey almamıza rağmen İslamiyet'ten hiçbir şey almamışız. Ama biz Amerikalı Profesör Samuel'in 'Medeniyetler arası Çatışma ve Savaşı' görüşünü kabul etmiyoruz. Bu iddiaya göre bundan sonra Müslüman ve Hıristiyan birbiriyle çarpışacak. Artık bunları duymak ve düşünmek istemiyoruz. İncil'e baksınlar Kur'ân ve hadislere baksınlar, hep affedicilikten bahsediliyor. Birileri bu iki dini ve mensuplarını savaştırarak çok kötü şeyler yaptırmak istiyorlar. Bizler, dinlerimizdeki merhamet telkinleri ışığı altındaki eğitimle yetişecek şefkatli nesillerle ve iyi niyetli medya ile bu tehlikeyi aşmaya çalışmalıyız. Ben şimdi Bediüzzaman ve Fethullah Gülen Hocaefendi'nin, başka bir İslam ülkesinde değil de Türkiye'de yetişmiş olmalarını çok büyük bir olay diye düşünüyorum. Çünkü haritayı açıp baktığımız zaman, Türkiye'nin Asya ile Avrupa arasında köprü görevi yapan çok mühim bir ülke olduğunu göreceğiz." dedi.

Bu uzun sohbetten sonra çok güzel dileklerle birbirimizden ayrıldık...

KENDİMİZİ TANITAMADIK

Uluslararası 1. Estetik Diş Hekimliği Kongresi sebebiyle yurdumuza gelen ünlülerin diş doktoru Irvin Smigel, toplantılar sonrası gezdiği İstanbul'a hayran kaldı. Şehrin tarihî ve tabii güzellikleri karşısında âdeta büyülenen ve aynı zamanda Amerikan Diş Estetik Derneği Başkanı da olan Smigel, "İstanbul'a gelirken bir üçüncü dünya ülkesine gittiğimi düşünüyordum. Ancak, gördüklerim beni çok şaşırttı. Böyle bir şehrin yeterince tanıtılmaması, sizin ayıbınız." diye konuştu.

Aslında dünyanın hiçbir tarafında rastlanmayan cazip güzellikler ülkemizde mevcut ve dünyanın her tarafında 12 ayın hepsinde de insanları buraya çekmek mümkün... Varlığını ve zenginliğini sırf turizmle sürdüren ülkelere göre bu durum, ülkemiz için çok büyük imkân. Ama bizim insanlara verecek, daha doğrusu aktaracak daha başka bir yönümüz var ki bu dünyanın hiçbir tarafında mevcut değil...

Evet, binlerce yılın içinde güzelleşip gelişen, işlene işlene zenginleşen İslamî kültürün gönüllerden ve tebessüm eden simalardan yansıması... Bu Anadolu'nun gülümsemesidir... Ama bunu nasıl izhar edip, yansıtacağız?

Bütün problem burada... Turistlere rehberlik yapanların çoğu, normal İslamî bilgileri bile yanlış hatta ters aktarıyorlar. İşin enteresan tarafı, bilgili turistlerin tepki gösterip düzeltmesine bile sebep oluyorlar. Tarihî mekânlarımızda anlatılanların bazıları ise içler acısı... Sanki mitolojiden, binbir gece masallarından bahsediyorlar. Sanki bütün hukuk kuralları ile bir devlet-i

âliye yaşamamış... Sanki burası, kazıklı voyvodaların, tiranların, zalimlerin hüküm sürdüğü ve şehevî duyguların tatmininden başka hiçbir şeye aklı ermeyen kralların ülkesi...

2000 yılı, Hz. İsa Aleyhisselam'ın iki bininci doğum yıldönümü. Din turizmi, bundan sonraki yıllarda ülkemizde daha bir hız kazanacak. İbrahimî dinler denilen tevhid asıllı dinlerin hepsinin peygamberinin de atası olan Hz. İbrahim Aleyhisselam ile ilgili olarak Urfa ve Harran Ovası'nın önemi büyük ölçüde artacak. Urfa ve çevresi mühim... Yine bir seyyid kökten gelmesi itibariyle Hz. İbrahim Aleyhisselam'ın torunlarından sayılan ve dinlerarası diyalogla ilgili pek çok şey söyleyen Üstad Bediüzzaman mühim... Bilhassa onun yabancı dillere çevrilmiş eserlerinin hepsi de mühim... Hz. Meryem ile ilgili görülen Efes de, mühim yerlerden olacak... Eğer terör tamamen biter ve imkânlar hazırlanırsa Ağrı Dağı'nda daha doğrusu Cudi'de olduğu ilmî araştırmalarla da kesinlik kazanıp SİT alanı haline getirilen Hz. Nuh Aleyhisselam'ın gemisinin bulunduğu alan da ziyaret mahallerinin en mühimlerinden olabilir... Bütün bu merkezlerde insanlığın muhtaç olduğu en güzel kitaplar çeşitli dillere aktarılıp hazır hale getirilebilir.

Ayrıca Turizm Bakanlığımız, turizmle ilgili şirketler, Diyanet İşleri ve İlâhiyat Fakülteleri bir araya gelip rehberler konusunda yeni bir eğitim planı düşünebilirler. Camilere gelen turistlere bu rehberler, sadece abdestin ve namazın tıbbî ve sıhhî hikmetlerini bir-iki çarpıcı ifade ile anlatabilseler, çok büyük hizmet vermiş olurlar. Hatta Katolik, Ortodoks camianın ileri gelenlerinden de bilgi ve belgeler istenerek turist rehberlerinin ehl-i kitabı da rahatsız edecek yanlışları önlenmiş olur. Gerekirse, bizzat bu çalışmalara katılımları da temin edilebilir.

Birçok tarihî mirasın ve fıtrî ender güzelliğin mevcut olduğu ve bu yüzden dünyanın en muhteşem açık hava müzesi unvanına layık ülkemizde "güneşin gürültü ile hoplayarak doğduğu" yer gibi, "kudret helvasının yağdığı" yer de var. Eğer bu mevzularda meselenin İslamî ve Kur'ânî boyutunu da anlatacak olurlarsa,

mesele çok cazip ve o derecede de ilginç ve güzel bir şekil alacaktır. Eğer Turizm Bakanlığı'nda bunlar üzerinde kafa yoranlar varsa, zannediyorum, o mekânlara gidecek yollar için gerekli krediyi bulacak planları, yerine ulaştıracak düşünce sahipleri, arzu edilen imkânları devlete sağlayabilirler.

OSMANLI FESİ GİYEN KRAL

Danimarka'ya ilk defa 1987 sonbaharında gelmiştim. O zaman Arhus'a uğradığımda öğrendiğim intihar olayları ve Kopenhag tren istasyonu civarında rastladığım alkolikler çok dikkatimi çekmişti. Bu sefer, uçakla geldiğim Kopenhag'da insanlarımız adına büyük bir gelişme gördüm... Canlı bir eğitim faaliyeti var.

Bu arada bazı müzeleri ve botanik bahçelerini gezmeyi arzu ettim. Benim en çok dikkatimi "planetarium" çekti. Tycho Brahe isimli bir gök bilimcinin adına yaptırılmış. Gerçi kendisi bir derebey imiş; ama astronomi üzerinde çok çalışmaları olmuş. Planetarium'un bir benzerinin hem de daha üstününün İngiltere'de olduğunu da öğrendim. Çok kaliteli araştırmaların filmlerini çok canlı olarak burada seyircilere takdim ediyorlar. Kendinizi olayın içinde görüyorsunuz. Akşama kadar bilhassa öğrencilerle dolup taşıyor. Tâ İsveç'ten özel olarak sırf Planetarium'a gitmek için gelen öğrenci grupları gördüm. Başlarında öğretmenleri vardı. Ben hem Mısır Piramitleri ve mumyaları ile ilgili bir belgeseli hem de atomdan kâinata bir yolculukla en küçüklerle en büyükleri ve kâinattaki müthiş ahengi anlatan diğer bir belgeseli seyretmek için iki gün gittim. Binanın giriş salonunda Mars'ın bir maketi yapılmış. Bunu bir Türk öğrenci yapmış, ne hikmetse daha sonra ismi kaldırılmış. Daha önce maketin yanında bu ismi gören arkadaşlarımız oradaki görevlilere bu ismin kaldırılma sebebini sordular; ama bir türlü cevap alamadılar. İnşallah Türkiye'de bir benzeri inşa edilerek

bilhassa öğrencilerimizin istifadesine sunulur. Bizimki de meselâ “Uluğ Bey Planetariumu “ ismiyle anılabilir.

Bir ara fırsat bulup Hillerod şehrine gittik, burası krallar şehri... Yolda arkadaşlarımız bir adadan bahsettiler. İnsanların bazı ahlâk ve davranışlarının, aile ve akraba bağlarının güçlü oluşunun bizlere benzediğini söylediler. Çünkü bunların atalarının seneler önce oralara gelmiş olan Osmanlı gemicileri olduğunu, gemileri battığı için oraya yerleşip kaldıklarını belirttiler.

Hillerod şehrinin ortasında bulunan tarihî bir heykel dikkatleri çekiyor; çünkü Sultan Abdülaziz’e benziyor. Başında Osmanlı fesi var. Üstündeki elbise tamamen Osmanlı. Heykel 5 Ocak 1848’de yapılmış... Heykeli dikilen de 7. Frederik... Kral 7. Frederik 6 Ekim 1808’de doğmuş ve 5 Kasım 1863’te ölmüş... Osmanlı’dan krala gelen kılıç ve diğer hediyeler şu anda kralın sarayının müzesinde sergilenmiş vaziyette...

Kopenhang’daki Türk Koleji Hay Skole’yi de ziyaret imkânımız oldu... Şeref defteri, en başta devlet büyükleri olmak üzere gelip geçen hariciye görevlilerimiz tarafından takdirkâr ifadeler içeren yazılarla imzalanmış.

Okul 1993 Ağustos ayında açılmıştır. Altı yıldır hizmet veren okulun 162 öğrencisi mevcuttur. Dokuzu Danimarkalı, altısı Türk olmak üzere on beş öğretmen görev yapmaktadır. Danimarka’da yaşayan Türk çocuklarının en büyük problemlerinden birisi Danimarka dili olması sebebiyle bu okulda Danimarkacaya çok önem verilmesidir. Bunun yanında ana dilimiz Türkçe’ye de büyük ağırlık verilerek ilkokul birinci sınıftan itibaren Türkçe dersi okutulmaktadır. Bunların yanı sıra matematik, fizik ve kimya dersleri de bakanlığın öngördüğü saatlerden iki saat fazla verilmektedir. Okulda bilgisayar sınıfı, fizik, kimya, biyoloji laboratuvarı, spor salonu, el işi odası, yemek dersleri için mutfak da bulunmaktadır.

Danimarka’da yaşayan gençlerimiz arasında maalesef suç oranı yüksek olmasına rağmen, bu okul öğrencileri arasında şim-

diye kadar suç teşkil edecek herhangi bir olaya rastlanmamıştır. Bu durum Danimarka'nın hem Milli Eğitim Bakanlığının hem de Kopenhag Belediyesi'nin (belediye, valilik görevi de görmektedir) dikkatini çekmiştir.

Hay Skole'ne başarılar diler, emeği geçenleri tebrik ederim.

HAYATA HAYAT OLACAK ESAS

Günümüzde Hıristiyan dünyanın bazı mensupları artık dinin uhrevî yönünün yanında müsbet manada dünyevî ve günlük işlerimizde de aktif hale gelmesini istiyorlar. Hamburg Üniversitesi Protestan Din Kürsüsü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Dorothee Sölle, Almanya İslam Konseyi'nin binasında "Din şahsî bir mesele midir?" konulu bir konuşma yaptı. 68'li kuşağın bir temsilcisi sayılan ve barışçı sivil toplum kuruluşlarında faaliyetleriyle tanınan Sölle, konuşmasında din olgusunun sadece şahsî bir mesele olarak algılanmasının yanlış neticeler doğuracağını belirtti. Alman dinleyicilerin yoğun olduğu toplantıda konuşan bayan Profesör, 196O'lı yıllardan sonra bir moda halini alan ve tüketici toplumların âdeta yeni dini haline gelen "ferdiyetçilik olgusu-"nun, toplum içindeki birlik ve dayanışmayı yok ettiğine işaret etti. Böyle bir ortamın semavî dinlerde belirtilmiş olan beraberlik ve kardeşlik prensiplerini ortadan kaldırmayı hedeflediğinin altını çizen Dr. Sölle, insanların sadece ferdiyetçiliğe indirgenmesinin ileride çok tehlikeli neticeler doğuracağını söyledi. Küreselleşmenin de getirdiği neo-liberalizmin hedefinin, zenginleri daha zengin, fakirleri de daha fakir yapmayı hedeflediğini belirten profesör, böyle bir ortamda din olgusunun mahiyetini kaybedeceğini ifade etti. Konuşmasında Mevlânâ'nın "Dünya o kadar büyük ki sen kendine mekân olarak neden bir hapishaneyi seçiyorsun?" sözünü hatırlatan Dr. Sölle, materyalist ve ferdiyetçi yaklaşımlarla insanların kendi dünyalarını zindana çevirdiklerini kaydetti. Bu mevzuda Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam

dininin üzerine büyük vazifeler düştüğünü ve insanlara, birlik ve dayanışma duygusunu aşılamaları gerektiğini hatırlattı.

Daha önceki yazılarımda da belirttiğim gibi, Anglikan Kilisesi'nin başında bulunan Archbishop Dr. George Leonard Carey ve Jarrow Bölgesi Bishop'ı Dr. Alan jarrow da inançların sosyal hayatta insanların davranışlarına müsbet manada tesir etmesi gerektiğini savunuyorlar.

Ara sıra yurt dışına çıkınca ekseriyetle diğer dinlerle olan diyaloğumuz adına karşılaştığımız insanlarla ilgili haberleri sizlere iletiyorum. Bu sefer de Almanya-Duisburg'dan evlilikle neticelenen bir diyalog haberi aktarayım: Rahip Reiner Podsvina'nın kızı olan Berit Podsvina, iki sene önce üniversitede Başaran Aydın ile tanıştı. İçinde uyanan merak neticesi İslamiyet hakkında sorular sorup araştırmaya başladı. Sonra Müslüman olmaya karar verdi. Daha sonra da Aydın ile hayatlarını birleştirdiler. Protestan Kilisesi görevlisi olan Reiner Podsvina ise bir baba olarak kızının bu evliliğine, toleransla bakarak, Müslüman oluşunu büyük bir olgunlukla karşıladı. Duisburg Reinhausen'da yapılan güzel ve kalabalık bir düğün merasimiyle, isminin yanına Zehra Aydın ismini de ilave eden Berit, şunları söyledi: "Çok mutluyum. Din hakkında hayata ait kafamdaki soruları sordukça aldığım cevaplar beni çok tatmin etti. Hayatın ancak İslam ile yaşandığı zaman gerçek mana ve değerini bulacağı kanaatine vardım ve hayatımın en büyük kararını vererek Müslüman oldum. Bu kararımın benim için geçici bir heves olmadığından eminim. Müslüman Türklerin de düğün davetimize katılmalarıyla, gösterdikleri sıcak ilgi verdiğim kararın doğruluğunu teyit etti diye düşünüyorum." dedi. Düğünde kısa bir konuşma yapan Rahip Reiner Podsvina, "Kızımın Müslüman olarak bir Müslüman genci seçmesi beni mutlu etti. Karşı çıkmayı asla düşünmedim. Türk Müslümanların bu teveccühü beni ayrıca mutlu etti. Bunu asla unutmayacağım. Biz sizlerle öyle bir Allah'a inanıyoruz ki, bütün insanları, ayrım yapmadan koruyan, rızık veren O... O'na şükranlarımızı arz ediyorum." dedi. Allah, izdivaçlarını hayırlı ve mübarek kılsın...

DOĞUŞU İLE GÜNEŞ

Görevi icabı Doğu ve Güneydoğu illerimizde bulunmuş bir arkadaşımız, bir sohbetimizde Hasankeyf'ten, oradaki evliya ve enbiya mezarlarından, onların nakli sırasında yaşanan enteresan olaylardan bahis açmıştı.

"Aslında ülkemizin bazı yerlerinde güneşin doğup batışı bile, dünyanın hiçbir yerinde rastlanamayan harikalardandır. Öyle yerler vardır ki, güneş gürültü ile doğar; öyle yerler vardır ki, simsiyah doğar ve sanki elinizi uzatsanız tutacak gibi olursunuz. Bazı yerlerde ise sanki hoplayarak, fışkırarak doğar. Oldukça büyük bir görüntüye de sahiptir. Bazen doğuş ve batış sırasında ışık oyunları ile öyle bir manzara oluşur ki, dağların ve tepelerin ışıklı görüntüsü, yere upuzun yatmış bir insan siluetini canlandırır, hatta kirpiklerini bile seçersiniz." diyen arkadaşımızın bu sözlerinden on gün sonra (1996'da) Nemrut Dağı'na giden CHA muhabiri Yüksel Evsen'in haberini okudum. Şöyle diyordu: "Vakit ilerledikçe insan sayısı artıyor, meraklılar fotoğraf makinelerini ve kameralarını çıkararak pozisyonlarını alıyorlardı. Artık yavaş yavaş güneşin doğuşunun belirtileri geliyor, şafak giderek ağarıyor, gökyüzünü mükemmel bir mavi ton kaplıyordu. 'Hava kirliliği ve diğer etkenlerden uzak olan gökyüzü, ancak bu kadar muhteşem olur' diye düşünürken, aklıma İstanbul'un kirlilik içerisinde çırpınan sisli gökyüzü geldi bir anda ve aldı tüm güzelliklerini gözümün önünden... Derken güneş doğuyor ve deklanşör seslerinin ardı arkası kesilmiyordu. Gece çıktığımız için fark edemediğimiz güzellikler, güneşle birlikte ortaya

çıkıyor, fotoğraf çekmemiz için gerekçelerimiz çoğalıyordu. Dağ sıralarının karanlığı, ufukta birden ortaya çıkan güneşin kızıllığı, kırmızının giderek turuncu, ardından sarıya dönüşmesi beyaz-açık mavi gökyüzünün mükemmel mavisi ve lacivertle birlikte tekrardan kararan ufuk. İşte güneşin doğusuyla birlikte bir kareye sığdırdığımız renklerin cümbüşü... Ve güneş bütün ihtişamıyla karşımızda. Hızla yükselen güneş, en ufak bir geç kalmada kaçıracağınız kareler, olaya ayrı bir heyecan katıyordu. Güneşin doğma işlemi tamamlandığında etrafımızdakiler gibi biz de zirvede Pers Krallığı'ndan kalan kalmaların ve tarihi eserlerin fotoğrafını çekiyoruz."

Bu arada her şeye rağmen güzel ifadeler, hoş tasvirler de ortaya konulmuş oldu. İşte Bekir Coşkun'un "Nemrut Dağı Yüksektir" başlıklı yazısından bir bölüm: "Yeryüzünde güneş en güzel Nemrut Dağı'ndan doğar. Her yıl yüzlerce turist, tâ uzak ülkelerden sırf Nemrut'tan güneşin doğuşunu seyretmek için gelirler. O, inanılmaz bir görüntüdür. Sabahın sert serinliğinde gökyüzünün yarısı güneş olur. Bir ışık tünelinde uçup, büyüler içinde yok olursunuz."

Göremediğimiz güzellikleri, rengin ve zengin ifade inceliklerinde fark etmeye çalışmak da ayrı bir zevk oluyor.

BATIŞI İLE GÜNEŞ

Bir önceki yazımda Nemrut Dağı'ndan güneşin doğuşu ile ilgili müşahedeleri aktarmaya çalıştım. Yine ülkemizin bazı yerlerinde, güneşin batışı enteresan manzaralar aksettirmektedir. Boğaz'dan ve Körfez'den gurup manzaralarını temaşa zannediyorum, dünyanın pek az ülkesine nasip olan bir ayrıcalıktır.

Yine Nemrut Dağı'ndan başladık. Bu arada, Nemrut'la mücadele eden Hz. İbrahim *(aleyhisselâm)*'ı ve Hz. İbrahim'in doğan ve batan güneşle tevhide delil getirişini hatırlamamak mümkün değil... Hz. İbrahim *(aleyhisselâm)* ilk tefekkür merhalesinde: "Ne zaman ki güneşi doğarken gördü 'Rabbim budur, bu hepsinden (yıldızlar ve ay) büyük.' dedi." Sonra yıldızlar ve ay gibi onun da gurubuna şahit olunca yine "Ben batıp gidenleri sevmem." diyerek "Ey kavmim, ben sizin Allah'a ortak koştuğunuz her şeyden uzağım." *(Enam, 82)* sözü ile tevhidi ilan etti.

Kur'ân-ı Kerim'de Zülkarneyn *(aleyhisselâm)*'ın seferlerinden bahsedilirken buyuruluyor ki: "Nihayet güneşin battığı yere ulaşınca, onu (güneşi) bir ayn-ı hamie içinde batarken buldu." *(Kehf, 86)* "Ayn" göz, göze yani pınar, çeşme, güneş ve yanardağın ağzı manasına gelir. "Ayn-ı hamie; kızgın pınar, kara balçık demektir." Merhum Elmalılı der ki: "Bu şekilde bu su pınarından maksat, okyanus ve özellikle denizin ufuktaki batış noktasıdır. Batıya varıncaya kadar geçtiği memleketlerde birtakım saltanatların batışını görerek giden Zülkarneyn, uzak batıda geçtiği yolda önüne çıkan okyanus (Atlas Okyanusu) kenarında güneşin batışını seyretmek için ufka baktığı zaman Allah mülkünün genişliği

ve yüceliği içinde o koca okyanus, etrafı gök ile çevrilmiş bir kuyu havzası gibi sınırlı bir su kaynağı manzarasını alıyor. Fakat içilebilecek parlak ve duru bir kaynak gibi değil, kara balçıkla bulanmış, dibi görünmez karanlık bir kuyu gibi görünüyor ve güneş bunun ufkunda batarken zayıflamaya başlayan parıltısı, allı morlu yansımalarıyla puslar içinde çalkalanarak karanlık bir batağa batıyor da, battığı nokta balçıklı bir göz gibi bulanıp kararırken aynı zamanda renk ve buharıyla kaynayan kızgın bir köz halinde bulunuyor. Demek Zülkarneyn'in vicdanında güneş batışının bıraktığı intiba bu olmuştur ki, bu müşahedenin en ibret verici manası, en son bir sınırda duracağı kesin olan dünya ululuğunun sınırlı olduğunu görmek ve geçici olduğunu anlamaktır."

Bu âyetin ifadelerinden, Bediüzzaman Hazretlerinin zevk ettiği mana ve çıkardığı işaretler ise şöyle ifade ediliyor: "Güneşin, hararetli ve çamurlu bir çeşme gibi görünen Atlas Okyanusunun sahilinde veya volkanlı, alevli, dumanlı dağın gözünde gurup ettiğini Zülkarneyn görmüş. Yani zahir nazarda, Atlas Okyanusunun sahillerinde, yazın şiddet-i hararetiyle etrafındaki bataklık hararetlenmiş. Buharlaştığı bir zamanda, o buhar arkasında büyük bir çeşme havzası suretinde uzaktan Zülkarneyne görünen Atlas Okyanusunun bir kısmında, güneşin zahiri gurubunu görmüş. Veya volkanlı, taş, toprak ve maden sularını karıştırarak fışkıran bir dağın başında, yeni açılmış ateşli gözünde, semavatın gözü olan güneşin gizlendiğini görmüş. (...) Zülkarneyn'in mağrib tarafına seyahatinin, şiddet-i hararet zamanında ve bataklık tarafına ve güneşin gurubu anına ve vokanlı bir dağın fışkırması vaktine tesadüf ettiğini beyan etmekle, Afrika'nın tamamen istilası gibi çok ibretli meselelere işaret eder. (...) Hem çeşme, teşbihtir. Uzaktan, büyük bir deniz küçük bir havuz gibi görünür. Hararetten çıkan sis, buharlar ve bataklıklar arkasında görünen bir denizi, çamur içinde bir çeşmeye teşbihi ve Arapça hem çeşme, hem güneş, hem göz manasında olan 'ayn' kelimesi esrar-ı belagatça gayet manidar ve münasiptir. (Fi aynin

hamie'deki 'ayn' tabiri, esrar-ı belagatça lâtif bir manayı remzen ihtar ediyor. Şöyle ki: 'Sema yüzü, güneş gözüyle zeminin yüzündeki cemal-i rahmeti seyirden sonra, zemin dahi deniz gözüyle yukarıdaki azamet-i ilâhiyeyi temaşayı müteakip o iki göz birbiri içine kapanırken, yeryüzündeki gözleri kapıyor.' diye mucizane bir kelime ile hatırlatıyor ve gözler vazifesine paydos işaretine işaret ediyor.) Hz. Zülkarneyn'in nazarında uzaklık cihetiyle öyle göründüğü gibi, Arş-ı Azam'dan gelen ve ecram-ı semaviyeye kumanda eden semavî hitab-ı Kur'ânî, bir misafirhane-i Rahmaniye'de sirac (kandil, lamba) vazifesini gören musahhar güneşi Atlas Okyanusu gibi bir çeşme-i Rabbani'de gizleniyor, demesi, azametine ve ulviyetine yakışıyor ve mucizane üslûbu ile, denizi hararetli bir çeşme ve dumanlı bir göz gösterir. Ve semavî gözlere öyle görünür."

Zannediyorum, çoğumuz ülkemizin ve kitabımızın pek çok sırlarından ve güzelliklerinden haberdar değiliz. Biraz kendi hazinelerimize, kendi zenginliklerimize dönersek, insanlığa sunacağımız çok güzel armağanların ve harika esrarın takdimcisi olacağız.

ANGLİKAN KİLİSESİ'NE ZİYARET

Dr. George Leonard Carey, İngiltere'de Anglikan Kilisesi'nin en başında bulunuyor, Vatikan'daki Papa gibi... İşçi kökenli bir aileden geliyor. Birçok seminer, konferans ve toplantıya katılan Dr. Carey'in konuşmaları kendisi ve ekibi tarafından hazırlanıyor. 1996'da Lordlar Kamarası'nda yaptığı konuşmasında özetle şunları söylemişti: "Nasıl ki, tıpta pasif sigara içme olayı var ve insanlar sigara içmedikleri halde başkalarının içtikleri sigaranın dumanından dolayı hasta olabiliyorlar. Aynı şekilde toplumda da bireycilik, özgürlük ve liberallik adına, ahlâksızlığın icra edilmesi ve göz yumulması toplumun diğer fertlerine kötü şekilde tesir ediyor. Artık toplum içinde Allah inancından bahsetmek utanılacak bir şey haline geldi. Ahlâk, fazilet gibi kelimeleri kullanmak şüphe çeker bir davranış olarak görülüyor..."

Aile ve eğitime çok önem veren Dr. Carey, hapishane ziyaretlerinin de üzerinde duruyor. Irkçılığın tehlikeli bir hal aldığını ifade eden Dr. Carey'e göre ırkçılık eski Yugoslavya ve dünyanın pek çok yerinde acılara ve bitmeyen çatışmalara sebep oluyor.

Dr. Carey, tüketim, üretim, reklam, ticaret, tüketim kültürü gibi kavramlar üzerinde duruyor ve bunların günümüzde Batı toplumunda birer diktatoryel hal aldığını vurgulayarak, "Eğer din, şahsi bir inanç işidir diye söylenmeye davam edilirse, bu durum toplumu kurtarmaz..." diyor.

Toplumu ilgilendiren konularla ilgilenmesini ve yorum yapmasını yadırgayıp tenkit edenlere Dr. Carey, "Hayatın her

alanı ile ilgilenmeyen bir Hıristiyanlık benim istemediğim bir Hıristiyanlıktır." diyerek cevap veriyor.

Dr. George Leonard Carey ile Londra'da Westminster Parlamento Sarayı'nın karşısındaki Anglikan Kilisesi'ne ait Lambeth Sarayı'nda görüştük. Türkiye'deki Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın, dinlerarası ve medeniyetlerarası diyalog faaliyetlerini anlattık. Kendisinin Türkiye ile ilgili, dünya çapındaki eğitim faaliyetleriyle ilgili sorularına cevap vermeye çalıştık. İlgiyle dinledi. Dr. Carey, "Dünyadaki durum daha ılımlı olmaya doğru gidiyor. Ben de hoşgörü ve diyalog ile çok ilgileniyorum. Dünyada bu hareketlerin önde gelenleriyle buluşuyor ve görüşüyorum. Şimdi Amerika'da, Dallas'ta 'Dinler Arası Diyalog, Hoşgörü ve Karşılıklı İlişkiler' toplantısına katılacağım." dedi.

İnsanımız hakkındaki kanaati de şöyle: "Biliyoruz ki, Türk insanı, sağduyuludur, akıllıdır ve Allah'tan korkar."

1991 yılında, Anglikan Kilisesi'nin başına 103. başkan olarak göreve gelmiş olan ve seçilmesi sürpriz olarak karşılanan Dr. Carey'in Cenab-ı Hakk'ın varlığı üzerine yaptığı çalışmaları mevcut... Arsenal takımını tutan Dr. Carey evli, dört çocuğu ve yedi tane torunu var. Şu durumunda yani pek çok meşguliyetlerine rağmen Fransızcasını ilerletmeye çalışıyor. Okumaktan, yürümekten ve klasik müzik dinlemekten hoşlanıyor.

DİN-BİLİM

Washington'da NIHR (Milli Sağlık Araştırmalar Enstitüsü)'nün Klinik Eğitim Müdürü Prof. Dr. James L. Collins ile ofisinde tanıştık. Emekli bir tabip olan Collins, arkadaşımız Dr. Zeki Sarıtoprak ile "Dinî bir gazete yazısı nasıl olmalı?" konulu bir konferansta tanışmışlar. Birisi erkek, diğeri kadın iki konuşmacı, gazetede çıkacak dinî yazılar hakkında bilgi vermişler. Bilhassa şunların üzerinde durmuşlar: Halk her şeyi detaylı olarak okuyamaz. Bilgileri akılda kalacak şekilde spot gibi vermek lazım. İstatistikler vermek yazıya tesir gücü kazandırır. Resimler ve şekil çizimleri % 70 hafızada kalır. Misâller vererek anlatmak da akılda kalması bakımından çok önemlidir.

Konuşmaların sonunda herkese birer kâğıt dağıtmışlar ve konuşmalar ve konuşmacılar hakkında dinleyenlerin tenkit ve kritiklerini istemişler. Zeki Bey tenkitlerini yazıp adresini belirtmiş. Erkeğin yorucu konuşmasını ele alıp, kadının slayt gösterileriyle yaptığı canlı konuşmayı değerlendirmeye tâbi tutmuş. Sonra da teklifler bölümüne "Siz sadece inanç ve bilim konusunda sağlık üzerinde duruyorsunuz. Hâlbuki iman ve iktisat gibi, imanlı bir insanın tümden yaşayışı değerlendirilecek olursa ne gibi güzel farklılıklar ortaya çıkar ve benzeri konular üzerinde de dursanız güzel olur." diye görüş bildirmiş.

Bunlar, Prof. Dr. Collins'in dikkatini çekmiş. Böylece tanışmışlar.

Dr. Collins "İnsanlar doktorlardan çok eczacılara itimat ediyorlar. İkinci olarak din adamlarına, üçüncüsü üniversitelerdeki

bilim adamlarına itimat ediyorlar. Doktorlar dördüncü sırada yer alıyor. En son sırada araba alışverişi yapan galericiler geliyor." diyor. ABD'de yapılan istatistikler bunu gösteriyormuş.

Dr. Collins, doktorların dördüncü sırada olmalarının sebebini, çoğunun dinden uzak olmasına bağlıyor ve diyor ki: "İşte bunun için biz tıp fakültelerine maneviyat derslerinin konulması için çalışıyoruz. ABD'de 125 tane tıp fakültesi var. Biz bunlardan on tanesinde dinî konular için de birer bölüm açılmasını temin ettik. Öbürlerinin de kabul etmesi için çalışıyoruz. Biz bölümler için maddî destek sağlıyoruz."

Bu maddî desteğin kaynağını anlatırken de diyor ki: "John Marks Templeton, milyonlarca dolarını, imanın sağlığa, insanlığa faydalarına ayırdı. İman gücünün topluma kazandırdıkları ve imanın ilimle çatışmadığı, bilâkis destek verdiğine dair büyük araştırmalar yaptırılıyor."

Sonra bana John Marks Templeton'un yazdığı bir kitabı hediye ediyor. Kitabın ismi "The Humble Aproach-Mütevazı Bir Yaklaşım." En üst köşesinde de "Scientists Discover God" yazılı. Yani "Bilim adamları Allah'ı keşfeder (bulur)."

Dr. Collins, Türkiye'ye birkaç defa gelmiş gitmiş. Diyor ki: "Bir defasında İstanbul'da Kapalıçarşı'da 14 yaşındaki kızımla dolaşıyorduk. Ona takılar ve deri elbiseler aldım. 'Tamam, haydi artık gidelim.' dedi. Ben de 'Henüz tamam değil... Haydi Sultanahmet'e, Süleymaniye'ye gidelim. Gerçi sen, müzik ve eğlence isteyeceksin. Ama oraları gördükten sonra büyüyünce bana dua edeceksin.' dedim. Gerçekten şimdi bana dua ediyor."

İslamiyet hakkında çok müspet düşünüyor. "İslamiyet'in abdesti ve namaz hareketleri çok harika. Oruç da öyle. Domuz etinin, içkinin yasak olması sağlık açısından çok mühim. Bilhassa orucun sağlık üzerinde rolü büyüktür. Birincisi duygu sağlığı açısından. İkincisi maddî yönden. Tuz, şeker, et tüketimi yönünden faydası tartışılamaz. Bazı hastaların da daha erken iyileştiği muhakkaktır." diyor.

İman, ibadet ve duanın öneminden bahsederken Dr. Collins şöyle diyor: "Tomografi ile tespit edildiğine göre, ibadet halinde iken insan beyninin çalışması çok farklı. Fevkalâde bir kapasiteye ulaşıyor. Oksijen, şeker kullanımı fazlalaşıyor ve kan akışı artıyor. Stres azalıyor"

Dr. Collins, yetiştiği dar muhitin din deyince sadece Protestanlığı anladığını, daha sonra çalıştığı bazı askerî hastanelerde de benzer durumların olduğunu ifade ettikten sonra İslamiyet'in önemi üzerinde duruyor ve şunları söylüyor: "Bir gün hastanemize bir Arap Müslüman getirildi. Kendisine yardımcı olabilmemiz ve manen takviye görebilmesi için bir Müslüman din adamı bulmamız gerektiğini söyledim. Hıristiyan hastalar için papaz geliyordu zaten. Getirilen imam hastaya hem dua etti, hem de teselli edici nasihatlarda bulundu. Bütün personelimiz gördü ki, kısa zamanda iyileşme oldu. O zaman, İslamiyet'in bir hakikat olduğunu hepsi de gözleriyle görmüş oldular."

Bana, "Ruh, beynin küçük bir bölümünden ibarettir." diyen anlayışa karşı, "Ruh, beyinden bir parça değildir. Ruh müstakil bir varlıktır." anlayışında yapılmış çalışmalardan ve yazılan kitaplardan söz etti.

Arkadaşımız Dr. Zeki Sarıtoprak'ın "18 ve 19. yüzyıllar materyalizm asırları idi. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren din ön plana çıkmaya başladı. Görülüyor ki, 21. yüzyıl maneviyat asrı olacak. Bütün dünyada şiddetli bir arzu ile dine dönüşü müşahede ediyoruz." sözleri Dr. Collins'e çok tesir etmişti.

Bu diyalogların çok faydalı olacağını, bu konularda birbirimizden faydalanacağımızı söyleyen Dr. Collins'e Bediüzzaman'ın 'Hastalar Risalesi'nden bahis açarak, bazı hastalar üzerindeki enteresan tesirlerinden söz ettik, çok büyük bir alâka duydu. Kendisine bir adet hediye edeceğimizi söyledik.

Bize vakıflarının çalışmalarından kitapçıklar hediye etti. "The Faith Factor-İman Faktörü" isimli büyük ebadlı araştırma dergilerinden de 5-6 adet verdi.

DR. HEİNZ GSTREİN

Bu gezimiz, Dr. Heinz Gstrein'i daha yakından tanımama vesile oldu. Bu saygılı ve mütevazı gezetecinin uğradığımız kitabevlerinde ve bazı merkezlerde karşımıza çıkan kitapları karşısında onun Hıristiyan tarih ve kültürünü çok iyi bilen bir teolog olduğunu anladım. Bilhassa bazı yerler ve mühim şahsiyetler hakkında verdiği bilgiler karşısında kendisini çok takdir ettim. Bazı kitaplarından yayın evlerinde sadece tek nüsha kaldığını, beş bin tane basılan bir eserin üç bininin satıldığını, fakat iki bininin fanatik bir kişi tarafından "Bu kitap Hıristiyanlar için zararlı.." deyip kıyma makinesinde parçalandığını öğrendim. Gerçekten Kur'ân-ı Kerim'i diğer kitaplarla karşılaştırırken önemli bir yere oturtuyor.

Hz. İsa Aleyhisselam'ın doğumu ile ilgili Kur'ân âyetleri üzerinde de uzun uzun durduk. İncil'de geçen ifadelerin çok kısa olduğunu, diğer teferruatın sonradan eklenmiş bulunduğunu ifade etti.

Hatta baba-oğul meselesiyle alâkalı da: "Eski Roma dinlerinde tanrı kabul edilenlerin, Jüpiter vs.'nin oğlu gibi isimlerle yad edildiği için belki de başlangıçta iyi niyetle, Romalıların Hz. İsa'yı kabul etmeleri bakımından 'Tanrı'nın oğlu' dendiğini; ama sonradan böylece yerleştiğini zannediyorum." dedi.

Onun çalışmalarından bilhassa benim dikkatimi çeken bir eser de, Ermeni katliamı iddiasıyla ilgili, enteresan araştırması...

"Der Karawanen Kardinal" adlı kitabında Dr. Heinz Gstrein: "O zaman bazı Ermeniler, Rusların casusları idi. Tabii bu dinî değil politik bir casusluk idi. Ermeni tehciri hareketi sırasında Talât ve Enver Paşa'ya karşı İslamî tarikatler Ermenileri korudu... Eğer bir soykırım mevzubahis olsa idi o, Alman generalinin planı olacaktı. Türkler yapmadı. Bir Alman metropolitinin hatıralarında bu mevzuda belgeler var. Bu bir savaştı. Savaşı Ruslar başlatmış, Ermeniler de Ruslarla beraber Türklere saldırmışlardı." diyor.

Dr. Heinz Gstrein'in Melekler Hareketi'ni anlatan bir kitabı da var. Hocası Prof. Claus Schedl'in yazdığı Muhammed Und Jesus isimli kitapta Hıristiyanların Hz. Muhammed'i peygamber olarak kabul etmeleri de anlatılıyor. Dr. Heinz'in "Alle Meinen Den Einen" isimli kitapla Prof. Schedl'in kitabı arasında hedef birliği görüyoruz.

Ayrıca Dr. Heinz'in Kiril Alfabesi'ni ortaya koyan Kyrill ile kardeşi keşiş Method hakkında araştırma yapıp araştırmalarını kitaplaştırdığı eser de önemli...

İnşallah bazı mütercimlerimiz bu değerli eserleri dilimize kazandırırlar.

Biz, bu gezinin faydalı geçtiği kanaatindeyiz. İnşallah tezahür eden neticeler çok iyi değerlendirilir.